

ORSZÁGOS HIRLAP

Előfizetési árak:

Egész évre 14 frt., fél évre 7 frt., negyed évre 3 frt 50 kr.
Egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám ára helyben 4 kr., vidéken 5 kr.

Főszerkesztő

MIKSZÁTH KÁLMÁN

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

VIII. kerület, József-körút 65. szám

Megjelenik mindennap, hétfőn és Ünnepnep után is

II. év.

Budapest, 1898, péntek, május 13-án.

132. szám.

Exposé.

Panaszkodhatnánk, de nem panaszkodunk, hogy tartalmatlan és színtelen a külügyminiszter mai exposéja. Sőt örülünk rajta. Mert amikor Goluchowski beszédje felét a konzuli akadémia új szervezetének a fejtegetése és annak a magyarizgatása foglalja el, hogy a kereskedők álljanak meg a maguk lábán, nyissanak üzleteket a Keleten, alapítsanak kivitel-társaságokat; akkor nem lehet baj.

Most már bizonyos, hogy a helyzet nem tulságosan bizonytalan. Ámbátor bizonyos az, hogy a helyzet sohse bizonyos és kétségtelen az is, hogy bátorságosabb az állapot, amikor az egész világnak a padlason rozsdásodik a puskája, mint amikor a Nyugatnak egyik csücskén kiröppent a kard hüvelyéből és egyik szövetségesünknek mintha forradalom csiréit kellene eltaposnia.

Ami kevés aggodalom támadt a trónbeszéd után, nyilván a stílista hibájából, az ma mind eloszlott. Egyrészt azért, mert semmi great attraction nincs az exposéban, másrészt azért, mert igaz őszinteség lengi át minden szavát, még ott is, ahol kellemetlent kell mondania. Mert ha mindnyájan tudjuk is, hogy ez az a kellemetlenség megvan, megnyugvásunkra szolgál, ha arról a külügyminiszter beszél. Tudjuk, hogy kényes portéka a diplomatizálás, tehát érezzük azt is, hogy amiről a fő-fődiplomata hangosan beszélni mer: abból nem igen támadhat komplikáció.

Két kellemetlenségről beszélt ma Goluchowski. Az egyik külügyi kérdés: a krétai kormányzó ügye, a másik belügy: a tengerészeti költségek fokozása.

Sziklaszilárd a hármasszövetség: ezzel nyugtatta meg a külügyminiszter azokat, akik már békéllenkedtek amiatt, hogy elmaradt a trónbeszédéből a szövetség emlegetése. Nyomban utána hozzátette, hogy változatlan az oroszországi való barátságunk is, már amennyiben a keleti politika nagy elvéről, a status quo fentartásáról van szó. Sőt eléggé melegen hangzó diplomáciai nevet is adott a barátságnak, azt mondván, hogy Oroszország munkatársunk a keleti villámok elhárításának nagy munkájában.

Idáig rendben van minden; a mai exposé összevág a külügyminiszternek tavaly ősszel mondott beszédével. De itt már elkezdődik a differenciálódás.

A munkatársak nincsenek egy véleményen minden részletkérdésre. Oroszország a görög királyfit erőszakolja Kréta kormányzói székébe, nekünk pedig súlyos kifogásaink vannak a jelölés ellen s aggályainkat el is mondtuk nyíltan. De azért baj nem lesz már ebből az ellentétből. A háború megszűnése után a krétai kérdés nem érinti már közvetlenül érdekeinket, elvesztette ránk való fontosságát, azért vissza is vontuk Kréta vizeiről hajóinkat. Most már fölösleges volna pénzt is költeni erre a kérdésre, elég lesz a diplomácia tárgyalása az európai koncert keretében.

Annál inkább, mert a Balkán csön-

des. Szerbia és Bulgária jól viselik magukat, elég otthon a maguk baja, sőt a szultán is kap egy kis dicséretet.

Ami pedig a spanyol-amerikai háborút illeti, szentimentalizmussal gondolunk a szegény spanyol regens-királynéra, az ő még szegényebb fiára, de első a monarchia érdeke s ez neutralitást parancsol ránk. Amit meg is fogunk tartani hűségesen.

Ezzel aztán be is van fejezve az exposéban valósággal külpolitikai része és most már megkezdődik a belpolitikai kellemetlenség. A pénz, ami a hajókra kell.

Amikor tavaly Goluchowski arról szólott, hogy Európa gazdaságpolitikai élet-halál harcz előtt áll, amelyet Amerikával kell majd megküzdenie s amikor erre kijelentette, hogy a háborúra készülni kell: azt hittük, valami nagy akció készül ebben az irányban. Ebben bizony csalódtunk. Azok a nagy kijelentések egyszerűen ősei a hadügyminiszter mostani beszédének, hogy hadihajókat kell építenünk, sok hadihajót.

Arra biztatja a külügyminiszter a kereskedelmet, hogy foglaljon több helyet a világ piacán, vesse meg a lábát kivált az ujonan megnyíló tereken, kijelenti, hogy az állam megtesz mindent a támogatásukra, de a boltot nekik maguknak kell felnyitniok.

Igy például megteszi az állam azt is istápolásukra, hogy hadihajóit gyarapítja. Sőt — egész őszintén kijelenti a külügyminiszter — amit ma kér Krieghammer, az csak kezdete egy na-

Levél Rampollának.

Eminentissime ac Reverendissime Domine! Bibornok-Államtitkár Úr! Kegyelmes Főpásztor!

En Téged bizonyára nem bántottalak volna a világ végezetéig, soha többé; mert már négy esztendeje, hogy elmúlt az egyházpolitika, midőn sokan azt irtuk rólad, hogy Te sötétleki vagy és tönkre akarod tenni Magyarországot. Holott azt mondják, ez nem egészen igaz, mert igazság szerint nincs sok hiba benned; Te csupán csak egy kissé ideges vagy, mert Te szép férfiú vagy, nem sokkal csunjabb, mint Ando, de sokkal szebb, mint Leoncavallo. Te ennél fogva a madridi követéségek estélyein szeretnéd suhogtatni finom köntösödöt és bosszankodol, hogy a rideg valóság kegyetlen hozzád, sőt arra készlet, miszerint a Vatikán ablakából ne láss egyebet, csak hasított uju svájcei gárdistákat. Kegyelmes főpásztor, tudjuk, ez kevés neked. Kicsiny részvétem tehát méltán veled van és én Téged bizonyára nem bántottalak volna soha többé.

De, Atyám, Milanóban lüttek a kapuczinusok. A Te szép hazád, ahol oly kevés a liszt, hogy még az apagyilkosnak is meg kellene kegyelmezni a Te honod, a többek által ismételt felfedezett Itália, ahol még a cukrázsnak is olcsóbb a mandola s a cukor a gabonánál; e gyönyörű föld vértől patakzik s ezt, mint mondatott, a kenyér teszi. Mely táplálék alatt mi itt Magyarországon a friss kalácsnak

egy olcsóbb válfaját értjük, a Te nemzeted pedig egy kőkemény, izetlen, vörös-sárgára szárított keserves cipót foglal ezen elnevezés alá. Ezért a szomorú táplálékért vérzik, kegyelmes főpásztor, a Te nemzeted, ez a szegényes táplálék volt az oka, hogy a lombard főváros utczáin rohamra indultak a sárgahajókás szürke dragonyosok, akik kétségkívül híres lovasoknak is fognak neveztetni, ha majd egyszer nem lesz többé magyar huszár a földön. Ez a táplálék okozta továbbá az ágyuzást az utcán, ez szülte a Brava generális diadalát avagyis azt, hogy az olasz fegyverek dicsősége az abessziniai balsikerek után ismét helyreállott. Egyszóval, sok mindent okozott a szegény olasz kenyér és az egész kis forradalomnak minden jelenségei ma már körülbelül meg vannak magyarózva. Európa tudja, hogy az olasz közigazgatás teli van fegyházba való köztisztviselőkkel. Európa tudja, hogy Giovanni Verga nem hiába mesél azokról a latifundiumokról, ahol maláriát szí be a nyomorult földművelő s ahol a maláriás föld milliókat ont valamely — külföldre üzött exfejedelemnek. Európa tudja, hogy az olasz vasutaknak, bányáknak és egyébnek jövedelmei is szabályszerint a külföldre ömlenek és az idegen forgalomból is jobbra a külföldi szállodásoknak van hasznuk; Európa ume mindent tud, Európa három-négy nap alatt alaposan informáltatott, de, Atyám, Milanóban lüttek a kapuczinusok és hogy ez az epizód miért történt, azt Európa még mindig nem tudja...

A világ sajtója azt mondja ugyan, hogy az a harmincz kopasz barát, akinek vasárnap este katonák és karabinierik csavarták ki kezéből a puskát, a világ sajtója azt mondja ugyan, hogy e harmincz nagyszakállu atya, a kit iszonytatóan megkötözve vittek Brava tábornok elé, pápai forradalmat akart csinálni, a zavarosban akart halászni és a többi; én azonban, Eminentissime Domine, nem hiszem ezt. Mert amig én tudok Richelieuról és Koloniesről, amig továbbá látom, hogy Te, kegyelmes főpásztor, mily játszi könnyűséggel vezeted a Meline-kormányt Franciaországban, amig tapasztalom, hogy a közoktatásügyi miniszterek is gyakran megszoktak bukni, ha összekapnak a hercegprimással: addig én még a legegyszerűbb kapuczinusokról sem tételezek fel ilyen ügytelenséget. Bizony külön politikusok a papok, bizony nem jól beszél a világi sajtó. De micsoda hát az igazság itten? Alázattal kérek ume, Eminentissime Domine, világosíts fel engem erről a dologról, mely a Te szakmádba vágó; mond el nekem kegyelmesen, hogy miért harcoltak tüzes fegyverekkel e harmincz barátok, midőn pedig irva vagy, hogy aki fegyvert ragad, az fegyver által vész el?!

Kegyelmes Főpásztor!

Te erre bizonyára egy árva betűt sem fogsz felelni nekem, szegény szolgádnak. Először is ugyanazért, mert a bibornok-államtitkár kétségkívül csak akkor olvas majd magyarul, ha majd egyszer a pápai udvar, a Jókai pró-

gyobb akciónak, amely jövőre gyorsabb tempóban fog haladni. Tehát jövőre még több pénz fog kelleni.

Ez a kijelentés meglehetősen szokatlan és csodálatos. Az előbbi külügyminiszterek az előbbi időkben gondosan elütölték, hogy jövőre még több pénz kell; isten ments az ilyet elárulni. Ellenkezőleg mindég úgy adták be a keserű labdacsot, mintha ez lenne a legeslegutolsó kérésük. Több már soha se lesz.

S íme gróf Goluchowski ellenkezőleg cselekszik. Ő kimondja, hogy jövőre még többet fog kérni.

És hát mi ez? Bátorság? Tulószinteség? Bismarck vonás? Egyszerű megfontolatlanág? Vagy kihívó cinizmus?

Nem. Ez egy egyszerű erőmutatvány. Bizonyítása annak, hogy alaposan ösmeri mamelukjaink jelenlegi hangulatát. Ösmeri az ország odaadását, mely semmit se tagad meg királyának egyetlen kimondott szavára. Gróf Goluchowski jól van felőlünk informálva.

És ha ilyen jól van informálva Európa egyéb országairól is, mint a mienkről — akkor nyugodt lélekkel látjuk kezében a monarchia sorsát.

POLITIKAI HIREK.

A képviselőháznak délelőtt tíz órakor ülése van.

A magyar delegáció ülésel. A magyar delegáció bizottságai a következő napokon tartanak üléseket: a pénzügyi bizottság május 13-án délután fél egykor, a külügyi bizottság május 14-én délelőtt 11 órakor, a hadügyi bizottság május 15-én délelőtt fél 11 órakor és a teugereszeti bizottság május 18-án délelőtt tíz órakor.

Az ó-budai mandátum. Vészi József, az ó-budai egyesült ellenzék képviselőjelöltje, ma este tartotta programbeszédét a kórház-utcai népiszkola tornatermében. A hallgatóság sorzában voltak Kossuth Ferencz, Pichler Győző függetlenségi, Blas-

kovich Ferencz néppárti és ifjabb Ábrányi Kornél pártönkivüli országgyűlési képviselők.

Kossuth Ferencz szólott először. Azt mondotta, hogy Vészi József ugyan nem függetlenségi-párti, de azért független ember, aki szembe mer szállni a hatalom tulkapásaival akkor, midőn a nemzet jogai forognak veszélyben és ezért ajánlja a választó polgárság jóindulatába.

Vészi József azzal kezdte, hogy barátai aggodalommal nézik az ő jelöltségét, mert üres zsebbel bocsátkozott ebben a szomorú híre vergődött kerületben a küzdelemben. Ez tévedés, mert Vészi József nem vallhatja magát szegénynek. Az ővé a legnemesebb féme a világnak, amely drágább az aranyból, a gyémántnál, az a fém, amely mesés kincseket juttat, nem csupán annak, aki bírja, hanem mindazoknak, akik kívánják belőle. Ez a fém az aczél, amelyből az iróttól készül, az aczélból, amely egy becsületes szívű, mindig az igazságot kereső, mindig a jogot védő írónak kezébe jut, ezzel a kincscsel főlfegyverkezve jött ő a kerületbe. Azt a kérdést, vajjon lehetett volna-e a mostaninál jobb kiegyezést csinálni vagy sem: csak felületesen vitatja. Nem akarja tagadni hogy a javaslatok Magyarország némely régi sérelmét orvosolják, ámbár közgazdasági érdekeink legfőbbjei és legfontosabbjai az új kiegyezésben sem igen érvényesülhetnek, de másfelől lelkiismeretheli kötelessége azt is konstatálni, hogy azokért az apró vivmányokért elég drága árt fizetünk a kvóta-emelés nélkül is. Ausztria sokkal gazdagabb, mint mi s ebből Magyarország kvótájának nem a felemelése, hanem a leszállítása következik. A helypolitikai feladatokról szólva, erősen rosszalja a kormány hatáskörének folytonos terjesztését és sürgeti a választási törvény revízióját. Szavait nagy tetszéssel fogadták.

Ezután még Blaskovich Ferencz, ifj. Ábrányi Kornél és Pichler Győző országgyűlési képviselők beszéltek.

A szabadelvű párti választóknak is gyűlésük volt este a Bródy-féle teremben. Tattay Adolf és Rákoss István buzdították a választókat a kitartásra.

A külügyi exposé.

(Az osztrák delegáció üléséből.)

Az osztrák delegáció költségvetési bizottsága ma délután tartotta első ülését, amelyen gróf Goluchowski Agenor külügyminiszter elmondotta expóját.

Az ülést pontban két órakor nyitotta meg báró Chlumetzky elnök és melegen üdvözölte a delegátusokat és utalt a bizottság tárgyalásainak a fontosságára.

Dumba előadó főlkéri a külügyminisztert, hogy nyilatkozzék a politikai helyzetről.

Ezután a külügyminiszter nagy figyelem mellett mondotta el expóját.

A külügyminiszter exposéja.

Gróf Goluchowski Agenor külügyminiszter: Uraim!

A politikai helyzet, amint azt alig fél esztendővel ezelőtt a tisztelt delegációk előtt vázolni szerencsém volt, ami a minket legközelebből érdeklő keleti kérdéseket illeti, nem mutat lényeges változást.

A görög-török háború folytán előállott viszonyok eddig, hogy úgy mondjam, csak elméleti szabályozást nyerhettek, amennyiben a thesszáliai határok delimitációjának munkáját a beállott tél miatt félbe kelle szakasztani s a török csapatok kivonásának kérdése is addig szükségszerűleg függőben maradt, amíg Görögország a török birodalomnak fizetendő hadi költségre szükséges pénzt megszerzhette.

Az utóbbi föltétel most már egy Francia-, Oroszország és Anglia jóállása mellett létesült kölcsön után teljesült, úgy hogy a békeszerződés pontjainak végrehajtása akadálytalanul megtörténhetik s remélhetőleg további késedelem nélkül meg is fog történni.

Kevésbé örvedetes a haladás a krétai kérdésben, amelytől mi, — amennyiben megoldásához anyagi erőnk közbevetésével is járultunk — legutóbb visszavonultunk, ezentul csak azon diplomáciai tárgyalásokban való részvételre akarván szorítkozni, melyek ez ügyben az európai koncert keblében még felmerülhetnek.

Ezen elhatározásunkra egy görög királyi herczegnek a sziget kormányzói tisztére való jelölése adott okot, melyet több oldalról nyomtatékkal pártoltak s mely ellen fenforgó, komolyan megfontolt aggályainkat el nem hallgathattuk.

Amily készségesen ismerjük el ugyanis, hogy azon kérdés, ki legyen a krétai kormányzat jövődő feje, ránk nézve az nap megszűnnék fontosnak lenni, amikor a szigeten — a konstantinápolyi nagykövetek által kidolgozott szabályzat értelmében rendezett viszonyok behozatalával, valamint a mohamedán kisebbség számára teremtett garanciák folytán a lakosságban forrongó nyugtalanúságot csillapítani és a szenvedélyek újabb kitérőre elé határos gátat vetni sikerülne — ép oly kevésbé zárkozhatunk el azon megfontolás elől, hogy a szóban forgó jelöltnek Törökország ellenzése mellett leendő beiktatása — eltekintve attól, hogy a hatalmakat eddigi maguktartásával és előbbi nyilatkozataikkal ellentétbe sodorná — a mai viszonyok között a Balkán-országok politikai helyzetére végzetes vissza-

fécziája szerint Pozsonyban székel; másodszer továbbá azért, mert Te a Te sok dolgaidnál fogva nem igen gondolhatsz e harmincz kódis barátokkal. Te amugy is már harmincz esztendősd korodban valóságos pápai kamarás voltál, „in abito paonazzo“, violaszínű köntösben, miként a hivatalos czimzés, nagy fontoskodással mondja: Te azóta is csak a sixtini kápolna freskóit, csak udvari márványtermeket és komoly, bordszínű selyem butorokat láttál, mely berendezés ugy hozzátartozik minden gazdag főpap szalonjához, miként Numához a Pompilius. Téged általában is jobban elfoglalnak az egyház nagyobb szabásu ügyei, semhogy Te az olasz kapuczinus barátok monográfiáját itt most hamarosan megírhatnád. Mit tudod te, hogy a milánói kapuczinusok miért lúttak?! . . . Hagyjalak békén, ne molesztájjalak, — ugye Eminentissime Domine, ezt feleled Te nekem, avagyis ezt üzened a titkároddal, ez előttem ismeretlen ifjuval, aki csak most kezd el viselni az abito paonazzo-t?!

Atyám!

Engedd meg tehát, hogy helyetted én mondjam el a választ. Esmérem ugyanis a te hazád nem vatikáni papjait és honodban látam számos társaskáptalanokat is, melyek olyan gyakorlatiak mint nálunk az olvasókörök. Tán a milánói kapuczinusokról is helyes lesz véleményem. A papok szegénységét általában is kitapasztaltam. Láttam a nagy lago-k környékén egy infulált nagyprépostot, aki vörös-selyem harisnyában járt és pápai praelatusi czímet viselt és valóságos külső referendáriusa

volt a vatikáni „Siquaturae Justitiae“-nek, a nagy hatalmu törvényszéknek; mondhatom Neked, hogy ez előkelő praelatus asztalán csak minden második nap szerepelt hus, míg ellenben a főfogás mindig a kartifola volt olajjal, ami pedig Olaszthonban egyáru a szárazabbal. Továbbá láttam Velenczében ama gyönyörű szál kanonokokat, kik szent Márk ragyogó egyházában drága faragott stárumokon ülnek, hogy azt hinnéd, a Loredanok vagy Foscarik hatalmas utóda valamennyi és azután hallanod kell róluk, hogy napidíjuk van nekik, abból élnek, de sanyarubban, mint egy diurnista. Mert az az egy lira napidíj tegnapi kurzus szerint csak negyvennégy krajczár! . . . Sőt, hogy tovább menjek, kegyelmes főpásztor a saját hazából is vannak tapasztalataim és mondhatom Neked, hogy a barátok lukulusi lakomáiról alkotott fogalmaim alaposan megváltoztak azóta, hogy bucsun voltam a bácsi kapisztránusoknál. Mert mit kaptam ott vajjon?! . . . Semmit sem, Eminentissime Pater. Kaptam zöld borsót rántott csirkével meg csemegének görögdiányt; mondhatom nyoma sem volt az ananásznak. Ugyanígy keserű csalódásban részesített engem a Photius óta schizmában levő keleti ortodox egyház is, midőn Tolnában a kalugyereknél ebédeltem, közvetlenül aztán, hogy a filloxera kipusztította a szőlőiket. Nem idegen hát nekem a papok szegénysége. De micsoda mindez a szegénység ahhoz a nyomorúsághoz képest, amit én a lombard-velencei kapuczinusoknál láttam!

Eminentissime Domine!

Bizonyára tudod Te, hogy a kapuczinusok statutumai szerint csak az ebédőt szabad fűteni a kolostorban; a czellák ellenben már hasonlatosak a farkasordítóhoz, minélfogva hegyes vidékeken minden télen ki is szállítanak egy pár szegény atyát azon nagy szerkezethez, melyen eme felírás szokott állni: „Viventium spes, in Domino dormientium gloria“. (Élőknek reménysege, holtaknak dicsősége.) De aligha esméred Te a lombardiai kapuczinusok háztartási törvényeit, melyeket nem a szentek állapítottak meg, hanem a szükség. Ezek a törvények pedig a koledálást a következőkép szabályozzák:

„A tisztelendő páterek koldulnak a hivőkől:

Hétfőn: tojást és olcsó pasicceriát, ha maradt a czukrásznál vasárnapról.

Kedden: tejet, vaját, turót, sajtot.

Szerdán: kenyeret, lisztet.

Csütörtökön: karfiolt és hüvelyes vetyeményeket.

Pénteken: kukoriczát és baromfinak valót.

Szombaton: ismét kenyeret, lisztet.

Pro memoria: Halat, húst és bort mindennap szabad elfogadni.“

Már most, Eminentissime Domine miért, lúttak a milánói kapuczinusok vasárnap alkonyatkor?! . . . Íme, megadom Neked az egyszerű magyarázatát ennek.

Padre Rotondo és Fra Marco, vagy nem tudom én, hogy hívják ama jámbor lakóit a milánói kolostornak, akik a múlt héten sorosak voltak, mondóm, e két jámbor lelkek hétfőtől szombatig kétségtelenül üres izákkal térték

hatással lehetne és esetleg a nagy ügyvel-bajjal megvárható békeművet szétrombolhatná. Sajnálatunkra kénytelenek voltunk tehát az ily akcióban való részvételért minden felelősséget magunktól elhárítani és ennélfogva czéltalanannak láttuk, további anyagi áldozatokkal — noha azok bizonyos túlzott fölbecsésekhez képest eléggé csekélyek. — a kérdés olytén megoldásában részt venni, melylyel igen nyomatékos okoknál fogva megbarátkozni nem bírunk.

Erre annyival nyugodtabb lélekkel határozhattuk magunkat, minthogy azon okok, melyek minket annak idején a Krétán való megjelenésre birtak, már fönn nem forogtak.

Amint az urak tudják, mi nem Kréta kedvéért mentünk oda, hanem azért, hogy az ott föllobbant tüzet a többi kormányokkal egyetértve, elszigeteljük, a Török- és Görögország közt keletkező összeütközést lokalizáljuk, egyes hatalmak netalán felmerülhető külön akcióját elkerüljük és a lángnak a Balkán-félsziget országaira való átcsapását hathatósan meggátoljuk.

A béke biztosítását czélzó íyetén föladat elől annak idején, mint nagy hatalomnak, nem lehetett és nem volt szabad kitörnünk. Mídon azonban a szembe vett czél szerencsésen el volt érve s egy általános konflagráció veszélye elmult, a krétai probléma elintézésében való további anyagi közreműködés részünkről eleshetett, annyival is inkább, minthogy az monarchiánk érdekeit csak közvetve érinti s mi a kérdés minden oly megoldásával meg lehetünk elégedve, mely az ottani helyi viszonyoknak megfelel s mely nevezetesen az ellenséges elemek közti ellentéteket enyhíti, a veszélyes izgatásokat féken tartja, a rendet és nyugalmat a maradványok némi fokát ígérő módon helyreállítja, a nemzeti és vallási fanatizmust határok közé szorítja és biztosítékot nyújt az iránt, hogy már az új orvoslást módja ne foglalja magában az alig elintézett nehézségek közvetlen új fölkadásának csiráit s így újabb és veszedelmes összeütközésekre ne vezethessen.

Ezzel, reményilem, eléggé szabatosan jeleztem ez ügyben elfoglalt álláspontunkat s talán szabad föltennem, hogy azon néha igen téves föl-fogások, melyek egy idő óta e részben a nyilvánosság előtt felmerültek, ezzel kellő világítást nyertek.

Az összes hatalmakhoz való viszonyainkat illetőleg csak arra utalhatok, ami a legfelsőbb helyről a tisztelt delegációkhoz intézett szavakban

mondott: hogy, tudniillik, a viszonyok a legjobbak s így megőrizték azon öröndetes jelleget, melyet tavalyi előadásomban jelezni szerencsém volt.

Ez épen úgy áll a hármasszövetségről, mely rendíthetetlen szilárdságában fennáll és feladatainak állandóan megfelelni törekszik, mint a többi barátságos államokhoz, különösen Oroszországhoz való viszonyunkról, mely hatalommal szoros érintkezésben maradunk azon közösen megállapított alapelvek tekintetében, melyek keleti politikánkra nézve mértékadó s melyekről a delegációk utolsó ülészakájában nyilatkozni alkalmam volt.

E viszonyon a köztünk és a szent-pétervári kabinet közt a krétai probléma elintézése körül, valamint a kormányzói kérdés szándékolt megoldásának opportunítása dolgában fölmerült némileg eltérő fölfogás semmit sem változtatott, — amint-hogy egyáltalán nem lehet kizárva, hogy a földolgozott való legteljesebb megegyezés mellett is egyes konkrét esetekben két munkatárs közt néha nézetkülönbség elő ne állhasson, melynek idővel leendő kiegyenlítése a mindkét részről várható jóakarattal és előzékenységgel marad főtartva. Enélkül minden megegyezés az egyik fél saját fölfogásának föltétlen alávetését jelentené a másikkal szemben, amit mi ép oly kevéssé kívánhatunk Oroszországtól, mint az mitőlünk.

Mert ha nem szenved kétséget, hogy mi és Oroszország nagyobb mértékben vagyunk az európai kelet viszonyainban érdekelve, mint más európai hatalmak, nem szabad másrésztől feledni, hogy monarchiánk, mint a Balkán-vidék közvetlen szomszédja, kénytelen az ottani oseményeket, ha lehet, még éberebb figyelemmel észlelni, mint Oroszország s az idevágó kérdések tárgyalásában kétszeres óvatosság parancsának hódolni.

Ami már most a Balkán-félsziget általános helyzetét illeti, ki kell emelnem, hogy az év elején különösen a macedóniai vilájtétekben mutatkozott forrongás lassankint lecsillapult s az ezen vidékekről most érkező jelentések azon reményre jogosítanak, hogy belátható időben e részről nagyobb bizonytalanság nem várható.

Ez eredmény részben Bulgária és Szerbia korrekt magatartásának tulajdonítható, mely államok azon nem eléggé támogatható igyekvésükben, hogy főfigyelmüket belső megerősödésüknek szenteljék, szilárd elhatározásukat nyilvánították, hogy kifelé való minden tulkapástól tartózkodni fognak, részben ő felsége a szultán bölcs belátásának is, aki a nemrég történt kibégások alkalmával a török

tisztviselők ellen fölhozott visszaélések szigorú megvizsgálását azonnal elrendelvé, nyilvánvalóvá tette, hogy el van határozva, a birodalmára nézve oly veszélyessé vált állapotok orvoslásának komoly figyelmét szentelni.

Mint a békepolitika meleg hívei, mint meggyőződött szószólói azon iránynak, mely a Balkán-országokban a status quo fentartását pártolni meg nem szűnik, e mozzanatokat csak öszinte meglepéssel konstatálhatjuk, — de ne mulasztjuk el azon várakozásnak is kifejezést adni, hogy a porta saját jól felfogott érdekében végleg szakítani fog azon kormányzati rendszerrel, mely nem egyszer alkalmas volt a legszilajabb szenvedélyeket szítani, a rendet és nyugalmat veszélyeztetni és a jó indulatu szomszédországok objektivitását igen kemény próbára tenni.

Ennyit a legközelebbi oriens kérdéseiről.

Ha már most a nyugat felé fordítjuk tekintetünket, szemünk azon harcon akad meg, mely nemrég Kuba miatt Spanyolország és az Amerikai Egyesült-Államok közt föllobbant s mely az egész művelt világot bánattal és gonddal tölti el.

A nagy hatalmak részéről nem hiányzott a buzgó fáradozás a háboru elhárítása iránt. De sem a pápa ő szentségének barátságos közbelépése, melyet az összes európai kabinetek támogattak, sem a spanyol kormány messzemenő engedelményei nem birtak az összeütközést megakadályozni, mely ma aggasztó háboruvá fajult és melynek kereskedelmi tekintetben alighanem a háboruban nem részes államok is fogják sanyalni némely kemény áldozatát.

A semlegesség, melyet e részben követni elhatároztunk, a legszigorubb tartalékra utal bennünket. De senki közülünk nem fog elzárkózhatni a mély sajnálkozástól afölött, hogy egy, a legritkább fejedelmi tulajdonokkal fölruházott uralkodó és népe és nomzele e súlyos megpróbáltatást el nem kerülhette s bizonyára mindnyájan találkoznak azon óhajttásban, vajha sikerülne méltányos békekötés által ezen úgy emberbaráti, mint gazdasági tekintetben oly felette gyászos látványnak végét vetni.

Az eddig mondottakban igyekeztem, önöknek, uraim, a politikai helyzet lehetőleg tiszta képét rajzolni és az általunk elfoglalt álláspontot világossá tenni.

Most engedjék meg a közgazdasági mezőre áttérnem és kimutatnom, hogy a kormány, amely nyire a fölmerült politikai kérdéseket a monarchia érdekeinek és hatalmi állásának lehetőleg megfelelő módon igyekezett intézkedni, ép oly buzgalommal szentelte figyelmét kereskedelmi és gazdasági politikánk terjeszkedő kifejlesztésének.

Már a múlt évben volt szerencsém azon nagy feladatokra utalni, melyek az új évszázad küszöbén ránk várakoznak, — egyuttal kifejeztem abbéli meggyőződésemet, hogy a kereskedelmi politika terén létküzdelemnek megyünk eléje, melyre erőnk javát kell összegyűjtenünk, hogy a világpiaczon a nekünk járó helyet elfoglalhassuk és maradandóan megtarthassuk.

Ezen, a tisztelt delegációk által annak idején föltétlenül helyeselt fölfogást azóta irányadónak vettük azon intézkedések foganatosításánál, melyek a közös miniszterium hatáskörébe vágnak s melyek bizonyíthatják, hogy a föladat komolyságától és fontosságától áthatva és a ránk nehezűdő nagy felelősség tudatában, ebbéli köteleseink lelki-ösmeretes teljesítésére szilárdan el vagyunk határozva.

A működés, melyet ez irányban ki kell fejteni, kétféle szakba esik. Egyik a tengerészet, másik a konzulátusi szervezet, melynek különös ápolása a ránk bízott tárca körébe tartozik.

Elég egy futó pillantást vetni tengerészetünk viszonyaira, hogy csakhamar belátsunk, hogy jelen hajóhadunk, noha minőségére nézve igen tiszteletreméltó magaslaton áll, mennyiség dolgában már partjaink védelmére is alig elegendő s hogy ennél-fogva a tengeri hatalmak sorában oly helyre szorultunk, ahol összehasonlító összehallgatásoknál a számbevételre nem tarthatunk komolyan számot.

meg a koldulásról. (Mert szegényeknek még szamaras hordéjuk sincs, úgy viszik a hátukon a tarisznyát s tőlen zsebkendővel kötik be beretvált fejüket, hogy meg ne dagadjon a zuzmarától.) Padre Rotondo tehát és Fra Marco egész héten nem kerestek semmit. A szegény parasztok és munkás emberek (mert hiszen a gazdagok nem eresztik be a kolduló barátot) ridegen fogadták a régi ismerősöket: — Padre Rotondo nem adhatunk, mert 30 centesimi helyett mi is már 60-al fizetjük a cipőt.

— Adjatok hát mást — mondta Padre Rotondo.

— Háj — felelte a padrone — ha a kenyér ára 60 centesimi, akkor másra nekünk sincsen.

A barátok tehát, kegyelmes főpásztor, — elmentek „Deo gratias” nélkül. A kolostor, kegyelmes főpásztor, ilyenformán egész héten koplalt. A harmincz kopasz barátok, kegyelmes főpásztor, szombaton, vasárnap már dülöngéltek az éhségtől, tán még inkább, mint künn az utcán a nép. . . . Mit bizonyítsak tovább, kegyelmes főpásztor? . . . Világos, hogy vasárnap este miért kűtek a milánói kapuczinusok. Nem azért, hogy a pápa világi uralmát helyreállítsák, hanem azért, mert ők voltak a legéhesebbek.

Atyám!

Ime helyetted kimutattam, hogy nem a Vatikán vétkes barátok forradalmában, hanem az éhség. Kegyelmes főpásztor! Ime, leczáfoltam helyetted a világi sajtót. Már most alázatosan könyörög szegény szolgáló, hogy

ezen munka viszonzásául fordítsad le magadnak legalább az itt következő indítványomat. Ugyanis

1. ha már annyi szegény barát él a szegény nép nyakán Olaszországban, akkor a Vatikán dolga, hogy könnyítsen ezen. Adjon segítséget a barátoknak, is meg a népnek szintén. Vagy legalább a barátoknak;

2. erre a czélra igen alkalmas a Péter-fülér intézménye; oda lehet a felét adni;

3. szentséges Atyánknak, aki előrehaladott koránál fogva nem ismer nagy igényeket, bizonyára fölösleges a sok millió bevétel. A fiatalabb prolatusok pedig gondoljanak arra, mily szépen énekelte egykor Rónai István prilevicza-szent-iváni plébános Magyarországon:

Ók járnak selyemruhában,
Te jártál csak szőrgunyában,
Ó dicsőséges Jézus Krisztus!

4. a vatikáni udvartartást is le lehet szállítani, különösen fölösleges a pápai neves testőrzőereg. Borzasztó drága lehet az, harmincz grófot eltartani.

Eminentissime Domine! Bibornok-Állam-titkár Ur! Kegyelmes Főpásztor!

Ezennel keresztény szívemből fakadó érzelmeimet elmondtam Neked, alázattal bártorkodván színed előtt megjelenni. Könyörögök, és hallgasd meg merész szavaimat és üzend meg az „Osservatore Romano” útján, hogy mákép intézkedtel.

Kezedet csókolja hiv szolgáló

tráter Papp Dániel.

De teljesen elégtelen tengerészeti minden messzire tekintő kereskedelmi politikai akcióra s a tekintetben a lehető leggyorsabb orvoslát szükséges, ha csak a fokonként megnyíló új piacokon való versenyről eleve le nem akarunk mondani.

Bizonyára nem költséges gyarmatok megszerzése lebeg előttünk, melyek államjogi szerkezetükbe hajosan volnának beilleszthetők, hanem igenis az, hogy kereskedőinknek azon oltalmat és támogatást nyújthassuk, melyet a messze földeken mint a hazai teremő és vállalkozó szellem előharcosaként föllépő állampolgár joggal megkövetelhet. Erről pedig csakis életrevaló tengerészet által lehet gondoskodni, mely a monarchiának, legalább a másodrendű tengeri hatalmak sorában, tisztelet parancsoló állást biztosítana.

Mind számosabb és hangosabb lett a panasz a kormány részéről való erővel kezdeményezés hiánya miatt oly esetekben, hol a monarchia kereskedelmi érdekei forognak kockán, — mind erősebbek a támadások a kormánybatalom illetékes közegei ellen, kiket szeret a közönség azzal vádolni, hogy hanyagok és késedelmezők a rájuk háruló köteleességek teljesítésében; de a panaszosok nagyon is könnyen mellőzik a tényleges viszonyok tekintetbe vételét s nem igen vetnek számot azzal, hogy a kormány teremő képességének határát azon eszközök szabják meg, melyek rendelkezésre állanak.

Áthátva annak szükségétől, hogy ezen áldatlan helyzetnek véget kell venni, a közös hadügyminisztérium tengerészeti osztálya ma fölemelt költségvetéssel fordul a delegációk áldozatkészségéhez, mely költségvetés a monarchia pénzügyi helyzetének telhető számbavételével az első lépést jelzi tengerészeti állapotaink orvoslása irányában.

Győngy és szerény lépés ez még, de mégis egy lépés előre, amelyet remélhetőleg a jövőben gyorsabb haladás fog követni.

Mert ne ámbítsuk magunkat, uraim, nincs már sok vesztegetni való időnk, ha nem akarjuk, hogy a tengeren túl a nemzetgazdasági akció minden mezején minden ország és nemzet elfoglalja előlünk a tárt. E részben történeti jelentőségű forduló ponthoz érkezünk s az irány, melyet most követünk, a monarchia fényére, hatalmi állására és jólétének jövőndő fejlődésére nézve döntő hatást fog gyakorolni.

Szóval: tengeri hatalmi eszközeink továbbalkotása ugyazólván életkérdéssé vált, melynek megoldását nemcsak védelmi képességünk tekintete, hanem — még parancsolóbb szükséggel — kereskedelmi politikánk szempontja is követeli.

Nem kisebb gondot fordít a kormány a konzuláris szervezetre, nem csupán ami az egyes konzuláris tisztviselők gyakorlati kiképzését és szakavatottságát illeti, hanem a tetteges konzulátusok hálózatának bővítése és kiegészítése szempontjából is.

Előbbi tekintetben már megtörténtek az előkészületek arra, hogy a Mária Terézia császárnő és királynő korából származó keleti akadémia szélesebb alapra fektetett konzuláris akadémiává változtattassék és e célra a minisztérium ez ideig költségvetésében fokozott költség van előirányozva.

Mert bármily elismerés illesse konzuláris tevéletünk működését a maga egészében, bármennyire elfogadhatatlan az a fájdalom, nálunk nagyon is gyakori igaztalanság, melyvel, elfogulatlan és részrehajlatlan megfigyelők véleményének ellenére, konzuláris közegeink tevékenységét keserű, gáncoskodó és a valódi állapottal sok részben ellenkező bírálattal illetik, mégsem lehetett azon belátás elől elzárkózni, hogy a konzuláris pályát választó ifjúság kiképzését és nevelését új irányba kell tereelni, mely a kor szellemének és követelményeinek megfelelőleg, az ipar és kereskedelem kérdéseinek behatóbb ápolása számára tágabb tárt nyithat. Más szóval, gondoskodni kell, hogy konzuláris közegeink már eleve föl legyenek ruházva azon ismeretekkel, melyeket eddigelő csak hosszabb gyakorlat és szorgalmas megfigyelés után képesek megszerezni s melyek ezentúl hivataloskodásuk kezdetétől fogva arra képesítik őket, hogy a hatáskörükbe vágó tevé-

dők fölött érettebb ítélettel és nagyobb szaktudással uralkodjanak.

E célra illetékes szaktekintélyek meghívásával külön bizottság lett létesítve, mely a leendő konzuláris akadémia tautervének kidolgozásával foglalkozik s melynek munkálatai már annyira haladtak, hogy az új program életbe lépése a legközelebbi téli tanfolyamra már bizton várható.

Ez akcióval párhuzamosan arra is törekszünk, hogy a fontosabb tiszteletbeli konzulátusokat fokonként valódi konzulátusokká változtassuk s így kereskedelmi érdekeinknek hathatósabb képviseltetést biztosítsunk, mint amilyen idegen állambeliek alkalmazása útján elérhető volt.

A közös kormány illetősége csak idáig ér s önköz meg lehetnek győződve, hogy a kormány a rája bízott köteleességeknek és feladatoknak pontosan és lelkiismeretesen meg fog felelni.

Most pedig engedjenek meg végül egy kis kitérést azon irányban, amelytől fáradozásaink megfelelő méltánylását reméljük.

Talán nem is szükséges kiemelni, hogy ezen fáradozások ipar- és kereskedelmi viszonyaink jövőndő alakulására minden hatás nélkül fognának maradni, ha nem volnánk följogosítva a kitérőt feladat megoldására nézve az összes hivatott tényezők erővel közreműködésére számítani.

De e tényezők alatt nemcsak a monarchia mindkét államának hivatalos közegeit értem, hanem mindazon mérvadó magánköröket is, melyek minden országban a gazdasági lendület élető elemének forrását képezik.

Kétségtelen, hogy az államnak, mint olyanának, a közgazdaság terén sokszerű köteleességet kell teljesítenie; de az ő cselekvési képessége bizonyos határokhöz van kötve, melyeken belől föladata főképen abban áll, hogy mint gyarapító és oltalmazó, mint támogató és istápoló hatalom szerepeljen.

Az államtól meg lehet követelni, hogy az egészséges vállalkozási szellemet bő oltalomban részesítse, hogy a magányosok kezdeményezését nemcsak burocratiái szűkeklőséggel ne bénítsa, hanem hathatósan istápolja, hogy esélyes vámpolitikával, a társulási törekvések gyámoltásával, a csupán fiskális álláspont túlzásainak meggátlásával a termelés különböző ágainak versenyképességéről gondoskodjék s egyuttal elejét igyekezzék venni azon veszélynek, hogy az adógépezet tulságos alkalmazásával minden vállalat életképessége már eleve meg ne fojtassék.

Mindez tág mezőt nyit a kormányhatalom gondoskodásának tanusítására, — de e határokon túl az állam eszközei nem terjednek s ennélfogva nem lehet iránta igényeket támasztani, melyeknek eleget tenni természeténél fogva nem képes.

A teremő erő a nemzetgazdaság összes mezején csak a magányosok kezdeményezésénél lehet forrását. Ezen alaptétel az, melyet nálunk nem igen szoktak kellő figyelemre méltatni. Nálunk mindent az államtól szokás követelni és remélni, mindent az államot teszik felelőssé és ha nem megy semmi előre, végül a közkeletű pesszimizmus mögé bujnak, senki sem lévén hajlandó az illetők saját indolenciájában fölismerni a közgazdasági állapotok rökfenéjét.

Ezen aggasztó rendszerrel határozottan és mielőbb szakítani kell, ha nem akarjuk, hogy a nálunk rejlő és kellőleg még korántsem kiaknázott kincsekre nézve a távolabb fekvő piacok végleg veszendőbe menjenek.

Az idő halad. Az állam és a magánkörök tevék meg a magukét; tér van még elég kivitelünk érdekeinek hathatós ápolására, csak tudjuk azt idején elfoglalni.

Lehető számos ügynökségek és comptirok alapítása, nagy kiviteli társulatok létesítése, a kereskedelmi hajózásnak a hadi tengerészet emelésével párhuzamosan haladó fejlesztése, az életrevaló kereskedői utazók még mindig hiányzó karának kiképzése, — mindezek előfeltételét képezik egy terjeszkedő kereskedelmi politikának, mely nélkül nagy hatalom mai napság nem állhat meg küldetéses magasiatán.

Adjá Isten, hogy ennek felismerése fokonként áthassa népességünk minden körét s hogy imár

komoly akarat és czéltudatos eljárás nyerjen tért ott, hol eddig a töllenség és a tanácstalanság oly buján tenyészett.

Előadásomat ezzel befejeztem, de kész vagyok minden fölvilágosítást megadni, melyet a tisztelt urak tán utólag kívánatosnak tartanak.

A külügyminiszter beszédét több ízben élénk helyeslés kísérte. Különösen a kereskedelem-politikai részét az ekszposénak fogadta a bizottság nagy tetszéssel.

A vita.

Ohlumetzky elnök megköszönte a miniszternek nyilatkozatait.

Hochenburg stíriai delegátus ezután azt kérdezte a külügyminisztertől, vajjon a hármas szövetség jelenleg is szilárd-e? Szerinte vannak azimptomák, amelyek arra vallanak, hogy e viszonyban némi lazulás állott be. Ausztria helypolitikájának iránya kelti azt a gondolatot, hogy a monarchia külpolitikájában változás állott be, vagy pedig most kezdődik ez a változás. Az Ausztriában bekövetkezett németellenes hangulathól joggal lehet következtetni, hogy bizonyos elhidegülés állott elő a hármas szövetségben, különösen pedig Németországgal szemben. Ezt a feltevést igazolja az is, hogy egy uralkodók trónbeszédében, valamint a német császár trónbeszédében sem, amelyvel a német birodalmi gyűlést bezárta, említés sincs tőve a hármas szövetségéről. Mindezekből azt következteti, hogy a hármas szövetség nem áll többé oly szilárd alapon. Azt kérdezi tehát a külügyminisztertől, hogy a közös kormánynak megvan-e a komoly szándéka a hármas szövetség politikáját szilárdan fentartani és különösen idejében gondoskodni arról, hogy a szövetséget megújítsa?

Gróf Dzieduszycki Adalbert teljes elismerését fejezi ki a külügyi politika vezetéséért és különösen kiemeli a miniszter nyilatkozatát a haditengerészet erősítéséről. Örül, hogy a külügyminiszter súlyt helyez az idegen államokban lakó osztrák alattvalók kellő oltalomban való részesítésére.

Gróf Stürgkh azt látja az exoséből, hogy a mi külügyi politikánk szilárd alapokon áll és ezt Ausztria népei annál nagyobb megnyugvással fogadják, mert az európai béke fentartására való törekvést kétségteleenl bebizonyítva láthatják. Örömmel látja azt is, hogy a spanyol-amerikai háborúval szemben a mi politikánk iránya a legszigoruhb semlegesség.

A trónbeszéd egyes részleteiről nyilatkozik ezután és azokat megnyugvással fogadja. Reméli, hogy a külügyminiszter, mint a közös kormány tagja, befolyást fog gyakorolni Ausztria helypolitikájára oly értelemben, hogy a németek politikai sulya el ne nyomassék.

Dr. Pergelt üdvözli a külügyminisztert exoséja alkalmából. Figyelmezteti az 1903-ban lejáró kereskedelmi szerződésekre és kéri a minisztert, hogy idején gondoskodjék azoknak a megújításáról. Utal ezután Ausztria belügyi politikájára és kéri a minisztertől, hogy megegyezzenek tartja-e a bel- és külügy-politikát egymással, mert csakis a bel- és külügyi politika harmonikus vezetése esetén állhat elő a belállamokban béke és nyugalom.

Kramarz Károly, a képviselőház volt alelnöke, a német felszólalókkal, gróf Stürgkh és dr. Pergelt delegátusokkal polemizál és velök szemben azt igyekszik bebizonyítani, hogy egy állam külpolitikája sohasem lehet egy nemzetiségnek vagy pártnak a politikája. A hármas szövetséget sem szabad a német nemzetiségi érdekek szempontjából vizsgálni, mert akkor épen a monarchia érdekében kellene ellene állást foglalni. Amikor keleti politikánk az oroszokéval homlokegyenest ellenkezett s amikor még a két állam között az ellentétek nem voltak kiegyenlítve, akkor ugyanis a hármas szövetségnek óriási fontossága volt. De azóta az európai politikai helyzet lényegesen megváltozott és a hármas szövetség sem miféle aktuális politikai kérdésben sem játszik szerepet. Az amerikai-spanyol háborúban Németország, Ausztria és Olaszország nincsenek egy nézetben. A kréai kérdésben Németország más politikát folytatott mint monarchiánk, Olaszország pedig ugyanakkor az orosz-francia-angol nézetekhez csatlakozott. Hol volt itt a hármas szövetség ideája?

Örömmel veszi tudomásul a külügyminiszter ama nagyfontosságú kijelentését, hogy Oroszországhoz való békés viszonyok, a kréai kérdésben mutatkozó ellentétek dacára is szilárd és semmit ne veszített tartósságából. Mert az Oroszországgal való viszonyoknak fontosságát is el kell ismerni. E viszony fentartását és fejlesztését követelik egyébként a balkán állapotok is.

A külügyminiszter gazdasági politikáját is helyesli és belátja, hogy még nem tarthatunk nyugodtan ott, ahol Németország, mert hisz annak nincsenek olyan államadósági, és gazdag és hozzáférhető kikötőkkel rendelkezik. Végül ama

reményének ad kifejezést, hogy gazdasági és kereskedelmi állapotunk a jövőben nagy lendületet fog venni.

Azman delegátus örömmel üdvözlö az a körülményt, hogy az ideai exposéban a miniszter erősen hangsúlyozta annak szükségét, hogy a kivitelre a kormányának kiváló gondot kell fordítani. Csak az a baj, hogy a kormány kissé későn jutott erre a jó gondolatra, mert az osztrák kivitel az utóbbi időben annyira megcsappant, hogy az 1898. évben kétségtelenül passzív kereskedelmi mérlegünk lesz. Ennek oka pedig az, hogy az utóbbi években nagyon szerencsétlen vám- és kereskedelmi politikát üztünk, ami egyes iparágakat teljesen tönkretett. A konzuli intézmény javítására azt a javaslatot teszi, hogy minden konzulátushoz egy kereskedelmi képzett tanácsost is tegyenek.

Lobkovitz hercege köszönetet mond a külügyminiszternek nyílt és világos nyilatkozataiért. Különösen örömmel üdvözlö a miniszternek ama kijelentését, hogy valamennyi külállamhoz békés viszonyban állunk. A kivitelnek előmozdítása érdekében áll a földművelésnek is és ezért a konzulátusoknál németországi mintára földművelési attachékat kellene alkalmazni. Különösen tekintettel kell lenni a keletre, ahol legfontosabb kiviteli piacunk van. A hármasszövetségre vonatkozólag megemlíti, hogy azt annak idején tisztán békés célokból kötötték meg s amíg eredeti céljait szolgálja, az osztrákok ahhoz híven ragaszkodnak. Hogy azonban Németország nem azért kötötte meg a szövetséget Ausztriával, mert lakosságának jórésze német, azt eléggé bizonyítja az a tény, hogy Olaszországgal is szövetségre lépett.

Gróf Goluchowski külügyminiszter a hozzáintézett kérdésekre kijelenti, hogy abból a körülményből, hogy a király trónbeszédében a hármasszövetségről ezuttal nem nyilatkozott, semmiféle következtetést a szövetségre nézve levonni nem lehet. A király nem minden trónbeszédében hivatkozik a hármasszövetségre és ez annál érthetőbb, mert a hármasszövetséget nem rövid időre kötötték, hanem az oly erős alkotás, amely egész politikánk alapját képezi. Ezt a szövetséget évekre kötötték s így azt nem is fogják megváltoztatni. Biztosíthatja a delegátusokat arról, hogy a viszonyunk sem meg nem lazult, sem meg nem hidegült.

A hármasszövetség par excellence béke-szövetség; ezt már ismételtelen kijelentette, sőt a múlt évben még azt is hozzátette, hogy a hármasszövetség eme békés célját annál inkább elérheti, mennél inkább törekednek az egyes szövetségesek arra, hogy a többi nagyhatalmakkal is a legjobb viszonyban álljanak. Ma pedig ez az eset áll. Ezt hallották a delegátusok a felsőttől is. Ezt szóló csak megerősítheti és minden más megjegyzés felesleges. Pergelt beszédére megjegyzi, hogy az alkotmány értelmében a külügyminiszternek egyáltalán semmi joga sincs arra, hogy a monarchia egyik vagy másik államának a belügyeibe beavatkozzék. Egyszermind kijelentheti, hogy a külügyminiszternek és a külügyi politikának éppen nem szerez könnyebbé az, hogy olyan viszonyokkal kell számolnia, mint amiknek Ausztriában vannak. A külügyminiszter csak azt kívánhatja, hogy ennek az állapotnak vége szakadjon és hogy az ellentétek kiegyenlítésével ismét rendes méderben folyjanak a dolgok. Ennél többet nem tehet. Azman delegátus ama kérdésére, hogy a krétai akció mennyibe került, utal az előterjesztésekre, amelyek szerint a krétai blokádnak körülbelül 450.000 forintba került. Ebben az összegben egy Mersinába küldött hadihajónak költségei is bele vannak számítva. Lobkovitz hercege kívánságára kijelenti, hogy konzulátusi alkalmazottaink kiképzése nemcsak a kereskedelmi és ipari szakokra szorítkozik, hanem a mezőgazdasági szakra is kiterjed. A kiviteli forgalom emelésének minden ágára egyformán kell tekintettel lenni és megbocsáthatatlan szükkeblés volna az, ha csupán a termelésnek egyik ágát tartanók kizárólag szem előtt.

Dumba előadó elismeri, hogy a külügyminiszter tevékenységét a belső viszályok nagyon megohezták s a monarchia prestige-ét kifelé erősen csökkentik.

Mochenburger elvtársai nevében kijelenti, hogy a közös költségvetést nem fogadják el.

Pergelt helyesli a miniszternek egy külügyi mint közgazdasági politikáját és ezért személtvesen

nem tagadhatja meg tőle elismerését és bizalmát, de utalni kell arra, hogy Ausztria jelenlegi belpolitikája homlokegyenest ellenkezik a miniszter külügyi politikájával és a hármasszövetség megsemmisülésére vezet.

Gróf Stürgkh elfogadja a költségvetést és helyesli a külügyminiszter politikáját, de újból kifejezi amaz aggodalmát, hogy a belpolitikai viszályok a külügyi politikára hátrányos befolyással lesznek.

Azman kijelenti, hogy a miniszter politikáját helyesli ugyan, de a belpolitikai helyzetre való tekintettel a német ellenzéki csoportok nevében a közös költségvetéshez való hozzájárulását megtagadja.

Kramarz kijelenti, hogy ama föltétellel, hogy a külpolitika a belügyekre egyoldalú befolyást gyakorolni nem fog és hogy a külpolitika az egész állam politikája s nem egy párt, vagy egy nép politikája lesz, elfogadja a külügyi költségvetést.

Gróf Dzieduszycki elismeréssel van a külügyi politika iránt és kijelenti, hogy a költségvetést úgy ó, mint lengyel elvtársai elfogadják.

Dumba előadó javaslatára egyhangulag elfogadta a költségvetési bizottság a következő indítványt:

„A bizottság teljes bizalmat, elismerést és köszönetet fejez ki a külügyminiszternek a béke fenntartására irányuló politikájáért, valamint kereskedelmünk és iparunk érdekeinek erélyes előmozdításáért.”

Ezután 15 szavazattal 4 szó ellenében elfogadták a külügyi költségvetést a póthitelekkel együtt.

A költségvetési bizottság legközelebbi ülését pénteken délelőtt fél tíz órakor tartja. Az ülés tárgya lesz a zárszámadások és a rendes hadügyi szükséglet.

KÜLFÖLD.

Az erdélyi román iskolák. Bukarestből táviratozzák: A kamara tegnapi ülése rendkívül zajos volt. A konzervatívek támadásra készültek Sturdza miniszterelnök ellen és azért egyik vezérük, Take Jonescu, felvetette az erdélyi román tanítézetek segélyezésének ügyét és azzal gyanúsította Sturdzát, hogy ő volt az, ki a magyar kormányt elárulta, melyik magyarországi tanintézetet kapott és mennyit a román kormánytól.

Sturdza miniszterelnök rögtön felelt és utalt arra, hogy már gróf Kálnoky külügyminiszter a delegációban kijelentette, hogy a kormányt tudomása van róla, hogy a román kormány bizonyos magyarországi román iskoláknak segélyképen évi 525.000 frankot juttat, de Catargiu akkori miniszterelnök a diplomáciai felszólalásra kijelentette, hogy ez összegekből csak oly intézeteknek juttat, amelyek e nélkül megszűnnének. A magyar kormány e szerint tudott erről, de Sturdza ezenkívül hivatkozott arra is, hogy ő maga 1894-ben abban a beszédben, amelyet annyiszor szemére vetettek, maga is rosszalta, hogy ez összegeket olyan egyénekre fordítják, akik arra nem méltók. Különben — nyugmond — Jonescu nem szennyezheti be az én nevemet.

Jonescu személyes kérdésben kér szót; Sturdza azonban kijelenti, hogy egy csepp kedve sincs az inzultusokat meghallgatni és távozni készül.

Óriási zaj és lármá keletkezik. Fléva mennydörgő hangon közbekiált: Önnek kötelessége itt maradni! Nem az a kérdés, mit mondott mint ellenzéki vezér, hanem igaz-e, hogy ön az áruló? és akkor nem ott a helye!

Sturdza kijelenti, hogy Kálnokynak idézett nyilatkozata egy hónappal előbb történt, mintsem ő beszédét tartotta.

Jonescu válaszában fentartja vádját, mert amikor ő (szó) miniszter volt, a pénzek elosztásáról senkinek se volt tudomása, ez tisztán a könyvelőség titka maradt. De megtörtént vele, hogy Bécében eredetiben bemutatott neki egy nyugtát és így kétségtelen, hogy ezt Sturdzától kapta a magyar kormány. Ez gyalázat.

Delavrancea ugyancsak ezt mondja, amire Sturdza kijelenti, hogy kohlománny és hazugság, mintha ő hivatalosan vagy félhivatalosan, közvetve vagy közvetlenül bármi közlést is tett volna.

Többen szólottak még a tárgyhöz, mire a választ nagy többséggel tudomásul vették.

A forrongó Olaszország.

(Távirati tudósítások.)

A legújabb hír az, hogy az egészen anarchista izü lázadást a londoni anarchista bizottság készítette elő és rendezte. Mert bár Olaszország meglehetősen szükiben van a gabonának, de azért inség, különösen a lázadás fő fészkeben, Milanóban nincsen.

A lázadás immár le van verve s óriási nagy a sebesültek és a halottak száma. A milánói királyi biztos parancsára az összes gyárak ma reggel újból megkezdték üzemüket és a tulajdonosoknak az esetleges zavargások ellen a katonai hatóságok a legmesszebbmenő védelmet biztosították.

A város visszanyeri lassankint rendes képét, az üzletek, melyek szombat óta zárva voltak, ma ismét megnyitottak, de a lövönat-közlekedés teljesen szünetel és a postai kézbesítés még éppenséggel nem tökéletes. A mai napról szóló távirati tudósításaink a következők:

Honnan szitják a lázadást?

Berlin, május 12.

Londonból táviratozzák a „Localanzeiger“-nek, hogy az olasz lázadást egy ottani forradalmi bizottság vezeti. Állítólag Londonból erre a célra nagy pénzküldemények érkeztek az utolsó időkben Olaszországba.

Csatározás Milanóban.

Milano, május 12.

Minden utca sarkára kiragasztották a katonai parancsnok proklamációját, amely az ostromállapotot rendelte el. Minden fegyvert már a proklamáció első napjának éjfél órájáig a rendőrségre kellett beszállítani. Este 9 órakor minden üzlet bezárandó és esti 11 óra után az utcára senki emberfia ki nem léphet. Verona, Brescia, Torino, Como, Alessandria, Navara városokból katonai segély-csapatok érkeztek, amelyek a 7 gyalog-, 2 lovas- és 1 tüzérezredből álló helyőrséget több mint megkésztették.

A forrongók vesztesége óriási volt. A katonák veszteségét bajos megállapítani, mert az elesetteket és sebesülteket jobára a különféle ezredek mozgó kórházaiba szállították. A munkások veszteségeiről eltérők a jelentések. A klerikális „Lega Lombarda“ 200 halottról és több száz sebesültről beszél. Minden oldalról egybehangzó az a nézet, hogy a forrongást nem előzte meg semmiféle szervezkedés és még eddig sem vette át semmiféle párt a vezetést.

Agyukkal lőttek a Porta Ticinese-nél és Porta Garibaldinál. Ezeknek gyilkos hatásuk volt. A srappnellövegek embermagasságban repültek, az egyenes utcákon végig, a legsűrűbb néptömegben keresztül.

Nem igaz az, hogy a munkások visszatértek a gyárakba és műhelyekbe. Croce, a feloszlott munkáskamara titkára, egy másik munkással (mind a ketten szociálisták) elment a polgármesterhez, engedélyt kérendő, hogy felhívást intézhessenek a néphez, amelyben a munkásokat a munkához való visszatérésre szólítják fel. Ha az engedélyt megnyerik, kezekednek a nyugalom helyreállításáért. Vigoni polgármester a katonai parancsnokhoz utasította őket. Bava-Beccaris főparancsnok azt felelte, hogy a munkáskamarák feloszlottak és így őket nem ismerheti el, mint testületi képviselőket. Velük nem is tárgyalhat.

Félt, hogy ebből újabb konfliktus támad. A „Gazetta di Venezia“-nek feltétlenül megbízható forrásból eredő értesülése szerint

a Mussocco temetőben 130 elesettet temettek el. Az új ismétlődő fegyverek hatása borzasztó volt. A hosszú, vékony, több részből álló lövedék áttöri ugyan az izmokat, amint azonban csontot ér, szétröbbsz és robbanó lövedék gyanánt hat. Azért aztán minden sebesülés halálos. Az amputáció nem tanácsos és hiábavaló. Ha a golyó az ember fejét éri, az egész koponyafedelelet fölemeli, mintha a golyó az agyban robbant volna szét.

Lugano, május 12.

Trientbe borzalmas részletek érkeztek a milánói véres napokról. A munkások három napon át fegyverek, vezetők nélkül, apró kövekkel harcoltak a kiskaliberű puskák ellen. A katonaságot sok helyen, óriási veszteséget okozva nekik, visszaverték. Amint az egyik városrészben megszűnt a harc, egy másikban tört ki. A nép rengeteg sokat vesztett. Összesen több mint ezer ember esett el.

A Porta Nonforte közelében, egy kolostorban, több katonát rögtönítélő bíróság lővetett agyon, mert a katonák vonakodtak a népre löni.

Róma, május 12.

Egyes lapok jelentése szerint valónak bizonyul, hogy Milanóban Huliciov asszonynál, aki ismert nihilista, a zavargások szervezésére vonatkozó levelezésén kívül egy teljesen kidolgozott tervet és a szociálista, anarchista és republikánus vezérembereket kompromittáló különféle iratokat is találtak.

Verona, május 12.

Milanóból jelentik, hogy ma majdnem minden lap elmaradt papir hiányában. A hadi törvényszék Del Maino tábornok vezetése alatt megkezdte működését. A fölkelők vezéréinél talált okmányok szerint a forradalom kitörését csak 20-ikára tervezték, amikor is a város házáts és a közelben levő posta- és távirópalotát megszállták volna és rögtön proklamálták volna a *communé*-t.

Róma, május 12.

Az összes letartóztatottak száma körülbelül 700. A milánói nép-egyesület felhívást bocsátott ki a katonák jobb ellátása érdekében. Egy óra alatt 30.000 lira gyűlt össze. A katonai parancsnok arra kérte az együletet, hogy az összegét az elesett katonák családjainak adják. A nyugalmat ma sehol sem zavarták meg.

Lázadás mindenfelé.

Luzo, május 12.

Izgatott forrongás észlelhető a munkások közt. Nagy tömegben behatoltak a községhezba és a kenyér árának leszállítását követelték. A községi tanács ezt megadta. A tüntetők a karabinierik kaszárnyájába és a börtönökbe is betörni igyekeztek. A kalonáság és a rendőrség a nép közé lött. Sok tüntető esett, még többen igen súlyosan megsebesültek.

Messina, május 12.

A polgármesteri hivatal előtt asszonyokból és gyermekekből álló csoport verődött össze, akik segítséget kértek. Munkásokkal mindenképp fölzaporodott a tömeg. Mikor a katonaság kivonult, a tömeg több csoportra oszlott, a melyek különböző irányba szaladtak el. Utjukban törtek, zuzták, pusztítottak. A katonaság megszállotta a város legfontosabb pontjait és igen sok tüntetőt elfogott.

Firenze, május 12.

A VIII. hadtest egész kerületére kihirdették az ostromállapotot. Kiterjed ez Firenze, Livorno, Piza, Siena, Massa, Arezzo, Grosseto kerületekre és Speziára, — a hadikikötő kivételével.

A svájci olaszok.

Bern, május 12.

Hivatalos körökben most úgy nyilatkoznak, hogy a svájci hatóságok most az előtt a kérdés előtt állnak, hogy nyugodtan nézzék-e továbbra is az olasz munkások agitálását. Ha az olaszok ezrei a határra vonulnak, hogy Olaszországot elárasszák, ebből Svájcra nézve esetleg kellemetlen komplikációk származhatnak. Épen most 400 olasz munkás járja végig Bern utcáit, előttük vörvörös lobogó és majd mindnyájukon haragosveres öv.

Zürich, május 12.

Az olasz kolóniának ma nagyon mozgalmas tleése volt. Elhatározták, hogy a szövetségi kormány eljárása ellen való tiltakozásuk jeléül holnap beszüntetik a munkát és küldöttséget menesztenek az olasz bizottsághoz tanácskozás végett. Egy másik értekezletet osztrákok hívtak össze és vagy 300 munkás jelent meg azon. Elnöke egy anarchista tiroli munkás, aki arra szólította föl társait, hogy menjenek a határra és elfogadják indítványát, hogy erkölcsileg és anyagilag támogadják az olasz forradalmárokat. Mivel azonban mindkét gyűlésen ellenvélemények is merültek föl, valószínűleg nem lesz komolyabb eredménye az akciónak. Az olasz munkások kivonulása Olaszországba Freiburgnál megakadt.

Róma, május 12.

A Stefani-ügynökségnek jelentik C o m ó b ó l: Chiassóból az a hír érkezett, hogy körülbelül 800 olasz szociálista, akik Svájcban laknak, Olaszországba akar betörni. Állítólag Lansanneból is elindult egy másik csapat, amely néhány száz olaszból áll, a Simplon felé. Az olasz hatóságok nagy éberséggel őrzik a határt. A svájci határon az összes átjárókat erős csapat-osztályok őrzik.

Az amerikai háború.

(Távirati tudósítások.)

Az amerikaiak végre egy kis vereséget szenvedtek Cienfuege s-nál, ahol minden áron csapatokat és hadiszereket akartak partra szállítani.

Nagy elbizakodottságukban a parti erődök közelébe merészkedtek s azután véres főve és alaposan megrongált hajókkal voltak kénytelenek Key-Westbe visszatérni.

A spanyol flottáról ép úgy nem érkezett hír, mint az amerikaiakról sem. Ellenben a spanyol kormányválságról szóló tudósítások legalább koraiak is voltak.

Az amerikaiak hadi terve napról-napra változik, hogy megakarjuk szállni Kubát, hol nem, hol bombázni akarják Havannát, hol nem.

A mai nap eseményeiről szóló távirataink a következők:

A spanyolok győzelme.

London, május 12.

Hivatalos spanyol jelentés szerint tegnap Cienfuegos előtt nyolcz óráig tartó ütközet volt. Négy amerikai hajó ugyanis ki akart kötni, de néhány parti üteg, valamint spanyol katonák megátolták őket ebben. A spanyolok kétszer visszaverték az amerikaiakat, amely alkalommal 14 spanyol sebesült meg. Az amerikaiaknak sok a sebesültjük és a halottjuk.

A new-yorki „Sun” ezzel szemben jelenti, hogy 6 amerikai hajó behatolt a cardenasi tengeröbölbe és a „Lopez” spanyol ágyunaszádót szétrombolta, valamint a „Liguria” ágyunaszádót harc képtelenné tette.

A „Globe” azt hiszi, hogy a cienfuegosi eset valószínűleg D o r t h kapitánynak valami kisebb szerű expedíciójára vonatkozik, aki hadiszerekkel akart talán kikötni. (N. Fr. Pr.)

Key-West, május 12.

Cardenasnál a harc egy óra hosszat tartott. „Wilmington” és „Hudon” ágyunaszádok és a „Windslow” torpedónaszád behatoltak a kikötőbe, hogy megtámadják az ott levő spanyol ágyunaszádokat, de nem találtak rájuk egész addig, míg a spanyol ütegek meg nem kezdték a tüzelést. Ekkor megjelentek a spanyol ágyunaszádok is és szintén tüzelni kezdtek az amerikai hajókra. A „Hudon” ágyunaszád ma öt halottat hozott Key-Westbe, köztük B a g l e y hajózáslóst, továbbá öt sebesültet, köztük B e r n a d o n hadnagyot, a „Windslow” parancsnokát. Az elesettek és sebesültek mind a „Windslow” személyzetéből valók.

A hajórajok mozdulatai.

London, május 12.

A Washingtonból érkezett táviratok meg egyeznek abban, hogy a zöldfoki hajóhad állása ismeretlen.

A „Times”-nek jelentik New-Yorkból: Washingtonban kételkednek abban, hogy a Zöldfoki hajóhad tényleg visszatért Cadixba, bár a Londonban közzétett névsor oly hajók neveit tartalmazza, amelyekről tudják, hogy a nevezett hajórajhoz tartoznak.

Madrid, május 12.

Azt a hirt, hogy a spanyol flotta Cadixba visszatért, itt hivatalosan demantálják. A spanyol hajóhad nyit tengeren van. (N. Fr. Pr.)

San Juan bombázása.

New-York, május 12.

A „Journal”-nak Fort de Franceból érkezett távirata szerint egy kilencz hajóból álló amerikai hajóraj bombázni kezdte San Juan várost Porto-Ricón.

Az Unio haditervei.

Páris, május 12.

Az „Eclair”-nak táviratozzák Washingtonból, hogy az amerikaiak felhagytak azzal a szándékukkal, hogy Kubát megszállják, mert meggyőződtek róla, hogy a spanyol haderővel nem bírják felvenni a harcot. Elhatározták tehát, hogy Porto-Ricot fogják megszállni, mert ott a spanyoloknak csak 7000 emberük van. Washingtoni katonai körökben meg vannak győződve arról, hogy a spanyol hajóhad nem tért vissza Cadixba és biztosra veszik, hogy nemsokára megérkezik valamelyik észak-atlanti parti kikötő elé.

A „Kaiserin Maria Theresia”.

Bécs, május 12.

A „N. W. T.” holnapi száma jelenti a következőket: Az osztrák és magyar közös kormány hivatalosan notifikálta az Egyesült-Államoknak a „Kaiserin Maria Theresia” hajónak elindítását. A hajó husz nap alatt a kubai partok előtt lesz. Különösen arra a nagy hasonlatosságra figyelmeztette az Egyesült-Államok kormányát közös kormányunk, amely a monarchia és Spanyolországnek hadi tengerészeti lobogója között van. Ami haditengerészeti lobogónk piros-fehér-piros, a spanyolé piros-sárga-piros. Ez a körülmény volt főleg az indító oka a notifikálásnak, nehogy esetleg valami végzetes összetévesztés történjék.

Stefánia özvegy trónörökösné a hajó tisztikarához intézett táviratban bucsúüdvözlését és szerencsekívánatait küldte a hajónak és legénységének.

TÁVIRATOK

Angol-francia konfliktus.

London, május 12. Jól értesült körökben mindinkább növekedik a nyugtalanság az angol-francia differenciák miatt, amelyek Nyugat-Afrika birtoklása kérdésében mindjobban kiélesednek. Az alsóháznak egy rendszerint jól értesült tagja a következőket mondotta:

A helyzet komolyságát nem szabad titkolni. Tény az, hogy hónapok óta vulkánon tánczolunk. A párisi hivatalos lapok ugyan azt kürtölik világgá, hogy csak kicsinységekről van szó, amelyek fölött a nézeteltérést könnyen ki lehet egyenlíteni.

Tényleg azonban nem így áll a dolog. Az angol-francia nézeteltérés ügyében Párisban tanácskozó konferencia nem tud a holt ponton tuljutni. Anglia a földolgan nem engedhet és a francziák mégis remélik ezt.

Salisbury tegnap egy előkelő city-társaság ebédjén beszédet mondott, amelyben a külügyi viszonyokról meglehetősen pesszimisztikus hangon emlékezett meg és több célzást tett, amely félre nem érthető módon komoly angol-francia differenciákra vonatkozott. (N. Fr. Pr.)

Károly István főherczeg gyógyulása.

Berlin, május 12. Károly István főherczeg a végbéloperáció után állandóan jól érzi magát. Dr. Sonnenburg tanár gyors és teljes gyógyulást ígér.

Brandes György beteg.

Frankfurt, május 12. Kopenhágából táviratozzák a „Früer Ztg”-nak: Ide érkezett hírek szerint Brandes György Nápolyba utaztában komolyan megbetegedett.

HIREK.

Három öreg ur.

Debreczen, május 12.

Ma reggel egy galambósz, kékszeműveges öreg ur sétálgatott Debreczen utcáin. Tisza Kálmán volt az, aki a tiszántúli evangélikus református egyházkerületi közgyűlésre jött el ide és egyháznak legapróbb ügyei iránt is érdeklődött. Az esperesektől minden kis rongyos falusi iskola sorsáról kérdezősködött és a figyelmét, gondosságát nem kerülte el semmisen.

Amíg a közgyűlésen dolga nem volt, bejárta a várost. Lassu, kimért lépésekkel haladt Kíss Áron püspök társaságában, aki öregebb mint ő és akinek haja is jóval fehérebb. A nagytemplom előtt egy taligás gyufát kért tőle és meg nem állhatta, hogy meg ne kérdezze:

— Hát osztán lát-e a ténsur ezen a kék pápaszemem?

A két öreg embernek tisztességtudóan köszöntöttek jobbról-balról és mindenki jószólgatta, hogy élénkebb lesz a tiszántúli közgyűlés, mert megérkezett Tisza Kálmán.

Sétáltak, sétáltak, közben megállottak a főpiacson, ott, ahol a debreczeni Nájbébjde emelkedett, s az öreg, kékszeműveges ur felsőhajtra mutatja botjával az öreg püspöknek a félig lerombolt épületet.

— Hej, mikor itt még a rebellisek ültek...

— Hej, haj... mond az öreg püspök.

Amint a két öreg ott mereng a multon, szembe jó velük egy harmadik öreg ember. Első tekintetre megismerni, hogy kalvinista pap.

Rég nem látták egymást, azóta mindnyájan megöregedtek.

Az öreg kalvinista pap a kölcsönös „hogya vagy?” után azt kérdi, a kék szeművegestől:

— Hát még most sem térsz át a függetlenségiekhez?

— Nem, nem!

— Pedig elég öreg volnál már, meggondolhattad volna...

Az öreg püspök mosolyog és az öreg generális, szemüvegét megigazitva, azt válaszolja:

— Bizony, megöregedtem! Meg is gondoltam!

Lapunk mai száma 20 oldal.

— Az udvar köréből. A király ma reggel a Zsigmond-kápolna oratoriumában misét hallgatott. Ezután dolgozószobájába vonult és ugyszólván egész nap ott dolgozott. A díszszemlét minden valószínűség szerint a Vármezőn a jövő héten kedden tartják meg.

— Ebéd a miniszterelnöknél. Báró Bánffy Dezso miniszterelnök és neje ma este 7 és fél óra körül ebédet adott, melyre hivatalosak voltak: Barwinski Sándor, báró Bohus Zsigmond, dr. Chieri Károly, Chrzanowski Leon, báró Erb Kelemen fogalmazó, gróf Eszterházy Mihály, báró Fin Nándor, báró Harkányi Frigyes, Horowitz Ede osztályfőnök, Kállay Béni közös pénzügyminiszter, dr. Jagic Vratoslav udvari tanácsos, Kenner Antal osztályfőnök, Klobusiczky János, Láng Lajos, Lukács Béla, dr. Pacák Frigyes, dr. Pergelt Antal, gróf Pongrácz Frigyes, Samassa József, Spevec Ferencz, Szerb György, gróf Szécsen Miklós osztályfőnök, gróf Sztáray János, báró Tallián Dénes osztálytanácsos, gróf Thun Ferencz osztrák miniszterelnök, gróf Trauttmansdorf Miksa, báró Vay Béla, dr. Verzeznassi Ferencz, gróf Vetter Felix, báró Walterskirchen Ferencz, báró Wassilko-Serecki György, gróf Zedtwitz Károly Miksa és báró Zwiedinek Gyula rendkívüli követ.

— Dócziné kitértetése. A külügyminisztérium osztályfőnökének, Dóczy Lajosnak a nejét a szultán a „Sefakat”-rend II-od osztályával tüntette ki.

— A kard. Nemes-Militicsen — mint levelezőnk táviratozza — ma nagy botrányt idézett elő Darázs István volt szegedi nyugalmazott honvédszázados. Berontott a község házára és ott élesre köszörült kardjával megtámadta Weisz György aljegyzőt, akivel régóta haragban van. A megtámadott aljegyző egy rozsdás karddal védekezett és több sebet kapott, amint hogy a segítségért sietett községi bíró és rendőr is megsebesült. Végre sikerült Darázsyt leteperni és kardját eltörni. A vérengzés nagy izgatottságot kelt.

— Magyar nevű tőzsdetanácsosok. Fölöttébb fűvös mozgalom indult meg a börzén. A tőzsdetanácsosok magyar nevet vesznek föl. A mozgalmat egy előkelő gabonanyereskedő Schlesinger Pál indította meg, aki a Schlesinger és Polákovics-cég tagja és követte őt Kohn Ármán, az ifjabb Kohn Ármán-cég tulajdonosa. Mindkét nyereskedő Sándorra magyarosította a nevét. Hiszünk, hogy most már a nagykereskedelem köréből minél többen fogják követni az érdemes kezdeményezőket.

— Egy urinó öngyilkossága. Hács-Feketehegyen — mint levelezőnk írja — nagy feltűnést keltett, hogy a helység egyik legelőkelőbb asszonya, Mandel, Péter birtokos és gyártulajdonos ifju szép neje, tegnap forgópisztolyal agyonlőtte magát. Hogy mi adta kezébe az öldöklő fegyvert, azt hozzátartozói sem tudják, mert mindig boldognak hitték.

— Gröbl Raimund meghalt. Bécsből táviratozzák: Dr. Gröbl Raimund, Bécs egykori polgármestere, ma, mintegy két évi szenvedés után meghalt. Gröbl 1847-ben Bécsben született, jogi tanulmányainak befejezése után 22 éves korában doktorrá avatták és 1878-ban a politikai pályára lépett. 1894. évi márczius 14-én Bécs város polgármesterévé választotta, de a viszonyok folytán 1895. május 14-én kénytelen volt állását elhagyni.

— Holtomiglan, holtodiglan. Ez a két szó, amely fiatal házások ajkáról rebben el az oltár mellett, szimboluma a hitvesi hűségnek. Most egy végtelenül megható eset, amely a főváros egy ur családjára nagy szomorúságot hozott, a „Holtomiglan, holtodiglan...”-t teljes valóra váltotta. Egy napon halt meg férj és feleség, és pedig Kameniczky Lajos és neje, mintán harmancz két évig boldog házasságban együtt éltek. Hétfőn hunyták be örökre szemüket, a feleség hajnali három óraker, a férj délelőtt kilenczker. Aman-

nak halálát hosszabb betegség előzte meg, emezét csak rövid szenvedés. Sturm Károly fővárosi műépítész az elhunytakban apósát és anyósát gyászolja.

— A felrobbant töltények. A radon — mint levelezőnk táviratozza — ma óriási szélviharban a templom-utcában négy ház égett le, melyeknek kőfalai is bedőltek. A tűzet állítólag az idézte elő, hogy az egyik ház padlásán egy katonatiszt töltényeket tartott egy ládában és ezek a töltények felrobbantak. A tűz oltása közben két tűzoltó megsebesült.

— A szép Mary halála. Balog Etelt, a Népszínház finom arcú barna beautéját hívták a színházban a szép Marynak, amióta „A kis alamuszi”-ban a Mary szerepét énekelte. Volt más kiválóbb szerepe is, így a „Varázsgyűrű”-ben az egyik udvarhölgyé, de a kórus is, a habitúé is, akik az elkereszteléseket csinálják, nagyon szeszélyesek. A szép Mary pedig, a pirosképu, eleven kis Mary most sápadt arccsal, mozdulatlanul fekszik és a Népszínház tagjai, könyvelőiből szemmel beszélnek kedves kollégájukról. Balog Etelnek, a szép Marynak a sport szenvedélye okozott veszedelmet. Épen tizenhárom nappal ezelőtt a színház több tagjával együtt biciklizett a városligetben és Balog Etelka lebukott a kerékpárról. Nagyon megüthette magát, mert hiába keltegették sirva, zokogva, hiába csókolgatták az Etelt, nem ébredt föl s félholtan viték lakására, a Barcsay-utca tizenhatodik száma alá. Azután jöttek a doktorok és súlyos belső sérüléseket konstataáltak. Balog Etelka azóta nem kelt föl az ágyból s ma délután örökre elaludt. A Népszínház homlokára fekete lobogót tűztek ki: meghalt a szép Mary, akit mindenki szeretett. S mikor este 6 óraker az öltözőkben szájról-szájra szállott a hír, itt is, ott is keserves zokogás hallatszott. Holnap, szombaton délután 3 óraker temetik.

— A betiltott hagymák. A cincinnati-i villamos vasut igazgatója az utóbbi napokban női kézből eredő sok panaszos levelet kapott. A panasz tárgya az volt, hogy a villamos vasut kalauzai olyan büzletes hagymaszagot árasztanak a kocsikban, amely az ott tartozkodókat egyenesen lehetlenné teszi. A cincinnati-i nők azonban korántsem elégedtek meg a panaszos levelek írásával. Husztagu női küldöttséggel fölkerestették az igazgatót és a küldöttség szónoka ékes szavakban adta elő, hogy ámbár egy hónap óta háromszor annyi illatszert fogyasztanak el, mint rendszeren, még sem tudnak szabadulni attól a rettenetes hagymaszagtól. Kijelentette egyben, hogy ők addig egy tapodtat se mozdulnak, míg az igazgatótól határozott ígéretet nem nyernek. Az igazgató a legnagyobb igéretet közben bocsátotta el a küldöttséget, majd pedig harminczhatórai töprengés után a következő ukázt bocsátotta a kalauzokra:

1. A kalauzoknak szigoruan meghagyatik, hogy 24 órával szolgálata lépésük előtt szünjenek meg hagymákkal táplálkozni.

2. Szolgálatkészen csak ananászszal meg narancshéjjal szabad élniök.

3. A rendelet ellen vétőket, amennyiben vétségük enyhébb beszámítás alá nem eshetik, kiszolgáltatják a husztagu női küldöttségnek.

Milyen jó, hogy nálunk nem kell hasonló panaszszal beállítani a deputációnak a villamos vasut igazgatóságához?...

— Csálás a pénzügyminisztériumban. Lapunk legutóbbi számának ezzel a címmel megjelent hírére a rendőri sajtóiroda kijelenti, hogy Bozóky Károly nyugalmazott pénzügyminiszteri számellenőr ellen, a rendőrségnél sem följelentés, sem vizsgálat nincs s így nem is tartóztaták le.

— Egy régi kastély új gazdája. A kapjoni kastély Erdély egyik legrégebbi kastélya. Ezt az épületet, mely az utóbbi időben özvegy Wojtáné tulajdonosa volt még II-ik József császár építtette Erdély egyik arisztokrata hölgyének, mivel bizalmas összeköttetésben állott. Az első parkettet tényleg ez a kastély látta Erdélyben. Most ez a híres fézszer gazdát cserél. A jelenlegi tulajdonosától gróf Kornis Károly, báró Fejérváry Géza honvédelmi miniszter veje vette meg, ki Biharból ide teszi át lakását.

— **Rablók kivégzése.** Belgrádban — mint levelezők táviratozza — ma agyonlőtték Kaics és Jovanovic rablókat, akik huszonnégy rablógyilkosságot követtek el. Nyolc ezer ember nézte végig a kivégzést. Kaics a lelkéért szidalmakkal illette. Legközelebb ismét három rablót visznek a vesztőhelyre, mert ezzel a szigorúsággal véget akarnak vetni a rablóbandák garázdálkodásának.

— **Tizenkét éves gyilkos.** Egy elvetemült fiatal ember gonosz tettéről ad hirt párisi levelezők. A Poissonière-körut és utca sarkán levő ház ötödik emeletén volt Bauderby fiatal német fogorvosnak négy hónap óta nagy műterme. Az orvosnak több alkalmazottja volt, akik közül azonban tegnap délután csak ketten voltak otthon, Albert Martin, a 19 éves mechanikus és Cheney, egy 15—16 esztendő tanuló. Marten valami ürüggyel elküldte hazulról a tanulót és mikor egyedül volt a műterem összes helyiségeiben, a mechanikus telefonon a műhelybe szólította Bauderlyt, hogy valami mutatni valója van. A fogorvos gyanútlanul lépett a szobába, de alig jött be, Marten a háta mögé került és egy súlyos vasdarabbal úgy megütötte, hogy szörnyet halt. A gyilkos aztán kikutatta áldozatának zsebeit és elvette arany óráját lánczostól, négyszáz frank készpénzét és több apró értékű tárgyat. Mikor már minden zsebet kiürítette, lerobant a földszintre, ahol a fogorvos irodája és pénztára volt. Itt föl akarta törni a pénztárt, a pénztárosnő azonban, Compredon asszony még ott volt. A gyilkos nem riadt vissza újabb büntől sem, hogy a pénztárban levő pénzt is megkerítse. Megragadott egy kezéigébe eső hat kiló súlyú kalapácsot és fejbe sújtotta vele az asszonyt. Compredonné nem vesztette el lélekjelenlétét, az ablakhoz rohant, kitárta és segítségért kiáltott. Marten erre megijedt és elszökött. Az eset híre gyorsan eljutott a rendőrségre és Cochefort rendőrfőnök maga vette kezébe a nyomozást. Mozgósították az összes szolgálaton kívül levő detektíveket, hogy Martent kinyomozzák. Páris összes vendéglőit és kávéházait egész éjszaka őrizték a detektívek, anélkül, hogy a gyilkost megfoghatták volna. Marten becsületes és tekintélyes családból való fiú és a szomszédok komoly, igyekvő ifjunak tartották, aki távol tartja magát a dorbézolásoktól. A rendőrség ennek az adatnak figyelembevételével más irányba terelte a vizsgálatot, hogy ugyanis szeretőt tartott a fiatal ember és ennek a részére akart mindenáron pénzt szerezni. Azt is beszélték, hogy talán Amerikába akart áthajózni, azért kellett neki a pénz. Kiderült, hogy Marten már régebben foglalkozott a gyilkossággal és nemrégiben gázrobantással akarta a műhelyt elpusztítani, hogy a nagy zavarban nyugodtan és biztosan rabolhasson. Compredonné állapotában jelentékeny javulás állott be és az orvosok remélik, hogy kiheveri a kalapácsütést.

— **Nagy tűz.** Beregszászról táviratozzák: Nagy-Bereg község tegnap dél óta lángokban áll. Eddig 58 ház és 125 melléképület teljesen leégett. Azt hiszik, hogy a tüzet egy felügyelet nélkül otthon hagyott gyermek okozta.

— **Századvégi történet.** Szomorúan jellemzi a századvégi ifjuság erkölcsét az a történet, amely Szászországnak egyik városában történt. A történet hősei egy ötvenéves uriaszony és egy tizenöt éves diák. A hölgy pártfogolta a fiút, akinek senki sincs. Fizette érte az internátusban az ellátási és tanítási költségeket, adott neki zsebpénzt is, azonfölül pedig gyöngéd köteléssel is magához fűzte az ifjút. Mivel már hosszabb idő óta nem volt alkalmuk találkozásra, elhatározták, hogy elutaznak valahova. El is utaztak, de a férj értesült a szabótól és utánuk utazott. A semmi rosszat sem sejtő szerelmes pár kiszállott utközben egy városban; itt utólrta őket a férj és épen a piacon talákoztak. A férj kérdésre vontá őket és inzultálni akarta a fiatal don Juant, ez azonban elővette hatlövésű revolverét és rálőtt. A lövés nem talált és a férj, aki legkevésbé sem ijedt meg, meg akarta fogni a fiút, ez azonban eliramodott. A piaci nép

azonban utját állta és egy rendőrrel letartóztatta. A fiatal nőhódítót rendőri fedezettel szállították vissza illetőségi helyére, ahol vizsgálati fogságba helyezték.

— **Kórházból a börtönbe.** Nagy szenzációt keltett husvét másodnapján egy öngyilkossági kísérlet Nagyváradon. Kovács Ernő asztalosmesternek dőlben kellett volna oltárhoz vezetnie egy fiatal özvegyet és reggel az anyja háza előtt két revolvergolyót röpített az agyába. Az erős férfi nem halt bele veszedelmesen súlyos sebeibe, kikeverte a bajt, úgy, hogy tegnap délelőtt gyógyultan bocsátották el a biharmegyei közpórházból. Onnan egyenesen az anyja házához ment, hol némi irásokat rendezett el, aztán bucsút vett a családjától s egy fogatú bérkocsin a királyi ügyészség épületébe hajtatott, ahol Perjessy Mihály királyi ügyész elő vezetőtté magát. Az ügyész előtt aztán hirtelen zokogásra fakadt s kétségbeesetten mondta el, hogy ő az a boldogtalan öngyilkos, akiről azt írták az újságok, hogy az esküvője elől akart a halálba menekülni.

— Azért jöttem most, nagyságos uram — szólt folyton zokogva — hogy jelentkezem!

— Mért akar jelentkezni?

— Mert váltókat hamisítottam. Tessék engem lecsuktatni!

Ezután elmondta a boldogtalan, hogy az anyja, meg a sógora, valamint Török János és Pap János nagyváradai iparosok nevére 600 forintnyi váltót hamisított, a váltókat két takarékpénztárnál leszámítoltatta, a pénzt pedig könnyelműen eldorbézolta: ezért lőtt a fejébe, s ezt a bűnét nem engedte elhallgattatni győtrő lelkiismerete.

— Tessék csak engem letartóztatni, megérdemlem — szólt remegő hangon.

Az ügyész jegyzőkönyvet vettetett fel vele, s amint állításának valóságáról meggyőződött, nyomban letartóztatta.

— **Pórujjart betörő.** Sipos Adolf órák üllőit 77. szám alatt levő üzletét olyképp biztosította az idegen látogatók elől, hogy üzletének ajtaját villamos csengővel látta el, mely rögtön megszólalt, ha valaki az ajtót felnyitotta. A múlt éjjel egy óra tájban megszólalt a csengő. Sipos gyertyát gyújtva revolvert vett magához és kinézett az ablakon, amikor látta, hogy egy szurtos alak feszegeti az ajtót. Ijesztésére háromszor elsütötte revolverét, mire a betörő futásnak eredt. A 320. sz. bérkocsis azonban, aki a lövésekre figyelmes lett, utána vette magát s elfogta. A rendőrségnél kitért, hogy a tolvaj Janovits István pozsony-závári születésű 40 éves állítólagos ügynök, ki szándékos emberölésért már öt évet ült. Bűnösségét természetesen tagadta és futását a következő mesével magyarázta: A szerencsén-utczában megismerkedett egy nővel, akivel egész estén át mulatott, végre pedig a nő lakására ment. Jó ideig időzött ott, el is aludt, mikor egyszerre otthon tartott a nő férje, aki látva őt, fejszétt ragadott. Ő ettől úgy megijedt, hogy meg sem állt az üllő-utig. A rendőrség a mesét nem hitte el, annál kevésbé, mert Janovits a házat sem tudja megmutatni, ahol mulatott.

— **Okmány-kiállítás.** A diplomatikai kiállítást ma délelőtt nyitotta meg Pettkő Béla, az országos levéltár kiállítási őre. Összesen nyolcvannyolc eredeti okirat van itt bemutatva; az első Kálmán királytól, az utolsó II. Józseftől való. Érdekes többek közt a Zsigmond király amaz oklevele, melylyel megalapította az egyetlen magyar lovagrendet, a sárkányrendet, továbbá két okirat a Hunyadiak korából. Ez utóbbiak közül az elsőben V. László elhalogatója Temesvárt Hunyadi János beutaztatásai grófnak azért a huszezer forintért, amelyet ez kölcsönkép adott az országnak. A másodikban pedig már elősorolja Hunyadi Jánosnak „a háza és trón ellen elkövetett bűneit”, előadja továbbá Hunyadi László „gyilkos merényletének” történetét s ennek méltó büntetésül az oklevél kelte előtt öt nappal történt lefajeztetését; mindazokat, akik a Hunyadi-ház lelkészében segítettek neki, királyi pártfogásról biztosítja. Ki vannak állítva Melancthon Fulop, Szondi György, Dobó István és Zrínyi Miklós eredeti levelei, ez utóbbinak a végrendelete is. Időrendben az utolsó okmány II. József ama leirata, melyben halála előtt visszavonja minden utját. A kiállítás egészen szeptember végéig látható és pedig minden csütörtökön délelőtt 10 órától 1 óráig.

— **Vendéglősök kongresszusa.** A vendéglősök országos kongresszusát ma fejezték be Debreczenben. A gyűlésen ma is Gundel János elnökölt. Nagy és heves vitát keltett a pénzügyminiszternek, a budapesti ipartestület által beadott s az italmérésekre vonatkozó kérvényére hozott leirata. Elhatározták, hogy a nem orvosolt bajok és sérelmek megszüntetése iránt újabb lépéseket tesznek. Bokros Károly indítványára megalakították az országos vendéglős-szövetség központi igazgatóságát ötven taggal. A kongresszus Gundel János elnök buzdító beszédével végződött.

— **Gyilkosság.** Jung Mihály és Szeifert András baári lakosok már rég óta ellenséges viszonyban éltek egymással. Jung egy idő óta folyton fenyegette Szeifertet, hogy egyszer keményen eldöngöti. Vasárnap délután a templomból menet találkoztak egymással. Midőn Jung régi haragosát megpillantotta, dühbe jött, zsebében levő revolvert előrántotta és azzal a mit sem sejtő Szeifertet agyonlőtte. A gyilkos maga jelentkezett a mohácsi járásbírósnál, hol nyomban letartóztatták.

— **A balsiker áldozata.** Levelezők értesítése nyomán hirt adunk már egy, Békésen nagy szenzációt keltett öngyilkosságról, melynek áldozata Kikinday Căzar, a hosszufoki armentesítő-társulat főmérnöke. Az öngyilkosságról levelezők a következő újabb részleteket jelentik. Kikinday napok óta foglalkozhatott az öngyilkosság gondolatával. Egész nap szavát sem lehetett venni a máskor vig embernek. Családjától hétfőn vált el és a partvédelmi munkálatokra felügyelt. Itt a főmérnöknek az egyik őrháznál kis irodája volt berendezve. Este sokáig látta a part-őr, hogy elmélyedt a betonlapu szivattyutelep terveibe, melyet ötvenezer forint költséggel ő készített. A szakképzettségére büszke főmérnöknek terve nem sikerült a gyakorlatban, a betonréteg ülepedett, repedett s attól félt, hogy a társulat ötvenezer forintos vízvédelmi alkotása teljesen használhatatlan lesz. Meghitt barátainak keserűen panaszkodott:

— Meg kell halnom, ha nem sikerül.

Barátai nem vették komolyan ezeket a kijelentéseket. Tegnapelőtt Kola mérnöknek reggel nyolcz órára a betonmunkálatoknál találkozót adott és a máskor pontos főmérnök nem jött el. Egy óráig várt rá hivataltársra, majd elébe ment a lakása felé. Eközben a part-őr is aggódott, hogy miért alszik oly szokatlan hosszú ideig a főmérnök. Telefonon kérdezte meg Zachariás társulati igazgatót, hogy mit tegyen. Az ajtó zárva van, az ablak befűggyönyözve. Az igazgató azt hagyta meg, hogy törjön be egy ablakot. És ekkor látta meg a part-őr a véres holttestet. A főmérnök az igazgatóknak, Hegedűs Mihály társulati elnöknek, a nejeének és édes apjának hagyott hátra levelet. Zachariás az igazgatóhoz intézett levelében ezeket mondja:

„A szilip betonirozása nem sikerült s miután ez a második építésem, mely sikertelen, érzem, hogy erőm fogyatékán van, nem tudom elviselni ezt a fogyatkozást. Nem akarok megtört lelki erővel a társulat kárára lenni, azért válok meg az élettől.”

Nehogy emlékét meggyanusítani lehessen, minden boltban kifizette az adósságát. Ifjú neje, született Igaz Erzsike és három gyermeke gyászolja.

— **Halálozások.** Törzs Ferencz, a magyar királyi államvasutak északi főműhelyi számosztályának vezetője, harminczhat éves korában meghalt Rákóc-Keresztúron. — Boross Károly az ismert gyáros és fővárosi háztulajdonos hosszas szenvedés után szerdán délután 1 órakor elhunyt. A boldogultban dr. Boross Ernő, a budapesti újságírók egyesületének orvosa, édesatyját gyászolja. — Öv. kis-sztankóczi Gyurkovich Jánosné, szül. Godor Sarolta május 10-én életének 66-ik évében meghalt Budapesten. — Pécsről jelentik, hogy ott Babics Mihály pécsi kiz. ítélőtáblai bíró, ma 56. életévében elhunyt.

— **A visszatért szociálisták.** A szociálisták ugyancsak szidták Rudnaya Béla főkapitányt mikor nyakra-főre zsúppoltatta a fővárosból az elv. társak notabilitásait. Nagy nyugalommal történt ez hiába tiltakoztak, hiába sirtak-rittak a szociálisták. A kitolonézoló hátrahajtottak haladéktalanul. A legkeményebben vádolták a rendőrséget. Steiner Jenő kiutasítása miatt Steiner családos ember, nyílt tüzete van s azt sem engedték meg

neki, hogy egy félóra alatt fizetési ügyeit rendezze, családjától búcsúzzék. A határozat kihirdetése után azonnal mennie kellett. Jártak ügyvédek, fővárosi bizottsági tagok a főkapitánynál, vonja vissza a határozatot: Rudnay nem engedett. Tegnapelőtt egy asszony álldogált a Zrínyi-utcai palota előtt, kis gyermeket tartott a karján s a méltóságos főkapitány ural akart mindenáron beszélni. Reggeltől délig várakozott, míg valahogy a sor rákerült.

Steiner Jenőnek a felesége és a gyermeke voltak ezek. Szinte reszketve lépett be az ajtón. A főkapitány meg se várta, hogy panaszát, kérelmét előadja.

— A kiültást felfüggesztem, de már most a maga lelkére kötöm, vigyázzon a férjére, hogy megint bajunk ne legyen vele.

Azután megsimogatta a szeptegő kis gyermeket és az asszony alig tudott eleget hálálkodni a főkapitány ur jószágáért. Steiner már vissza is jött ma a fővárosba és most már csöndes üzletember lesz.

— Unhart Vilmos festő műintézetét ajánljuk színházi díszletek, czimerek, kávéházi és egyéb festések elkészítésére. Budapest, VIII., Hunyady-utca 27. Telefon.

— Török Attila és társa, Budapest, IX., Ferenczkört 18. ajánlják műterméket mindennemű üvegfestési és edzési munkák teljesítésére.

— Mme Legrand párisi női-kalappai a legelegán sabbak. Szalonja Váci-utca 26. szám alatt az I. emeleten van.

A koburgi hercegnő ügye.

Koburg Lujza hercegnő ügye még sok port fog felverni. Belgiumban épen nem akarnak belenyugodni abba, hogy a belga király leányát elzárják és azok a hírek, melyek ma Brüsszelből érkeztek, kétségtelessé teszik, hogy sokáig és sokat fognak még beszélni erről a nevezetes ügyről.

Koburg Lujza hercegasszonynak Zágráb-ból való elszállításáról újabb és újabb mozzanatok kerülnek nyilvánosságra. Zorác zágrábi rendőrfőnök néhány hivatalnokával már reggeli 5 órakor megjelent a Bruckner-fogadóban és sürgősen beszélni akart a hercegnővel. Felmentek az emeletre, de a komornától azt a választ kapták, hogy Koburg Lujza még alszik. A rendőrfőnök azonban nem tégitott és a komorna kénytelen volt a hercegnőt fölébresztetni és a rendőrfőnököt bejelenteni.

A hercegnő kevés váratva megjelent és miután Zorác rendőrfőnök vele hosszabb ideig négy szemközt beszélgetett, mindketten a fogadó előtt várkozó kocsiába ültek és a vasutra hajtottak. A hercegnőnek még azt sem engedték meg, hogy elutazása előtt, Mattasichtól elbúcsúzhasson.

Mialatt a rendőrfőnök a hercegnővel beszélt, Mattasich szobájába egy zágrábi ezredorvos kopogtatott be e szavakkal:

— Főhadnagy ur, te beteg vagy; rendeztem van, hogy azonnal a kórházba vigyelek.

Ugyanekkor egy őrnagy is belépett a szobába és engedelmességre szólította fel Mattasich nem ellenkezett, a két katonatisztel elhagyta a fogadót és nem is sejtette, hogy eközben mi történt Lujza hercegnővel.

Mattasich elfogatásáról különböző hírek keringnek. Sokan azt állítják, hogy mint katonaszökevényt fogták el és vitték fedezet alatt ezredébe. Azt is beszélik, hogy Mattasich egyes váltókra Lujza hercegasszony nevét írta alá és most felsőbb utasításra váltóhámissítás miatt tetek ellene feljelentést és tartóztatták le.

Az utazás váratlan volta miatt a hercegnőnek mindene a lóbori kastélyban maradt. A legnagyobb gonddal őrzött családi ékszereit átadta valakinek megőrzés végett, mert mindig attól tartott, hogy azokat elrabolják tőle. Hogy azonban a hercegnő kire bízta kincseket és családi ékszereit, azt senkisé tudja, még dr. Tonkovic, a hercegnő megbízottja sem, akit alkalmasint azért hivatott tegnapelőtt a hercegnő magához, hogy közölje vele. Ebben azonban a közbejött események megakadályozták. A közigyűző most sürgősen Bécsbe utazott, hogy akármilyen módon megtudja, kinél van az ékszer, mert fél, hogy a drága családi kincsek elkallódnak.

Kérdés még, hogy Mattasich főhadnagy barátai előtt kijelentette, hogy amint Lujza hercegasszony mostani helyzetéből kiszabadul, azonnal feleségül veszi őt.

Zágráb, május 12.

Mattasich-Keglevich főhadnagyot a helyőrségi kórházba vitték.

Brüsszel, május 12.

Az egész belgiumi sajtó fel van habrodva amiatt, hogy Koburg Lujza hercegnőt az örültek házába internálták. A „Soir” azt írja, hogy az egész eljárás egyszerű infámia, amely a középkorba illik bele. Senki sem hiszi, hogy a hercegnő tényleg elmebeteg. Több képviselő értesítette a kormányt arról a szándékáról, hogy a parlament egybehívása után azonnal interpellálni fog ebben az ügyben. Az a botrány, amelyet oly nagyon el akarnak nyomni, csak még nagyobb erővel fog kitörni.

Brüsszel, május 12.

A hercegnő internálása általános beszéd tárgya. A sajtó erőszaknak mondja az internálást. A képviselőházban a legnagyobb valószínűség szerint szóvá teszik az esetet. (N. Fr. Pr.)

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

* Boruth Andor. Ez a fiatal festő az ideai tárlaton nagy feltűnést keltett műveivel. Egy új, friss és rendkívül erős tehetség nyilatkozik meg bennök, amelytől a magyar képzőművészet még sokat várhat. Ma egy kommuniké hírül adja, hogy az ezerforintos-Röck-díjat Boruth Andor „Torreador”-jának ítelték oda.

* A királydíjak. Az ő felsége által magyar zeneművek jutalmazására adományozott összegből a Liszt Ferenc zeneművészkor — mint ismeretes — múlt év november elején a következő jutalmakat tűzte ki: 4000 koronát magyar tárgy operára; 400 koronát magyar zongora-rhapsodiára; 200 koronát magyar szövegű műdalra és 200 koronát eredeti magyar népdalokra. Az operai pályázat csak ez év december 31-én jár le; ellenben a többi pályázat már múlt hó 30-án lejárt és e határidőig beérkezett: 11 zongora-rhapsodia, 35 műdal, 24 népdal-sorozat és 5 karének. A bíráló-bizottság, amely Mihalovich Ödön elnöklése alatt Ekel Sándor, Herczfild Viktor, Mader Raoul és Káldy Gyula urakból áll, már megkezdte működését.

* Arnoldson mint Rozina. Arnoldson Sigríd ma este Rozinát énekelte a „Szevillai bohóczy”-ban. Amit ma este főként figyelt énekben nyújtott, talán még tulszárnyal minden bravurt, amivel az előző estéken oly pazarul gyönyörködtetett. Nem ismételjük újra, hogy éneke a legharmonikusabb báj, a legtekélyesebb stilszerűség: csak néhány technikai boszorkányságot akarjuk mai Rozinája után följegyezni. Az énekleckében betétül előadott ária és dal egész halmaza volt az intonálási ezermesterségnek; trilla, staccato és mezza voce lehetetlen, hogy csiszoltabb, behizelgőbb, szubtilisabb legyen, mint az Arnoldsoné. Énekelte pedig betétül a „Dinorah” árnyéktánczat és a szűnni nem akaró tapsorkánra még az Ekkert-féle „Visszhang-dal”-t is. Hogy a Rossini áriáinak sem adhat senki finomabb tartalmat és keretet, mint ő, arról ma este mindenki meggyőződhetett. A felvonások után a kihívásoknak nem volt se végük, se hosszuk. Kihozták a függöny elé a park-klub ajándékát is: a virágkötésnek egy kis műremekét.

* A nagymama. A párisi Odéon-színház rossz szolgálatot tett Victor Hugo emlékének, amikor a „Nagymama” című egyfelvonásos darabját kiadta a porból. Ez a drámai költemény nem való a színpadra és a versei is helyenként erősen döcögnek. A Hugo „Nagymama”-ja egy németországi kis állam zsarnoknője, aki a fiát egy mesalliance miatt börtönbe akarja csukni, de amikor meglátja három unokáját, szíve megenyhül. A címszerepet a hatvenhárom éves Laurant Mária játszotta. Az előadás után Viktor Hugo unokái, Georges Hugo és Charcot asszony a három gyermekszerep ábrázolóját megajándékozták játékszerekkel. A közönség csupa pietásból erősen tapsolt, sőt amikor a rendező, párisi szokás szerint, kilépett a függöny elé és megnevezte a szerzőt, a hangulat még lelkesebbé is vált.

FŐVÁROS.

(A vasut-háboru vége.) Báró Daniél Ernő kereskedelmi miniszter a képviselőház mai ülésén bejelentette, hogy a budafoki vicinális építésének megengedésére még márczius hónapban beterjesztett törvényjavaslatot visszavonja. Ez a miniszterium és a főváros között lefolyt vasut-háborúnak az utolsó jele. Ennek okául azt mondotta a miniszter, hogy a főváros e vasut építése ellen való felszólalását visszavonta s építésébe megnyugodott. Így a külön törvényalkotás fölöslegessé vált és a vasut építésének megengedése közigazgatási uton történt.

(A tanácsból.) A tanács ma délelőtt tartott ülésén az Erzsébetről nevezett leányvárházi alapítványra: Havran Máriát, Hefter Szidóniát, Kovágó Imrét, Fridrich Jozefint, Kovács Gizellát, Haulick Margitot, Krammer Máriát, Leicht Gizellát és Ditrich Hermint választotta meg. A kiházasítási alapítványokból Leibe Boriskának 300 forintot, Bahács Melániának 397 forintot adott. Utasította a mérnöki hivatalt, hogy a lovak patkolásáról készülő szabályrendeletre mondjon szakvéleményt. A Szamaritanus-egyesület arra kérte a fővárost, hogy a kórházakban perselyeket állíthasson föl. A főváros kísérletet akar tenni a házi szemét elégetésével. A mérnöki hivatal próbakemenczék felállítására 2000 forintot kér. A tanács az összeget megszavazta s elhatározta hogy 2000 forintot a jövő évi budgetbe veszi föl. Végül elrendelte, hogy a cselédközvetítők kötelesek a cselédekről vezetett könyvükben bevezetni a cselédek jelentkezésének s elszegődésének napját s a gazda nevét, a cselédet keresőkről vezetett könyvekbe pedig a cseléd nevét is.

(A szén-kartel.) A főváros az összes gyári üzeméhez szükséges szénzállításra árlejtsést tűzött ki. Őt ajánlatot adtak be, de a vizetektői bizottság azt javasolta, hogy a tanács közvetlenül a bányatulajdonosokkal tárgyaljon, mert az ajánlattevők kartelt kötöttek. A pénzügyi bizottság a kórházakba s fertőtlenítő intézetbe szállítandó szénre tett ajánlat kivételével a többi üzemhez szükséges szén szállítására tett olcsóbb ajánlatot hajlandó volt elfogadni. A bizottság azonban azt javasolta a közgyűlésnek, irjon föl a kereskedelmi miniszterhez s kérjen intézkedést a szénkartel ellen. A tanács mai ülésén a pénzügyi bizottság javaslatát fogadta el. A tanács vezedelmesnek tartja a szénkartelt, amelyet a bányatulajdonosok már megkötöttek s azt javasolja a közgyűlésnek, hogy kérje föl a kereskedelmi minisztert, védje meg a közönséget a szénkartel ellen.

VIDÉK.

* (Pestmegye közigazgatási bizottságának ülése.) Pest vármegye közigazgatási bizottsága ma délelőtt Beniczky Ferenc elnöklése alatt ülést tartott. A mai ülésen az egyes szakreferensek jelentéseinek kívül csak kisebb jelentőségű ügyek kerültek tárgyalás alá.

Bárczy László pénzügyigazgató jelenti, hogy az egyenes adóknál április hónapban 87,618 forint 97 krajczár folyt be, míg tavaly áprilisban 93,242 forint 27 krajczár, így tehát a csökkenés 5623 forint 30 krajczár. A hadmentességi díjnál befolyt áprilisban 996 forint 82 krajczár, míg tavaly áprilisban 2117 forint 51 krajczár, így tehát itt a csökkenés 1120 forint 69 krajczár. A közvetett adók általában kedvezően folytak be.

Tóth József pestmegyei királyi tanfelügyelő jelenti, hogy Fóthon a református iskola s Rákospalotán a református és katolikus iskolák szülőháza vannak s ezért fölhívják az egyházi hatóságot, hogy új iskolatermet építtessen. Ugyancsak a tanfelügyelő jelenti, hogy 53 iskola kapott államségélyt.

A mezei munkások ügyében bíráskodó bizottság tagjai közül (mindössze öten vannak) ma pótlólag hárman tettek le az esküt: Gulor Gyula, Bossányi László és Hajós József.

Majd Fazekas Gusztáv főjegyző előterjesztésére megalakították azt a bizottságot, mely a szabadságvesztésre ítéltéknek feltételes szabadon bocsátása felől tesz javaslatot az igazságügyi kormányhoz. Végül megválasztották a börtönviszsgáló bizottság tagjait.

* (Evangelikus református egyházkerületi gyűlés.) Debreczeni tudósítók telegrafálja: A tiszántúli evangelikus-református egyházkerület mai gyűlésén megjelent Tisza Kálmán is, hogy részt vegyen a debreczeni főiskola szervezeti szabályzatának tárgyalásában.

Gróf Dégenfeld József főgondnok hi-

lencz órákor nyitotta meg a gyűlést, mely alkalmával döntöttek a pályázatok fölött. Először a németnyelvi tanszék pályázatának eredményét olvasták fel. Jelenkezeti négy pályázót, kiket sorrendben ajánlottak.

Közvetlenül kapcsolatosan bejelentik a debreczeni evangélikus-református egyház tanárválasztó küldöttségét, mire az elnökség elrendelte a kerületi választó-küldöttek választására a szavazást. Míg a beadott szavazatokat összeszámolják, a gyűlés tovább folyik.

A vallásánárok fizetésére vonatkozó konventi határozatát küldöttségnek adták ki.

A debreczeni főiskolánál párhuzamos osztályok továbbfejlesztésének ügyét kiadták a gazdasági tanácsnak.

Debreczen városnak a főiskolai nyilvános olvasóterem céljaira megszavazott 800 forint segélyért elismerő köszönetet szavaztak.

Mivel a debreczeni ev. ref. főiskolában igen felszaporodtak a magántanulók, a közgyűlés a magánvizsgadíjakat egy osztályból teendő vizsgánál 40; osztályosvizsgánál pedig 60 forintra emelték fel. A rendkívüli tárgyak tanítása ügyében a tanügyi bizottság javaslatát meghallgatván, elhatározták, hogy a francia nyelvet dr. Nagy Zsigmond fogja tanítani.

Kékor jelentette a tanárválasztó küldöttség, hogy Kecskeméthy M. Lajost választották meg a németnyelvi tanszékre.

A József István halálával megüresült egyházközségi középiskolai felügyelő állását Dóczy Imre debreczeni főiskolai igazgatóval töltötték be, ki azonban elmondta programbeszédét. Az állását hat évre Sinka Sándor tanárral töltötték be.

Később megtekinték a főiskolai igazgatótanács elnökségére vonatkozó intézkedéseket. Majd elhatározták, hogy a lelkészhiánynon segíteni fognak; kimondták az összes hittanhallgatók tandíjmentességét és tankönyvekkel való ellátását.

(Brassó vármegyei közgyűlés.) Brassó vármegye törvényhatósági bizottsága mai közgyűlésén az idő legnagyobb részét nemzetiségi kérdésekben az alispánhoz intézett interpellációk és ezek kérdéseik körül forgó viták vették igénybe.

A közgyűlés megnyitása után dr. Jekel Zsigmond szép emlékbeszédet mondott Honterus János reformátor és humanista felett. Azután tudomásul vették az alispán jelentését és következtek az interpellációk.

Herrfurth Ferencz szász evangélikus főesperes interpellációt intézett az alispánhoz a helygymnáziumnak a névmagyarosítás ügyében kiadott rendelete delgában.

Az alispán azt válaszolta, hogy a kérdéses rendelet hozzá is lélekezett és ő azt ki is fogja adni az alája rehdelt hatóságoknak, de ez a rendelet egyáltalában nem célozza az erőszakos magyarosítást a családneveknek és ő maga is rajta lesz, hogy e tekintetben senkire presszió ne gyakorolassék. A közgyűlés az alispán válaszát tudomásul vette.

Később Muresianu Aurél, a brassói oláh lap szerkesztője, interpellálta meg az alispánt a Hétfaluban állítólag történt házkutatás ügyében.

Az alispán kijelentette, hogy a házkutatásról nincs tudomása, hanem tudomása van Romániából Brassóba becsempészett s itt postára adott kiáltványok lefoglalásáról, melyek a románokat egy újabb 1848 inszczenálására szólítják fel. A budapesti államrendőrség által leküldött detektívoknak az ebben a tekintetben követett eljárását indokoltnak tartja. Muresianu nem vette tudomásul a választ, de a közgyűlés, még a zöldszászok is, tudomásul vették a választ.

Mintán Mauerer Mihály főispán kijelentette, hogy a vizsgálat kiderítette, hogy a leveleket egy brassói román ifjú adta fel, aki azonnal Romániába szökött, — következett dr. Flechtenmacher Károly orvos interpellációja azért, hogy az alispán miért nem adja ki minden végzését a vármegye lakosai által beszélt három nyelven.

Az alispán azt válaszolta, hogy a jegyzőkönyveknek, az alispáni jelentéseknek, a jegyzőkönyvi kivonatoknak, a hirdetéseknek stb. mind a három nyelven való kiállítása lehetetlenség és erre nézve kötelező ígéretet nem tehet a jövőre sem. Az interpelláló és a közgyűlés is tudomásul vették a választ.

Most következett a zöldszászok ama javaslata, hogy intézzen a törvényhatósági bizottság feliratot a kormányhoz a névmagyarosítás ügyében kiadott rendeletek ellen. A mérsékelt szászok részéről Schiel Gusztáv szász lelkész utalt arra, hogy az alispán e tekintetben adott választát a közgyűlés már tudomásul vette és ezért indítványozza, hogy a javaslatot vételessék le a napirendről. A magyar tagok részéről Moór Gyula magyar evangélikus főesperes beszélt. A közgyűlés hosszabb vita után ezt a kérdést a napirendről levette.

A zöldszászok az egész vonalon vereséget szenvedtek.

TÖRVÉNYKEZÉS.

— Morzsányiék ügye. A kiállítási jegybírlók panaszára folyamatba tett bünperben a törvényszék tudvalevőleg vád alá helyezte Morzsányi Károlyt, Mandl Lajost és Spitzer Gyulát. A védők és a királyi ügyészesség főlebbezésére ma tárgyalta ezt az ügyet a királyi tábla, és a törvényszék határozatának megváltoztatásával Berl és Ollendorf panaszosok perújítás iránti kérelmét elutasította és a további eljárást megszüntette.

— A Tribuna Poporului harcoi riadója. Az Aradon megjelenő „Tribuna Poporului” egyik utóbbi számában „Vremea s'a implimit” (Az idő bekövetkezik) czimen vezércikk jelent meg, amelyért a nagyváradi kerületi sajtóügyi vizsgálóbíró nemzetiségi izgatás miatt vádat emelt Popovici Barczianu kiadó és Juon Russu Sirianu felelős szerkesztő ellen. A gyűlöletre szító, lázító közlemény Maczedóniai Sándor dicsőítésével kezdődik s összehasonlítja a románok mai helyzetét a régi viszonyokkal. „A román volt a világ ura hajdan — így ír — míg rá nem tört a népek csordája”. Azután a pöfeszkedő, gőgös magyarokról elmélkedik, akik — mert a románok teste fölött nem tombolhatnak, most lelkeiken ülnek orgiát. „El akarják venni a becsületes román nyelvét, kicsavarják a falat kenyert a kezéből és börtönbe vetik”. A magyar kormány — imigy kesereg a „Tribuna Poporului” — vesztükre törő Trajan fiainak, az országgyűlés kimondta, hogy magyarokat formál belőlük, holott ők vért és vagyont áldoznak a császárnak, de azért a jegyző magyarul beszél, a tisztviselők eltorzítják becsületes neveiket a papok esketésekor ocsmány zsidóvá aljasítják a románát. A szomorú cikkelly ezzel a harcoi kiáltással végződik:

„Emeljétek föl a fejeiteket, tekintsetek körül, fogjatok össze, álljatok harczvonalba, sem misítsétek meg az ellenállókat (a magyarokat), mert elérkezett a megmentés órája, mert velünk a mindeneken uralgó idők szelleme, amely megdönti a legnagyobbat és a leghatalmasabbat. Ébredj fel román, százados álmodból!”

A sajtóügyészesség kiderítette már a cikk íróját Triff Aurél aradi újságíró személyében. Az esküdtiséki tárgyalás június elején lesz Nagyváradon.

A monori hitvesgyilkosság.

(Végtárgyalás.)

A pestvidéki törvényszék ma tárgyalta Berkes József monori kádármester bünperét. A bünper előzményeit annak idején kimerítően ismertettük. Berkes ellen az a vád, hogy meggyilkolta a feleségét, aztán azt igyekezett elhitetni, hogy öngyilkosság esete forog fenn. Viselkedése azonban gyanút keltett és megindították a vizsgálatot. Kiderítették, hogy Berkes még a felesége életében szerelmi viszonyt folytatott egy Goldberger Emma nevű leánnyal, akinek házasságot is ígért. Az orvosok véleménye szerint az öngyilkosság esete ki van zárva. A vizsgálóbíró letartóztatta Berkeset is, Goldberger Emmát is. Ez utóbbi megvallott annyit, hogy Berkes egy alkalommal tanácsot kért tőle: hogyan szabadulhatna meg a feleségétől. A törvényszék Berkeset és szeretőjét gyilkosság miatt helyezte vád alá. Időközben azonban Goldberger Emma meghalt, s így Berkes József egymagában került ma a vádlottak padjára.

A végtárgyaláson Verebely Ignác bíró elnökölt. A vádhatóságot Egressy Nagy László királyi alügyész képviselte; a vádlottat dr. Kretovich Ödön védte.

Berkes József az általános kérdésekre vallja, hogy rév-komáromi születésű, 32 esztendő, református vallású, özvegy, kádármester, büntetlen előéletű. Nejevel Budapesten ismerkedett meg. Az asszony első férje, Tóth Benjámin, szintén kádármester volt s a vádlott nála dolgozott. Feleségének egy kis háza volt, s annak felét ráíratta Berkesre.

Az elnök: Hány éves volt, mikor elvette?

A vádlott: Nem tudom.

Az elnök: Szerette maga azt az asszonyt?

A vádlott: Szerettem.

— De hiszen az édes anyja lehetett volna magának! Miért vette el?

— Nem tehetek róla, tekintetes törvényszék, de szerettem. Dolgos, finom asszony volt.

— Milyen volt a viszony maguk között?

— Jó viszony.

— Mondja meg őszintén: szerette azt az asszonyt?

— A tenyereken hordoztam.

— Hát ha olyan nagyon szerette, miért tartott mellette szeretőt?

— Instálom alásan: nem én vagyok az egyetlen, aki a feleségem mellett szeretőt tart.

— Mikor az eset történt, mivel foglalkozott?

— Dolgoztam, mint rendesen. Fél kilenc tájban kimentem a malomba s vagy egy óra mulva hazamentem. A feleségem éppen öltözködött. A takaréka készült, mert éppen pénzt kellett kivennünk. Délben megebédeltünk. Ebéd után a feleségem lefeküdt, én pedig olvastam egy regényt. Negyed kettő lehetett, amikor újra elmentem a malomba. Itt elvégeztem a dolgomat s aint megyek haza, F az e k a s Marcsa szalad velem szembe s azt mondja, hogy jöjtek haza, mert a feleségem agyonlőtte magát. Én siettem haza s ott találtam a feleségemet a földön vértől elborítva.

— A revolver ugy-e mellette feküdt?

— Igen.

— A magáé ez a revolver?

— A sajátom.

— De itt majd rábizonyítják, hogy mikor elszállította a malomba a kádármunkát, azt mondta, hogy majd csak szerdán vagy esütörtökön jön el a pénzéért. Mért ment el mégis még az nap a pénzéért. Hiszen nem is volt rá szüksége. A felesége hozott 300 forintot a takarékból s még azonkívül is volt száz forintja otthon.

— A feleségem unszolására mentem el. Azt mondta, hozzam haza a pénzt, hogy legyen együtt. Hogy mi célja volt a feleségemnek ezzel az unszólással, azt nem tudom.

— Feltűnő dolog, hogy elmegy a malomba, mikor nincs rá szüksége a olyan időben megy, mikor még nincs ott senki.

— Alásan kérem, már ott volt akkor a pénztárnok.

— Nem volt ott. Nézze csak, maga azzal van vádolva, hogy maga ölte meg a feleségét, hogy megszabaduljon tőle s hogy elvehesse Goldberger Emmát.

— Kérem, én ezt már tudomásul vettem s lelkiismeretemre mondom, hogy nem igaz.

— Azzal is van vádolva, hogy Nagy Györgynét hamis tanúnak akarta megvenni. Arra kérte, hogy vallja azt, hogy nem volt otthon, mikor az eset történt. Ha maga ártatlan, minek akarta Nagy Györgynét és az anyját a hamis tanúságra rávenni?

— Nincs nekem szükségem a Nagy Györgyné vallomására, mással is tudom bizonyítani, hogy akkor a malomban voltam.

— Igaz-e, hogy felszólította őket, hogy maga mellett tegyenek vallomást?

— Nem igaz.

— Elmondta magának Nagy Györgyné, hogy mit vallott a szolgabíróknak?

— Elmondta s figyelmeztetett, hogy én is úgy valljak, mint ő.

— Ebből is láttuk, hogy maguk összebeszéltek. Az orvosi vélemény szerint ki van zárva, hogy az asszony öngyilkos lett volna, az is ki van zárva, hogy idegen ember ölte volna meg. Magának mi a nézete?

— Az én nézetem az, hogy maga ölte meg magát, mert még az első férje életében is el akarta magát emészteni.

— De most már csak nem hiszi, hogy öngyilkos lett volna?

— É szerint elhiszem, hogy más is tehetta. De idegen ember nem tudta, hogy hol van a revolver, meg a hozzá való töltés?

— Az a revolver meg is lehetett töltve.

— Minek lett volna megtöltve?

— Közbiztonság okából. Aztán kérem: mi Ujházi Sándorral rossz viszonyban voltunk.

— Most már Ujházi akarja gyanúsítani.

— Nem akarok gyanúsítani senkit, de hát tehetie olyan ember, aki tudta, hogy feleségem pénzt vett föl a takarékpénztárban.

— De hogyan férhetett hozzá egy idegen ember az ön revolveréhez?

— Lehet, hogy a feleségem önvédelemből elővette a revolvert, s az az idegen kicsavarta a kezéből.

— Miért tagadta, hogy Goldberger Emmával viszonya volt?

— Mért szégyeltem; de mégis csak megmondtam az igazságot.

— Azért vallotta be, mert a tanúkkal szemben tovább már nem tagadhatta. Igaz, hogy maga egy hatász forintot váltót is írt alá annak a leánynak?

— Csak mint kezes írtam alá, mert nagyon unszoltak rá.

— Legyen tehát úgy, hogy mint kezes írta alá a váltót. Mindez azt bizonyítja, hogy maga

benső viszonyt folytatott azzal a leánnyal. Maga el is akarta venni feleségül? Igaz ez?

— Az már nem igaz.

— Pedig Goldberger Emma maga mondta. Azt is mondta, hogy maga összetett kézzel tanácsot kért tőle, hogy hogyan pusztítsa el a feleségét.

— Ezt már határozottan tagadom.

Az ügyész: Tudja valakivel igazolni, hogy a felesége unaszolására ment el a malomba a pénzért?

— Nem tudom igazolni.

Az elnök: Maga a vizsgálat alatt is folyvást levelezett Goldberger Emmával s kitanították egymást, hogy mit valljanak.

A vádlott: Én nem leveleztem vele.

Az elnök: De hiszen itt vannak a levelek, melyeket elfogtak!

— Én nem láttam egyet se azokból a levelekből.

A védő: Járatos volt magukhoz Goldberger Emma?

A vádlott: Igen.

— Tudta, hogy magának pisztolya van?

— Tudta.

— Azt is tudta, hogy hol tartja?

— Tudta.

— Maga azt hitte mindig, hogy a felesége öngyilkos lett. Ebben a hiszemből mondta ön azt a többieknek, hogy szerencse, hogy nem volt akkor otthon?

— Igen.

Az elnök: Tudta-e a felesége, hogy magának Goldberger Emmával viszonya volt?

— Azt nem tudom.

A vádlott kihallgatása után felolvasták Goldberger Emma vallomását. Kezdetben ő is tagadta, hogy Berkessel viszonya volt, később azonban töredelmes vallomást tett. Azt is elmondta, hogy Berkes még a felesége életében házasságot ígért neki.

A délutáni tárgyaláson a tanúk kihallgatására került a sor.

Öreg Nagy Mihályné, Nagy Györgyné édesanyja, egy 78 éves öregasszony tesz vallomást. A vizsgálóbíró megeskette vallomására, aggkorára való tekintettel. Dáiban náluk volt Berkesné, panaszkodott, hogy fejében a verebék csiripolnak...

— Majd meggyógyulok fiam! — mondtam neki, mire ő így felelt: „Meg, majd ha meggyógyitom magam valamivel.”

Az esetről nem tud semmit bizonyosan. Mikor az elnök kérdéseivel nagyon sarokba szorítja, elküldi magát:

— Ur Isten, mindjárt meghalok! Ugy vezeték ki a teremből a folyosóra, hol egy pohár viz megint észre tértette.

Ifjabb Nagy György, Baranyi József kisbíró, Jankovich József kisbíró az esetről csak hallomás útján tudnak. Kiss Dávid vallja, hogy Berkesné régebben, még első férje életében, öngyilkossági szándékból a kutba ugrott, ahonnan ő huzta ki. Fazekas Sámuelné szintén tud ez öngyilkossági kísérletről, sőt egy másikról is. Az asszony felkötötte magát és ő vágta le a kötélről. Id. Czene János hallotta, mikor Berkes oda szolt Nagy Györgynének a temetés napján:

— Ha kihallgatják, úgy valljon ám, mint én!

Drabanter Samu vallja, hogy Berkes a halál híre izgalomba hozta. László Istvánné szintén hallotta, hogy Berkes és Nagy né beszéltek a teendő vallomásról.

Id. Czene János és Drabanter Samu szemébe mondják Nagy Györgynének, hogy a temetés napján ezt beszélték Berkeszel:

— Kihallgattam a főszolgabíró ur, azt mondtam: „negyed 2 órakor elment Berkes ur a malomba. Maga is így mondja, ne másképp!”

Özv. Nagy Györgyné megmarad tagadása mellett. Kovács Gyula monori jegyző és Papp Péterné szül. Juhász Mari vallomása után a tárgyalást elhalasztották holnap reggel 9 órára.

Izgatással vádolt ügyvéd.

(Esküdtársi tárgyalás.)

Dr. Bakonyi Elek ügyvéd, a néppárt bukott képviselőjéülte vádlottként állt ma a sajtóbíró előtt. Osztaggyűlésre való izgatással vádolta a királyi főügyészség egy cikke miatt, amelyet „Szurony és golyó” címmel a „Magyar Néplap”-ban tett közzé.

„A magyar Kánaánban a nép éheznek — írja többek között — Biharban pedig lázong. Szuronyt neki és golyót, majd elhallgat, ha ki lesz terítve a földre! mondják a bölcs liberális bonatyák. Abol az Isten a lomtarba dobta, a vallást az államkormányzatból kiküszöbölték, a népet elvallástalanították és elkölcstelenítették, ott csak a szurony és a golyó tarthatja fenn a rendet, addig ameddig... Hármincz millióval megint többet akarnak költeni.”

miniszter urak, mint a mult évben. Könnyű nekik A miniszterek, meg a kormánypárti és a 48-as kormánypárti képviselők nem éheznek. Tehát könnyűen emelik az adót. A lelketlen liberális kormányzati rendszer az oka minden nyomorúságnak és erkölcsi súlyedésnek.”

Az esküdtársi tárgyaláson a vádhatóságot V i z l e n d v a y Imre királyi ügyész képviselte; a vádlott személyesen védekezett.

A vádlóval és az inkriminált cikk felolvasása után a szerzőség kérdése került sorra. A felelős szerkesztő azt jelentette, hogy a cikket dr. Bakonyi Elek írta.

Az elnök: Ön a cikk szerzője?

A vádlott: Én vagyok.

— Ön küldte be a „Magyar Néplap”-nak közlés végett?

— Igen. Megmondtam azonban Lepsőnyinek, hogy nem szándékozom izgatni s ha kéziratomban valamely izgató kifejezést talál, azt törölje. Ő nem talált ilyet.

Ezután a perészedekre került a sor. A királyi ügyész felhívta az esküdtek figyelmét arra, hogy valahányszor egy-egy fontosabb esemény történik, a „Magyar Néplap” mindig hallatja disszonáns hangját; és teszi ezt ép akkor, midőn a hazafiság és politikai bölcsesség a higgadtságot kívánják. Nem állotta az egyházpolitikáért megsérteni a királyt; támadta ép a millenniumkor a kormányt és szemérmetlenül kaczerkodik most a nemzetiségekkel, hogy ezeket szövetségeseikül megnyerje. Tudni kell, hogy azt a lapocskát a köznépp olvassa s gondoljanak az esküdtek csak arra, minő más hatása van a marseillaise-nek a torlaszok előtt álló katonákra, s mennyire más a filharmónikusok hangversenyének publikumára. Mert meggyőződése, hogy a cikk izgatni akart és izgatott is, kéri Bakonyit vétkesnek nyilvánítani.

Az esküdtek 8 szóval 4 ellenében nem vétkesnek nyilvánították dr. Bakonyit, mire a sajtóbírósg fölmentő ítéletet hozott.

SPORT.

+ Egy verseny-egylet jubileuma. Bécsből jelentik, hogy az ügöző verseny-egyesület ma ünnepelte 25 éves fennállását és egyben gróf Hunyady Kálmán 25 éves elnöki jubileumát, akit ebből az alkalmából az összes bécsi, valamint vidéki rokonegyesületek üdvözöltek és aki sok ajándékot kapott.

+ Díjlovaglás és díjugratás. Az ezévi budapesti díjlovaglási és díjugratási versenyekre, melyek május 25-én délután 2 órakor lesznek a „Tattersall” versenypályáján, a kitűzött rendes pénzdíjakon kívül a következő tiszteletdíjak adományoztattak:

díjlovaglásra: Ő felsége a király, a Magyar Lovaregylet, Lobkovitz herceg, Urlovasok szövetsége, a cs. és kir. közös hadügyminiszter, a lótenyésztés emelésére alakult részvénytársaság;

Díjugratásra: József főherceg, a magyar honvédelmi miniszter, Otto főherceg, az osztrák honvédelmi miniszter és a lótenyésztés emelésére alakult részvénytársaság;

jeu de barre-ra: Frigyes főherceg, a lótenyésztés emelésére alakult részvénytársaság, a magyar honvédelmi miniszter.

Budapesti tavaszi lóversenyek.

(Negyedik nap.)

Óriási meglepetéssel végződött az 1898-iki kancza-díj E versenyt, alapítása óta, rendszeresen favorit nyerte meg. Az a kancza, amely kéteves korában a legjobbakkal tartozott, a versenyben is főlényt mutatott társaival szemben. A mai kancza-díjban azonban olyan ló, amely tavaly csak rakoncátlanokká általa tűnt ki s nem bírt versenyt nyerni, a szent László-díj és Henckel Memorial győztesét, Komámasszonyt, Menyecsét, Nur neunet, Cousinet verte le, győzelmével ötven szerezés p o s z t szerezvén csekély számú hívnak. De nemcsak az elsőnek érkezett ló, hanem a fejhosszal, mögötte érkezett Virginia is outsider volt.

Kilencz ló állott a kanczadij startjához. Legjobbban tetszett a nagyszámú közönségnek Komámasszony. Sok hívré akad még Nur neune, a J. Reeves-istálló másik lova. Mindegyik kancza kom-

binációba jött, csak Wilful nem, melyről csupán azt tudták, hogy egy izben tavaly Bécsben a starttól — még mielőtt a zászlót lebocsátották volna — örült iramban elindult, kétszer körülfutotta a pályát, aztán vissza sem tért többé a mezőnyhöz. Ma Wilful olyan volt, mint a bárány, mozdulatlanul várta az elindulás jelét s az utolsó pillanatban óriási vuskal fogta le a morális győztest, Virginia-t.

A Primás II. csikó egész uton gyönyörűen versenyben volt s meg is nyerte volna a díjat, ha lovasa észreveszi, hogy még kívülről is fenyegeti veszedelem.

Ma különben a favoritok kevés kivétellel vereséget szenvedtek. Az első futamban Maltesert Esterfi, az államdíjban Shannon-t Góhér, a kétévesek eladóversenyében Pacsirtát Beata és az utolsó futamban Riadó-t D. B. verte le egy Lovász nevű magyar lovászfival a nyeregben. Ez utolsó favoritvereség sem tudta feledtetni az ideai kanczadij szenzációs eredményét. A mai napra, dacára a fonák eredményeknek, lapunk jelöltjei közül három elsőnek, kettő pedig helyre érkezett.

A részletes eredmény a következő:

I. Welter Handicap. Díj 2000 korona. Távolság 1400 méter.

1. Rohoney G. Esterfi 54 $\frac{1}{2}$ kilogramm, lovagolta Adama.
2. Tränkel A. százados Turi-Tari 49 $\frac{1}{2}$ kilogramm, lovagolta Bulford S.
3. Gróf Henckel A. Vilmos 58 $\frac{1}{2}$ kilogramm, lovagolta Marah.

Futottak még: Báró Üchtritz Zs. Rahú 66 kilogramm, lovagolta Poole. Dreher A. Gehst' vira 58 $\frac{1}{2}$ kilogramm, lovagolta Smith. Br. Üchtritz Zs. Darlington 58 $\frac{1}{2}$ kilogramm, lovagolta Sharpe. Gróf Forgách L. Kisasszony 57 kilogramm, lovagolta Barker. Gróf Hadik-Barkóczy E. Áldomás 53 $\frac{1}{2}$ kilogramm, lovagolta Wilton. Mr. Newmarket Malteser 52 kilogramm, lovagolta Peake. Gróf Kinsky Zs. Blizzard 51 $\frac{1}{2}$ kilogramm, lovagolta Hyams. Capt. Gaston Abgar 50 $\frac{1}{2}$ kilogramm, lovagolta Cleminson. Gróf Andrassy T. Bora 50 kilogramm, lovagolta Gilchrist. Wahrmann R. Sorgenkind 50 kilogramm, lovagolta Rawlinson. Szászbereki ménas Georgette 48 kilogramm, lovagolta Slack.

Darlington örült iramban ugrik el a vezetéssel Bora, Turi Tari és Abgar előtt. Néhány hosszal hátrább Esterfi, Malteser, Blizzard, hátul pedig Georgette, Gehst' vira, Sorgenkind és Vilmos. A rövid oldalón még mindig Darlington vezet, hol Malteser és Vilmos közelednek az elsőkhöz. Az egyenesen Darlington verve visszacsúsz, példáját Bora követi, míg Turi Tari és Esterfi az élre kerülnek. A távoszlopnál a mezőny nagy része ostor alatt galoppozik, csak Esterfi és Turi Tari haladnak könnyen. A tribünök előtt már kétségtelennek látszik Esterfi győzelme, harmadiknak a szépen felnyomuló Vilmos halad el a czél előtt.

Másfélhosszal könnyen nyerve, kéthosszal harmadik. Idő 1 p. 33 mp. — Totalisateur 5: 27. — 1 frtos helyen 5: 27. — 30 kros helyen 5: 23. — Helyrefogadások: I. 25: 78. II. 25: 250.

A többi 16 kvótája győzelem esetén: 5: 24 Darlington és Rahú, 5: 36 Malteser, 5: 48 Áldomás, 5: 51 Kisasszony, 5: 54 Vilmos, 5: 72 Gehst' vira, 5: 74 Sorgenkind, 5: 90 Blizzard, 5: 106 Turi-Tari, 5: 114 Abgar, 5: 153 Bora, 5: 300 Georgette.

Könyvfogadások: 3 Esterfi, 4 Darlington, 5 Malteser, 6 Kisasszony, 7 Áldomás, 8 Vilmos, 10 Gehst' vira és Sorgenkind, 12 Blizzard és Turi-Tari, 14 Abgar, Bora és Georgette, 16 Rahú.

Versenyérték: 1950 kor., 1010 kor. a másodiknak, 70 kor. az egyleti pénztárnak.

II. Háromévesek Áttam-díja. 4000 korona. Távolság 1600 méter.

1. Gróf Degenfeld I. Góhér 56 kilogramm, lovagolta Barker
2. Gróf Wenckheim D. Shannon 56 kilogramm, lovagolta Adama.
3. Szemere M. Kilenczes 53 $\frac{1}{2}$ kilogramm, lovagolta Cleminson.

Futottak még: Báró Springer G. Erbprinz 58 kilogramm, lovagolta Hyams. Dreher A. Billnitz 52 kilogramm, lovagolta Bulford S. Gróf Forgách L. Forgószél 52 kilogramm lovagolta Wilton.

Góhér mutatja az utat a mezőnynek, mögötte Shannon, Erbprinz, Forgószél, Billnitz és Kilenczes galoppoznak. A távoszlopnál Erbprinz igyekszik az élre nyomulni, de Góhér megőrzi elsőségét, könnyen elsőnek ér a célhoz. Shannon az utolsó pillanatban előbb Erbprinzt, majd Kilenczest hagyja maga mögött. Forgószél 54edik, Billnitz utolsó.

Másfél hosszal könnyen nyerve, három hosszal harmadik. — Idő 1 p. 47 mp. — Totalisateur: 5: 21. — 1 frtos helyen 5: 23. — 30 kros helyen 5: 23. Helyrefogadások: I. 25: 27. II. 25: 54.

A többi 16 kvótája győzelem esetén: 5: 19 Erbprinz és Shannon 5: 27 Kilenczes, 5: 33 Forgószél, 5: 78 Billnitz.

Könyvfogadások: 3 Erbprinz és Góhér, 2 $\frac{1}{2}$ Kilenczes és Shannon, 5 Forgószél, 7 Billnitz.

Versenyérték: 3950 korona, 320 korona a másodiknak

KÖZGAZDASÁG.

Közgazdasági táviratok.

Páris, május 12. (Bankkimutatás.) A pénzforgalom aránya az érczkészlethez 88.36 : 100. Kamatok és leszámítolás jövedelme 428.000 frk. Érczkészlet (ezüst) + 2.373.000 frk. Váltótárca + 1.488.000 frk. Államkincstári követelések + 41.160.000 frank. Magánkövetelések — 31.501.000 frank. Érczkészlet (arany) + 1.698.000 frank. Elbőleg arany rudakra + 29.949.000 frk. Jegyforgalom — 47.720.000 frank.

London, május 12. (Bankkimutatás.) Összes tartalék 27.557.000 font sterling (+1.093.000) Jegyforgalom 34.569.000 font sterling (-236.000) Bankkészlet 35.775.000 font sterling (+3.106.000). Magánosok letétei 28.516.000 font sterl. (+4.246.000). Kincstári követelés 11.403.000 font sterl. (136.000). Jegytartalék 21.368.000 font sterling (+1.137.000).

New-York, május 12. (C. T. B.)

	május 12. cents	május 11. cents
Buza májusra	163	177
„ júliusra	117 1/2	120 1/2
„ szeptemberre	96 1/4	97 1/2
Tengeri júliusra	41 3/4	41 3/4

Chicago, május 12. (C. T. B.)

	május 12. cents	május 11. cents
Buza szeptemberre	90 3/4	91 3/4
Tengeri szeptemberre	37 3/4	37 3/4

Mezőgazdaság.

Országos Magyar Gazdasági Egyesület. Az igazgató választmány ma délután gróf Dessewffy Aurél elnöklése alatt ülést tartott, amely főleg adminisztratív jellegű kérdésekkel foglalkozott, amennyiben jóváhagyta a számvizsgáló-bizottság által beterjesztett múlt évi zárszámadásokat a megállapította az 1899. évi költségvetést. A szakosztályi tárgyak közül kiemeljük, hogy a növénytermelési szakosztály javaslatára a folyó év őszén Miskolcra és Pozsonyban országos szőrpá-vásárt fog rendeztetni, míg Budapesten csirokszakál demutató és vásár tartatik. Több vidéki gazdasági egyesület kérelmére a választmány felir a pénzügyminiszterhez a thanon forgalmának szabadddá tétele tárgyában. A kaliforniai gyümölcs-paizstetá behurcolásának megakadályozására a földmívelésügyi miniszter által foganatosított intézkedéseket a választmány elegendőnek nem tartja.

A gazdák és a jégbiztosítás. A gazdaközön-ség körében nagy visszataszást szült a biztosító-társulatok által alakított jékkartell s az ebből eredő díjfelemlés. Most már megszűnven minden konkurrenzia, a biztosító társulatok tetészerint diktálhatják a jégdíjtételeket. A Nyitrai megyei Gazdasági Egyesülethez számos panasz érkezvén ez ügyben, az igazgatóválasztmány a következő határozati javaslatban adott véleményének kifejezést: A Nyitrai megyei Gazdasági Egyesület elítéli a jégbiztosító társulatok azon eljárását, mely szerint a biztosító mezőgazdákkal szemben kartell-szerződésre léptek; a biztosítási díjnak szabad verseny alapján való alakulását megakadályozták; a biztosító feleket egymás közt a cukorgyárosok módszere szerint fölosztották s a harcot a biztosító gazdaközön-ség ellen, egyöntetű szabályok szerint, egy közös központból, az ugynevezett „jégrodából” fogják vezetni. Elítéli a jégbiztosító társulatok ezen káros és veszélyes szervezkedését különösen a folyó évben, midőn a társulatoknak a magas gabonáruk folytán jóformán kétszeres bruttó bevételekre van kilátásuk s midőn másrészt a gazdaközön-ség a tavalyi rossz termés folytán inséges helyzetbe jutott. Elítéli főképen a kartellbe lépett azon társulatok eljárását, melyek 40—50 milliónyi óriási tőzsvagyonukat rövid néhány évtized alatt a magyar gazdaközön-ség filléreiből szerezték. Ezen közgazdaságilag is káros állapotból kifolyólag a Nyitrai megyei Gazdasági Egyesület a megye gazdaközön-ségét érélyes védekezésre szólítja föl. Nevezetesen: 1. Figyelmezteti a jég ellen biztosító gazdaközön-séget, hogy az 1876. XXXVII törvényzikk 481. szakasza értelmében kárának megállapításánál a bírói szakértői szemlést a legkiterjedtebb módon vegye igénybe. A szakértő bizottság megalakításánál mindenkor oda hessen, hogy az elnök nem a társulatok bizalmi társai közül, hanem mindenkor az illetéke

III. Kancza-díj. Díj 20.000 korona. Távoiság 2000 méter.

1. Gróf Hunyady I. Wilful 56 kilogramm, lovagolta Poole.
2. Báró Springer G. Virginie 56 kilogramm, lovagolta Hyams.
3. Gróf Henckel A. Menyecske 56 kilogramm, lovagolta Park.

Futottak még: Báró Königswarder H. Komámasszony 56 kilogramm, lovagolta Adams. Gróf Eszterházy M. Francia Mulató 56 kilogramm, lovagolta Cleminson. Capt. George Cousine 56 kilogramm, lovagolta Smith. Péchy Andor Prosa 56 kilogramm, lovagolta Sharpe. Tránkei A. Longchamps 56 kilogramm, lovagolta Huxtable H. Gróf Wenckheim D. Nur Neune 56 kilogramm, lovagolta Barker H.

Nur Neune rakonzátlanokodása késlelteti a startot. Végre elindulnak, Virginie, Prosa, Menyecske, vezetik a mezőnyt, három hosszsal hátrább Komámasszony, aztán Francia Mulató, Wilful, Longchamps, hátul pedig Cousine. A rövid oldalon Prosa veszi át a vezetést Cousine, Virginie és Komámasszony előtt. Az egyenesben Komámasszony megy az élre, Prosa visszaesik, a hátrédből pedig Wilful javít helyzetén, míg Virginie Komámasszony mellé szegődik. A távoszlopnál Virginie látszik nyernőnek, Komámasszonyt Adams újra versenybe hozza, de a kancza tehetetlenül esik vissza, mi alatt Virginie mind biztosabban halad elsőnek a cél felé. Egyszerre csak a csomóból a Hunvady-istálló fekete-rózsaszínű dreszje válik ki s Wilful egy-két szökéssel Komámasszonyt a szintén rush-al felnyomuló Menyecske, majd Virginiet éri utól s utóbbit a czélnél fejhoszsal szorítja második helyre. Adams lovát az utolsó pillanathan lefogta és így Komámasszony a harmadik helyről is leszorult.

Rős küzdelem után fejhoszsal nyerve, félhoszsal harmadik, nyakhoszsal negyedik. Idő 2 p. 16 mp. — Totalisateur: 5 : 252. — 1 frtos helyen 5 : 156. — 30 kros helyen 5 : 219. — Helyrefogadások: I. 25 : 173. II. 25 : 93. III. 25 : 156.

A többi 16 kvótája győzelem esetén: 5 : 9 Komámasszony, 5 : 29 Nur neune, 5 : 44 Prosa, 5 : 66 Francia Mulató, 5 : 72 Menyecske, 5 : 76 Virginie, 5 : 81 Couise, 5 : 99 Longchamps.

Könyvfogadások: pari Komámasszony, 3 Nur Neune, 6 Prosa, 6 Francia Mulató és Menyecske, 7 Cousine, 10 Wilful, 12 Virginie, 14 Longchamps.

Versenyérték: 20.000 kor., 3000 kor. a másodiknak, 1500 kor. a harmadiknak, 7340 kor. az egyéti pénztárnak.

IV. Áltamdíj. Díj 4000 korona. Távoiság 2400 méter.

1. Báró Springer G. Or-dur 57 1/2 kilogramm, lovagolta Hyams.
2. Blaskovich Ernő Kelet 57 1/2 kilogramm, lovagolta Adams.
3. Mr. Siltan J. Asmin 53 1/2 kilogramm, lovagolta Ibbett.
4. Capt. George Rose of Kildare 56 kilogramm, lovagolta Smith.

Jasmin ugrik el a starttól Kelet és Or-dur előtt, Rose of Kildare utolsó. A rövid oldalon Jasmin nagy térelőnye kisebbedik, míg az egyenesben már Keletnek, majd Or-durnak kénytelen átadni az elsőséget. Or-dur e pillanattól kezdve könnyen meg is őrzi elsőségét az erősen lovagolt Kelettel szemben.

Egyhoszsal könnyen nyerve, négyhoszsal harmadik. Idő 2 p. 46 2/3 mp. Totalisateur: 5 : 8. — 1 frtos helyen 5 : 8. — 30 kros helyen 5 : 8. — Helyrefogadások: I. 25 : 31. II. 25 : 33.

A többi 16 kvótája győzelem esetén: 5 : 16 Kelet, 5 : 36 Jasmin, 5 : 41 Rose of Kildare.

Könyvfogadások: 1 1/2 reá Or-dur, 2 Kelet, 5 Rose of Kildare, 6 Jasmin.

Versenyérték: 3950 korona, 660 korona a másodiknak.

V. Kétévesek versenye. Díj 3000 korona. Távoiság 900 méter.

1. Báró Üchtritz Zs. Deaf & Dumb 57 kilogramm, lovagolta Sharpe.
2. Mr. Dorryt Illusion 53 1/2 kilogramm, lovagolta Ibbett.
3. Wahrmann R. Damiette 53 1/2 kilogramm, lovagolta Hyams.

Futottak még: Gróf Teleky J. Pehely 53 1/2 kilogramm, lovagolta Wilton. Dreher A. Sardelle 53 1/2 kilogramm, lovagolta Bulford S. Gróf Festetics T. Nerissa 53 1/2 kilogramm, lovagolta Park. Capt. Gaston The winners 53 1/2 kilogramm, lovagolta Cleminson. Rohonczy G. Tiszagyöngye 51 1/2 kilogramm, lovagolta Borbély. Gróf Wenckheim D. Sea Nymph 53 1/2 kilogramm, lovagolta Adams.

Jó start, melynél legkönnyebben Deaf et Dumb kap lábra. Illusion, Damiette és a többiek egy csomóban követik. A távoszlopnál az Üchtritz-ló könnyen galoppozik, a többiek ostar alatt. Végre egy hosszsal győz Illusion és Damiette ellen. Pehely egészen közel negyedik.

Egyhoszsal könnyen nyerve, négyhoszsal harmadik, rövid fejhoszsal negyedik. — Idő 56 mp. — Totalisateur: 5 : 13. — 1 frtos helyen 5 : 16. — 30 kros helyen 5 : 18. — Helyrefogadások: I. 25 : 31. II. 25 : 34. III. 25 : 31.

A többi 16 kvótája győzelem esetén: 5 : 19 Illusion, 5 : 20 Damiette, 5 : 49 Sea Nymph, 5 : 61

The winners, 5 : 83 Nerissa, 5 : 94 Sardelle, 5 : 158 Tiszagyöngye, 5 : 162 Pehely.

Könyvfogadások: 2 Damiette, 2 1/2 Deaf & Dumb, 3 Illusion, 7 Sea Nymph és The winners, 8 Nerissa, 10 Sardelle, 12 Pehely és Tiszagyöngye.

Versenyérték: 2970 korona 700 korona a másodiknak.

VI. Kétévesek eladó-versenye. Díj 2000 kor. Táv. 1000 méter.

1. Szászberéki ménés Beata 48 1/2 kilogramm, lovagolta Gilchrist.
2. Wahrmann R. Bac 56 kilogramm, lovagolta Barker H.
3. Mr. C. Wood Mesébevaló 51 1/2 kilogramm, lovagolta Hesp.

Futottak még: Jankovich-Bésán Gy. Pacsirta 58 1/2 kilogramm, lovagolta Adams. Egyedi A. Hozom 48 1/2 kilogramm, lovagolta Cleminson. Báró Podmaniczky G. Játék 50 kilogramm, lovagolta Ibbett. Capt. Gaston Radcliffe 48 1/2 kilogramm, lovagolta Bulford A. Geist G. Füttös 48 1/2 kilogramm, lovagolta Bulford S. Péchy A. Yvonne 45 kilogramm, lovagolta Spooner, Rohonczy G. Beladonna, 45 kilogramm, lovagolta Szöböllődi. Gróf Sternberg A. Spinat 43 1/2 kilogramm, lovagolta Marsh.

Beata sikerült start után vezetni a társaságot Pacsirta és Hozom előtt. A távoszlopnál Pacsirta igyekszik a vezetőhöz, de visszaesik s helyébe Bac kerül. Beata könnyen halad el elsőnek a bírói páholy előtt. Második Bac, harmadik Mesébe való, negyedik a már feltartott Pacsirta, Hozom ötödik.

Kéthoszsal könnyen nyerve, kéthoszsal harmadik. — Idő 1 p. 23 1/2 mp. — Totalisateur: 5 : 30. — 1 frtos helyen 5 : 30. — 30 kros helyen 5 : 30. — Helyrefogadások: I. 25 : 51. II. 25 : 78. III. 25 : 104.

A többi 16 kvótája győzelem esetén: 5 : 12 Pacsirta, 5 : 40 Yvonne, 5 : 54 Bac, 6 : 58 Hozom, 5 : 68 Radcliffe, 5 : 77 Játék, 5 : 87 Mesébe való, 5 : 101, Spinat, 5 : 195, Füttös, 5 : 301 Beladonna.

Könyvfogadások: 1 1/2 Pacsirta, 5 Radcliffe, 6 Bac és Beata, 7 Játék és Yvonne, 8 Hozom, 10 Mesébe való és Spinat, 12 Beladonna, 14 Füttös.

Versenyérték: 1970 korona, 1450 korona a másodiknak, 1100 korona az egyéti pénztárnak.

VII. Eladók-versenye. Díj 2000 korona. Távoiság 1000 méter.

1. Geist G. D. E. 44 kilogramm, lovagolta Lovász.
2. Egyedi A. Riadó 49 kilogramm, lovagolta Marsh.
3. Péchy A. Cattlestone 53 1/2 kilogramm, lovagolta Poole.

Futottak még: Gróf Sternberg A. Clarette 47 1/2 kilogramm, lovagolta Slack. Krausz L. Trianon 52 1/2 kilogramm, lovagolta Fros. Wahrmann R. Pipacs 49 1/2 kilogramm, lovagolta Koritko. Mr. C. Wood Rege 50 1/2 kilogramm, lovagolta Hesp. Rohonczy G. Tisza 58 1/2 kilogramm, lovagolta Csompora.

Riadó vezetni a társaságot mögötte Cattlestone és B. D. színei látszanak. A távoszlopnál egy pillanattig Tisza van versenyben, de B. D. és Riadó hosszakkal előtte teremnek s B. D. biztosan elsőnek halad el a czél előtt az erősen lovagolt Riadó előtt.

Egy hosszsal könnyen nyerve, három hosszsal harmadik. Idő 1 p. 23 1/2 mp. — Totalisateur: 5 : 119. — 1 forintos helyen 5 : 102. — 30 kros helyen 5 : 88. — Helyrefogadások: I. 25 : 103. II. 25 : 42.

A többi 16 kvótája győzelem esetén: 5 : 14 Riadó és Cattlestone, 5 : 24 Trianon, 5 : 45 Rege, 5 : 67 Tisza, 5 : 104 Clarette, 5 : 142 Pipacs.

Könyvfogadások: 1 1/2 Riadó, 2 Cattlestone, 6 Tisza és Trianon, 7 Rege, 12 Clarette, D. B. és Pipacs.

Versenyérték: 1970 korona, 250 korona a másodiknak.

A győztest megvette M. Lincoln 1600 koronáért.

NYILT-TÉR.



Világhírű kén-szójás-
fürdő. 1898. megnyitották a Ferencz József-fürdőt, a tisztviselőket. Modern berendezések az ajkór minden hig. vívmányainak alkalmazásával. Felvilágosítást nyújt a fürdőigazgatóság.

Columbia-karékparók. Meteor-karékparók.
Nagy kerékpáriskola.
Kittől kezdve Világhírű Fodor Károly és társa
Aréna-ut és Lendvay-utca sarkán.
Vilányos-vasút megállóhelyén.

Ittellettel értesítjük a nagyrésztül közönséget, hogy butor-raktárunkat régi helyiségünkben áttelepítettük.

IV., Kecskeméti-utca 6.

Itt, bel mindennemű ebéd-, szalon-, hálószoba, stb. berendezések nagy választékban, tágas, szép helyiségben állnak a t. cz. közönség rendelkezésére. Minél arányosabb látogatást látnak kíváló tisztelettel.

NEMES ÉS LENGYEL.

királyi járásbírók által nevezettek ki.

2. A Nyitrai Gazdasági Egyesület a megye területén lévő királyi járásbírók területére három köztisztviselőből álló bizottságot nevez ki a szakbizottság elnökeül s egyben hivatalos uton fölkeri az összes királyi járásbírókat, hogy előjövő esetben a szakértő bizottság elnökeül mindenkor e három bizalmi ember közül válasszon.

3. Az illető jégbiztosító társulatokkal írásbéli érintkezésbe lép s őket felvilágosítani törekszik, hogy a jégbiztosítás ügyének fejlesztésére, a visszaélések kiküszöbölésére és állítólagos károkgéggátására a lehető legrosszabbul megválasztott eszköz a kartell. Ennél sokkal hatékonyabb eszköz volna, ha sok éven át főlhalmozott statisztikai adataik alapján, ugyszólván minden egyes községre nézve külön állapítanak meg a jégesélyt s ennek alapján a biztosítási díjat. Ezen egyszerű intézkedés által a jégbiztosítás olcsóbbodna; hozzáférhetővé válna a gazdaközönség konzervatív, szolid elemei részére is; a biztosítottak száma megsokszorozódna s minden egyes község szolid elemei saját érdekében levőnek találják, hogy esetleges visszaéléseket a jégekár bejelentésénél és likvidálásánál lehetetlenné tegyenek. Az igazgatóválasztmány azt is elhatározta, hogy a mezőgazdasági biztosítási ügyben javaslatot terjeszt a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének özi közgyűlése elé.

Pénzügy.

Magyar agrár- és járadékbank. A társaság legközelebb piacra hozza 4 és fél százalékos járadékjegyét, amelyeknek 24.000.000 koronát tevő első kibocsátását a bécsi Unionbank, a Magyar számitoló- és pénzváltóbank, a berlini Mendelsohn et Comp. bankház és a Berliner Handelsgesellschaftból álló konzorcium vette át. Ezek a czimletek a befektetési értékek új faját teremtik meg; 4 és fél százalékos kamatoznak, 102 százalékkal fizetendők vissza és negyedévi szelvényekkel vannak ellátva.

Köbányai sertésplacc, május 12. Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felüli súlyban) 57—57½ krajczár. Közép (páronként) 300—400 kilogramm súlyban) 56—57 krajczár. Fialat nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 61—61 krajczár. Közép (páronként 251—320 kilgrig terjedő súlyban) 58½—59 kr. Könnyű (páronként 250 kilgrig terjedő súlyban) 59—60 kr. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kilgr. felüli súlyban) 53½—59 krajczár, közép (páronként 240—260 kilogramm súlyban) 58—59 krajczár. Könnyű (páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban) 57—58 krajczár. Sertéslétszám: 1898. május 10. napján volt készlet 40.879 drb, május 11-én felhajtott 641 drb, május 11-én elszállított 175 darab, május 12-ére maradt készletben 41.245 darab. A hizott sertés üzletirányzata csendes.

Budapesti konzum-sertésvásár, május 12. A ferencvárosi petroliumraktárnál lévő székesővárosi konzum-sertésvásár, 1898. május 11-én értékt 504 drb. Készlet 568 darab, összes felhajtás 1070 drb. Elszállított budapesti fogyasztásra 601 drb, elszállítottan maradt 469 drb. Napi árak: 120—180 kilós 55—58 kr, 220—280 kilós 53—58 krajczár, 320—380 kilós 50—57 krajczár, öreg nehéz 53—56 krajczár, malacz 39—40 krajczár. A vásár hangulata lanyha.

Budapesti szurómarhavásár, május 12. A mai vásárra felhoztak 992 darab élő belföldi borjut, 358 drb élő bárányt, 75 darab öltött bárányt. A borju és bárányvásár hangulata élénk volt. — Jegyzett árak: élő belföldi borju 30—42 frt, kivételesen 45 frt. Élő bárány 4—7 frt párja, öltött bárány 3—6 frt. páronként.

Budapesti gazdasági és tenyésztéshavásár, május 12. (A budapesti közigazgatás és marhavásár-igazgatóság jelentése.) Felhajtott: 177 drb, ugymin: Fejős tehén, tarka 119 drb, bonyhádi 39 drb. Tinó éves tarka 18 darab. Tenyészbika 1 drb. Fejős tehének iránt gyenge volt a kereslet, az irányzat lanyha. Következő árak jegyzették: Tarka, kevert származású tenészt 70—110 frt, bonyhádi tehén 120—160 frt darabonként.

Budapesti vágómarhavásár, május 12. (A budapesti közigazgatás és marhavásár-igazgatóság jelentése.) Felhajtott: 2306 darab nagy vágómarha, nevezetesen: 1359 drb magyar és tarka ökör, 486 drb magyar és tarka tehén, 243 darab szerbiai ökör, 6 drb szerbiai tehén, 148 darab bika és 63 darab bivaly. Minőség szerint 667 darab elsőrendű hizott, 1473 drb középminőségű és 175 drb alárendelt minőségű hizott ökör. Mindezen felhajtás majd 300 darabkal kisebb volt mint a múlt héten

a budapesti szükséglet pedig állandóan növekedik és sok külföldi vevő jött a vásárra, az irányzat szilárd volt, s a szilárd irányzat különösen fiatal gömbölyű ökrök, továbbá nem tulságos csontos mustraökrök, valamint bikák árában nyert kifejezést, amennyiben előbbiek 100 kilogrammonként 1 forinttal, bikák pedig a magasabb bécsi jegyzések hatása alatt 1—2 forinttal emelkedtek. Öreg csontos ökrök nem olyan kelendők s csak ½ frttal emelkedtek. Következő árak jegyzették: Hizott magyar és tarka ökör, jobb minőségű 29—33½ forintig, kivételesen 33 forintig, hizott magyar és tarkaökör, középminőségű 26—29 forintig, alárendelt minőségű magyar és tarka ökör 21—25 forintig, jobb minőségű magyar és tarka tehén 22—31 frtig, kivételesen tarka tehén 32—33 frtig, magyar tehén, középminőségű 22—31 frtig, szerbiai ökör, jobb minőségű 25—30 frtig, kivételesen 33 forintig, szerbiai ökör középminőségű 22—24 frtig, szerbiai bika 22—32 frtig, kivételesen 32 frtig, szerbiai bivaly 17—24 frtig, kivételesen 24 frtig, métermázsánként elsőszulban.

Bécsi juhvásár, május 12. Felhajtott 737 darab. Szilárd irányzat és 1—2 krajczárral magasabb árak mellett a készlet a helyi fogyasztásnak és Csehország részére gyorsan elkelt. Jegyzések: kiviteli juh 22—25 kr kilónként.

Bécsi szurómarhavásár, május 12. A mai vásárra felhoztak 4213 darab borjut, 1440 darab élő sertést, 1340 darab öltött sertést, 299 darab öltött juhot, 1642 darab bárányt. A borjuvásár a múlt heti árakon csendes irányzattal bonyolódott le. Öltött sertés süléd jobb árakon jó kelendőségre érte. Jegyzések: élő borju 36—40 kr, prima 42—46 kr, igen finom minőségű 48—52 kr., fiatal sertés 35—47 kr, öltött nehéz sertés 52—56 kr, prima süléd 50—56 kr., öltött juh 26—38 kr. Minden kilónként. Bárány 4—12 forint párja.

Sorsolás.

Magyar királyi osztálysorsjáték. Az osztálysorsjáték húzását ma folytatták és be is fejezték. A ma kihuzott eredmények a következők: 5000 koronát nyert: 10954. 2000 koronát nyert: 11777 41456. 1000 koronát nyert: 1320 34774 62848. 500 koronát nyert: 21089 24835 61913 75621 83362. 300 koronát nyert: 5817 23031 21830 39605 41973 46558 49920 50549 53877 54797 59439 91634 94572 96892. 100 koronát nyert: 4558 6368 21517 23075 25163 29431 31846 36778 36183 39964 43470 50342 56752 58554 69925 69918 71884 79368 89234 89638 92117 96529 98542.

BUDAPESTI GABONATÖZSDE.

Budapest, május 12.

Kiemeltük utolsó jelentésünkben ama jelenségeket, amelyek arra engednek következtetni, hogy az amerikai árhajza zenitjét alighanem már túllépte. Tényleg New-Yorkban tegnap tizenégy centset vesztett árából a májusi buza és e baisse-irányzat — a fenomenális emelkedés után — végre nem is volna annyira feltűnő; sokkal jelentékenyebb ellenben ama körülmény, hogy az amerikai kikötőkben már három nap óta nincsen kiviteli kereslet.

Az európai fogyasztás végre is csak bizonyos határig mehet az árendélyezésben. Statisztikusok kiszámították, hogy a május-juliusi hónapokban Angliának 4.300.000, Franciaországnak 4.600.000, Németországnak 1.500.000, Olaszországnak 1.400.000 Németalföldnek és Belgiumnak 1.200.000, Spanyolországnak és Portugáliának 400.000, Skandináviának 300.000, a Svájcznak 250.000, Görögországnak 100.000 és monarchiáknak 500.000 quarters buza, összesen tehát tizenégy millió quarters buza van szükségük az importállamoknak. Jelenleg pedig öt millió quarters buza uszik az Océánon, nem szükséges tehát, hogy a fogyasztás a legközelebbi időben továbbra is oly lázas és elhamarkodott tevékenységet fejtsen ki, mint eddig, annál kevésbé, mivel ugy Európában, mint Amerikában kitűnő a vegetáczióális állapot és ennek láttára a tengerentúli árutulajdonosok alkalmasint mégis engedékenyebbek lesznek, már azért is, mivel az indiai származék is megjelenik a nemzetközi piacon és az argentinai alhajózások szintén folyton növekednek.

Saját piacunk eseményeivel röviden végeztünk.

Összehasonlítva a tegnapi esti zárárjelmeket a maiakkal, alig találunk változást. Egészben a május-juniusi buza és a tengeri határidők jegyzék csekélységgel alacsonyabban.

A készáru forgalom ma az összes cikkekben pangott. Alig volt árváltozás.

Pankrácius jól viselte magát, reméljük, hogy társai is meghazudtolják rossz hírnevüket. Élénk és izgatott megbeszélés tárgyát képezték ma a tegnapi tendenciózus híresztelések a Bácskában fellépett rozsdáról. Megemlékeztünk e hírekről, kiemelve, hogy azok nem egyebek bürzemanövernél. Egészen leplezetlenül rámutattak arra, hogy e hírek egy és ugyanazon helyről — Ujvidekről — hozottak forgalomba és felhívjuk a tőzsde intézőségét, hogy járjon el az ily közveszéles üzelmekkel szemben hatás körén belül a lehető legerélyesebben.

Uj gabonából ma is adtak el néhány tétel rozst és buzát a tegnapi jelzett árak alapján.

Az ideai termékre nézve, amint már többször említettük, kereslet dolgában nincs hiány, de másrészt kínálathban is bővelkedünk. Tekintettel arra, hogy eddigelé csakis az exportörök vásároltak ideai szemterményt és ezek is külföldi — ausztriai, svájci és német — czégek megbizásából eszközölték a vételket, már most sem férhet kétség ahhoz, hogy ebben az évben meglehetősen kivitelünk lesz, egálább az aratás után következő hat hót időszakban bizonyosan.

Az idegen vevők ugyanis kivétel nélkül ragaszkodnak ahhoz, hogy az eladó kötelezze magát arra, mikép a gabona legkésőbb augusztus tizenötödikén, az állomáson legyen. És ez a bökkenő! Kereskedői körökben ugyanis nem minden ok nélkül tartanak attól, hogy az az árutörődés a vasuton, amelytől — sajnos! — vagy tizenöt év óta egyszer sem kimélttünk meg, de amely rendszeren csak szeptember táján észlelhető, az idén, amikor a gazdák sietni fognak a gabona behordásával, cséplésével és szákolásával, amikor néhány ezer vagon árua menő, rögtön teljesítendő, szállítási kötelezettségnek kell majd megfelelni, hogy tehát az ideai campagneban a vasuti zavar összehasonlíthatatlanul nagyobb mérvben és sokkal korábban mint más években fog majd beállani és gabonaforgalmunk rettegett ellensége, a vagonhiány már augusztus elején fog kísérteni.

Annyira megy eme, a múlt esztendő köztanúsága szerint, nem is indokolatlan félelem, hogy a kivitel már nemsokára kénytelen lesz tevékenységét beszüntetni, vagy legalább is korlátozni, mert senki sem mer szállítási kötelezettséget elvállalni, jóllehet ez az obligo nem terjed ki odáig, hogy a gabona tényleg egy bizonyos határidőn belül el is menjen rendeltetési helyére, hanem csak annyira, hogy az áru a kikötött terminusig a vasuti teherpályaudvaron legyen, akár véglegesen feladva, akár — mint kocsihiány idejében szokásos — csak elismervény ellen lerakva.

De hát már nehányszor tapasztalták, hogy nemcsak vagonokban szűkölködünk, hanem a pályaudvar fedett, sőt fedetlen helyiségei is az első nagyobb félhozatal után annyira tulzsufolvák, hogy az állomásfőnökök kénytelenek sokszor néhány hétre egyáltalában felfüggeszteni az árufelvételt. A kereskedő ily esetben önhibáján kívül képtelen kötelezettségeinek megfelelni.

Ajánljuk e körülményt a magyar királyi államvasutak igazgatóságának figyelmébe, ama szilárd meggyőződésben, hogy e helyen méltányolják amaz eminens fontosságú közgazdasági mozzanatot, amely az ideai gabona-export zavartalan és gyors lebonyolításában rejlik.

Nagyon helyén volna, ha közlekedési vállalkozásaink a kereskedelmi világ eme talán tulzott, vagy épen séggel alaptalan aggodalmait eloszlatnák.

Az államvasutaknál szokásos, hogy minden évben július havában enquettet tartanak, amelyben a kereskedők és az egyéb érdekeltek is hivatalosak és amelyben informálja magát a vasut az elvárható export relációiról és terjedelméről.

Nos hát ennek az enquettenak a megtartását ezuttal legkésőbb a folyó hó végére kell kitűzni, mert, — amint említettük — az idén már július havában fokozott vasuti forgalomra számíthatunk.

Buza.

Elkelt néhány ezer métermázsás buza 10 korral olcsóbb áron.

Előfordult eladások búzában.

Table with columns: mennyiség, ár, minőség, átadási hely, etc. for wheat sales.

Hivatalos jegyzések búzában.

Table with columns: faj, minőség, 100 kg. árá, etc. for official wheat records.

Raktárállomány búzában és lisztben: A fővárosi közraktárakban 71.300 métermáza buza és 41.400 métermáza liszt...

Határidőzlet búzában: Májusi és őszi buza irányzata ingadozott.

Table with columns: határidő, kezdet, forgalom, zárlat, etc. for wheat futures.

Table with columns: határidő, május 12., május 11., etc. for wheat futures.

Rozs. Készárüzlet. Elkelt néhány kocsi rakomány változatlan áron.

Table with columns: mennyiség, ár, minőség, átadási hely, etc. for rye sales.

Table with columns: faj, hektoliterenkénti súly, 100 kilogramm készpénz ára, etc. for official rye records.

Raktárállomány: A közraktárban 20000 métermáza; a nyugati pályaudvaron 203 métermáza.

Határidőzlet rozsban: Őszi rozsban csekély üzlet volt, az árak változatlanok.

Table with columns: határidő, kezdet, forgalom, zárlat, etc. for rye futures.

Table with columns: határidő, május 12-én, május 11-én, etc. for rye futures.

Készárüzlet takarmányfélékben. Zab 6 krajczárral magasabb, a kinnlát gyér. Árpa üzletlenség.

Table with columns: mennyiség, faj, minőség, átadási hely, etc. for feed grain sales.

Hivatalos jegyzések takarmányfélékben:

Table with columns: faj, hektoliterenkénti súly, 100 kg. készp., etc. for official feed grain records.

Raktárállomány takarmányfélékben: A közraktárakban 16400 métermáza árpa, 10000 métermáza zab, 15.000 métermáza tengeri.

Table with columns: faj, határidő, kezd., forgalom, zárl., etc. for feed grain futures.

Table with columns: faj, határidő, május 12-én, május 11-én, etc. for feed grain futures.

Gabona- és lisztforgalom.

A m. kir. közp. statisztikai hivatal az 1898. évi május hó 10. óta 6 óráig Budapestre vasúton és hajón érkezett...

Table with columns: faj, érkezett, elszállított, etc. for grain and flour trade.

Table with columns: faj, visszkivétel, etc. for grain and flour trade.

Table with columns: faj, visszkivétel, etc. for grain and flour trade.

BUDAPESTI ÉRTÉKTŐZSDE.

Budapest, május 12. A mai tőzsde irányzata nem volt egységes: hol emelkedtek, hol csökkentek az árak...

A mai tőzsde irányzata nem volt egységes: hol emelkedtek, hol csökkentek az árak, de mindig csak csekélyebb különbözettel. És a többrendbeli apró hullámzások után az esti zárlat körülbelül azon árak mellett történt meg...

Az előtőzsdén: Magyar hitelrészvény 384.25 385.25, Jelzálogbank 254.50-254.75, Lestámítoló bank 254.75-255.75, Osztrák hitelrészvény 357.10-358.00, Osztrák-magyar államvasút 357-358.50, Rimamurányi 253.75-254, Konkordia-malom 315.

Délelőtti 11 óra 15 perczkor zárulnak: Osztr. hitelrészv. 357.50, Magyar hitelrészv. 385.—, Aranyjárdék 120.75, Koronajárdék 99.20, Leszámitoló bank 255.50, Jelzálogbank 254.50, Rimamurányi 254.—, Osztrák-magyar államvasút 358.10, Ipar- és kereskedelmi bank 104.75, Déli vasút 72.50, Közúti vasút 388.25, Villamos vasút 272.50.

A déli tőzsdén előfordult kötések: Kereskedelmi bank 1408.—, Villamos vasút 272.50-273.25, Magyar hitelrészvény 385.—, Magyar ipar- és kereskedelmi bank 104.25, Magyar jelzálogbank 254.50-254.25, Magyar leszámitoló bank 255.50-255.—, Rimamurányi 254.40-253.75, Osztrák hitelrészvény 357.90-357.20, Osztrák-magyar államvasút 358-357.40, Regalekötvények 100.80, Általános köszénbánya 108.50, Ujlaki téglá 255.50-256.—, Ganzgyár 2090-2095, Adria 211.50-212.—

Díjbiztosítások: Osztrák hitelrészvényekben holnapra 2-2.50 forint, 8 napra 4.50-5.50 forint, május utóljára 7.50-8.50 forint.

Délután 1 óra 30 perczkor zárulnak:

Table with columns: Magyar aranyjárdék, Magyar koronajárdék, Magyar hitelrészvény, etc. for afternoon market.

Az utótőzsde csendes volt. Kötetett: Osztrák hitelrészvény 357.25-357.75, magyar hitelrészvény 384.75, osztrák-magyar államvasút 357.50 forinton.

Délután 4 órakor zárulnak:

Table with columns: Osztrák hitelrészvény, Magyar hitelrészvény, Osztr.-magyar államvasút, etc. for afternoon market.

TERMÉNY- ÉS ÁRUTŐZSDEK.

Budapest, május 12. Zsír- és sira árak irányzata szilárd; elsőrendű városi disznózsír 65 forinton köttetett; négydarabos szalonna 56.50 frt. Szilva és szilva iz lanya irányzata, az árak nem változtak.

Table with columns: faj, Budapesti értéktőzsde, etc. for commodity and exchange rates.

Budapesti vásárosarnok.

Budapest, május 12. A vásári forgalom: Husnála forgalom élénk, árak szilárdak. Baromfi-nál élénk, árak szilárdak. Halban lanya, árak csökkentek. Tej- és tejtermékek-nél élénk. Tojásnál élénk, árak csökkentek. Zöldszőlő-nél csendes. Időjárás: borult; szeles. A központi vásárosarnokban nagyban eladott élelmi cikkek hivatalos árjegyzése a következő: Hus. Marhahús hátulja I. 50-55 frt, II. 44-50 frt. Hírbabos hátulja I. 38-44 frt, II. 28-36 frt. Borjúhús hátulja I. 56-62 frt, II. 45-50 frt. Sertésbús elsőrendű 64-68 frt, vidéki 53-50 frt.

(Minden 100 kilonként.) Kolbász füstök 60—80 kr. (kilonként). Sertészsír hordóval 65.0—66.0 frt (100 kilonként). — Baromfi (élő). Tyúk 1 pár 1.10—1.50 frt. Csirke 1 pár 0.50—1.20 frt. Lud hizok: kilonként 50—58 kr. — Különfélék. Tojás 1 láda (1440 db) 27.50—28. frt. Sárgarépa 100 kőtes 3.00—7.00 frt. Petrezselvem 100 kőtes 3.00—7.00 frt. Lengse m. 100 kilo 14—18 frt. Bab nagy 100 kilo 8—12 frt. Paprika I. 100 kilo 30—50 frt. II. 10—30 frt. Vaj (első) kilonként 0.95—1.00 frt. Vaj-tésa kilonként 1.30—1.30 frt. Burgonya-rózsza 100 kilo 3.00—3.80 frt. Burgonya sárga 100 kilo 3.00—3.90 frt. — Halak. Harsa (élő) 0.60—1. frt 1 kilo. Csuka (élő) 0.60—1. frt 1 kilo. Ponty dunai 0.40—0.50 frt.

Szesz.

Budapest, május 12. Irányzat szilárd. A kontingens nyersszesz ára Budapesten 20.25—20.50. Finomított szesz nagyban 55.75—59.—, Finomított szesz kicsinyben 59.25—59.50. Elestőszesz nagyban 58.75—59.—. Elestő szesz kicsinyben 59.25—59.50. Nyersszesz adózva nagyban 57.75—58.—, Nyersszesz adózva kicsinyben 57.25—58.50. Nyersszesz adózatlan (exknt.) 17.—17.25. Denaturált szesz nagyban 21.50—21.75 Denaturált szesz kicsinyben 22.—22.25. Az árak 10,000 literfokonként hordó nélkül, ab vasut Budapest, készpénzintézet mellett értendők.

Bécs, május 12. Kontingens nyersszesz azonnali szállításra 20.80—21.20 forinton kelt el. Zariantjegyzés 20.90—21.10 frt.

Prága, május 12. Adózott tripló-szesz nagyban 56.75—57 frton kelt el, azonnali szállításra. Adózatlan szesz 20.50—21.— forint nagyban.

Trieszt, május 12. Kiviteli szesz tartályokban szállítva 90% hektoliterenként nagyban magyar áru 14.50, román áru 14.50 cseh áru 14.50 forinton kelt el.

Berlin, május 12. Szesz helyben 54.20 márka — 31.87 frt, fogyasztási adó nélkül hektoliterenként a 10,000 literszázalék. Átszámítási árfolyam 100 márka — 58.80 frt.

Cukor.

Prága, május 12. Nyers cukor 88% cukortartalom, franco Aussig. Azonnali szállításra 12.70 frt, október-decemberi szállításra 12.70 forint.

Hamburg, május 12. Nyers cukor f. o. h. Hamburg. Azonnali szállításra 9.40, júniusi szállításra 9.47, júliusi szállításra 9.55, augusztusi szállításra 9.60. Irányzat szilárd.

KÜLFÖLDI GABONATÖZSDÉK.

Bécs, május 12. A vetések állásáról érkezett kedvezőtlen jelentések nem gyakoroltak hatást, mivel New-Yorkból lanyhulást jelentettek. Elfordult kötések: buza tavaszra 16.50—16.60 forint, buza május-júniusra 15.10—15.16—15.15 frt, buza őszre 10.91—10.95—10.93 frt, rozs őszre 8.45 forint, tengeri május-júniusra 6.56 forint, tengeri július-augusztusra 6.57—6.58forint.

Hivatalosan jegyeztetett:

Buza tavaszra 16.40—16.60, május-júniusra 15.13—15.15, őszre 10.92—10.93, rozs tavaszra 10.—10.10, rozs őszre 8.44—8.46, tengeri május-júniusra 6.55—6.56, július—augusztusra 6.57—6.59, zab tavaszra 7.80—7.85 zab május—júniusra 7.80—7.85, zab őszre 6.39—6.41 forinton.

Boroszló, május 12. Buza helyben 24.10 márka (= 14.17 frt) sárga. Buza helyben 24.— márka (= 14.11 frt). Rozs helyben 18.— márka (= 10.58 frt). Zab helyben 17.— márka (= 10.— frt). Tengeri helyben 14.— márka (= 8.23 frt). Minden 100 kilonként. Átszámítási árfolyam 100 márka — 58.80 frt.

Hamburg, május 12. Buza holsteini 255—265 márka (= 15.—15.59 frt). Rozs mecklenburgi 178—188 m. (=10.47—10.85 frt). Rozs orosz 142—143 márka (= 8.35—8.41 frt). Minden 100 kilonként. Átszámítási árfolyam 100 márka — 58.80 frt.

Páris, május 12. (Megnyitás.) Buza folyó óra 31.60 frank (=15.08 frt). Buza júniusra 31.50 frank (=15.03 frt). Buza július-aug-ra 30.10 frank (= 14.36 frt). Buza 4 utolsó óra 25.60 frank (= 12.21 frt). Rozs folyó óra 21.75 frank (= 10.37 frt). Rozs júniusra 21.90 frank (= 10.44 frt). Rozs július-aug-ra 17.75 frank (= 8.46 frt). Rozs 4 utolsó óra 16.10 frank (=7.68 frt). Minden 100 kilonként. Átszámítási árfolyam 100 frank — 47.70 forint.

Páris, május 12. (Zárlat.) Buza folyó óra 31.75 frank (= 15.14 frt). Buza júniusra 31.75 frank (= 15.14 frt). Buza július-augusztusra 30.10 frank (=14.36 frt.) Buza 4 utolsó óra 25.60 frank (=12.21 frt).

London, május 12. Gabona nyugodt. Angol buza ártartó, külföldi buza 1, liszt 1/2 sh-gel magasabb, tengeri 1/4 sh-gel alacsonyabb. Zab szilárd. Úszó gabonából buza nyugodt, de ártartó, árpa gyengébb, kevert amerikai tengeri 1/4 sh-gel alacsonyabb. Hozatalok: buza 29.460 és zab 15.040 q. Tengeri helyben 24 1/2 shilling.

KÜLFÖLDI ÉRTEKTÖZSDÉK.

Bécs, május 12. Magasabb külföldi jegyzések hatása alatt nyílt meg a mai előtőzsdé, melynek irányzatára még az olaszországi zavargások csillapulása és a nagyhatalmaknak a spanyol-amerikai háború befejezését célzó közbelépésének híre is befolyással volt. Később gyengült az irányzat, főképp alpesi bányarészekben, mely vállalatot állítólag nagyobb munkás-strike fenyegeti. Figyelemreméltóbb azonban a közös járadékok és valuták gyengülése.

Az előtőzsdén: Osztrák hitelrészvény 357.25 Anglo-bank 157.75—158. Union-bank 297.—297.75, Magyar jelzálogbank 254.25, Osztrák földhitel 469.—470.50, Magyar hitelrészvény 383.75—385, Osztrák-magyar államvasut 357.25—358.65 Déli vasut 72.50, Ländlerbank 229.75—229. Alpesi bánya 170.—167.70, Rimamurányi 253.25, Elbevölgyi vasut 263.—263.50, Dunagőzhajózási 466.—468, Magyar aranyjáradék 120.75, Magyar koronajáradék 99.20, Török sorsjegy 59.80—60.50, Német márka 58.96, Dohány részvény 130.25, Májusi járadék 102.05, Osztr. koronajáradék 101.90, 20 frankos 9.56 Fegyvergyár 319—319.50, Tramway 525—523.50, Felsőmagyarországi bánya- és kohó 114.50—115.25, Felsőmagyarországi egyesült kőszénbánya 170.—172.50, Salgótarjáni 615.

Dél előtt 11 órakor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 357.75, Osztrák-magyar államvasut 357.75, Magyar hitelrészvény 384.50, Alpesi bánya 167.70, Májusi járadék 102.05, Török sorsjegy 60.25.

A déli tőzsdén: Osztrák hitelrészvény 357.25 Magyar hitelrészvény 384.—, Anglo-bank 157.75 Bankvereim 268.75, Union-bank 297.—, Ländlerbank 229.—, Osztrák-magyar államvasut 357.37 Déli vasut 72.50, Elbevölgyi vasut 262.50, Kszaknyugoti vasut 249.25, Török dohányrészvény 130.—, Rimamurányi 253.—, Alpesi bánya 164.90, Májusi járadék 101.80, Magyar koronajáradék 99.10, Török sorsjegy 60.20, Osztr. földh. 470. Fegyvergyár 319, Magyar aranyjáradék 120.50, Osztrák koronajáradék 101.80, 20 frankos 9.56 1/2, Német márka 58.97.

Délután 2 óra 30 perczkor jegyezték: Magyar aranyjáradék 120.95, Magyar koronajáradék 99.15, Tiszai kölcsönorsjegy 139.25, Magyar földterhermentesítési kötv. 97.25, Magyar hitelrészvény 387.—, Magyar nyereségek-kölcsön sorsjegy 160.65, Kassa-oderbergi vasut 190.50, Magyar kereskedelmi bank 1410.—, Magyar vasuti kölcsön ezüstben 100.— Magyar keleti vasuti állami kötvények 120.25, Magyar lezámitoló és pénzváltóbank 253.—, Rimamurányi vasút részvénytársaság 252.50, 4-2% papírjáradék 101.80, 4-2% ezüstjáradék 101.70, Osztrák aranyjáradék 121.10, Osztrák koronajáradék 101.85, 1860. sorsjegyek 142.75, 1864. sorsjegyek 197.50, Osztrák hitelsorsjegyek 200.50, Osztrák hitelrészvény 357.50, Angol-osztrák bank 157.50, Union-bank 296.—, Bécsi Bankvereim 268.75, Osztrák Ländlerbank 229.—, Osztrák-magyar bank 913.—, Osztrák-magyar államvasut 357.63, Déli vasut 72.50, Elbevölgyi vasut 262.—, Dunagőzhajózási részvény 465.—, Alpesi bányarészvény 165.80, Dohányrészvény 130.—, 20 frankos 9.55 1/2, Cászári királyi vert arany 5.69, Londoni váltóár 120.90, Német bankváltó 58.95. Az irányzat nyugodt.

Bécs, május 12. (Utőtőzsdé.) A déli tőzsdé zárata után jegyeznék: Osztrák hitelrészvény 357.27, Magyar hitelrészvény 385.—, Anglo-bank 157.50, Bankver. 268.75, Union-bank 296.50, Ländlerb. 229.—, Osztrák-magyar államvasut 357.60, Déli vasut 72.50, Elbevölgyi vasut 262.50, Kszaknyugoti vasut 249.—, Török dohányrészvény 130.25, Rimamurányi vasút 252.50, Alpesi bánya 165.50, Májusi járadék 101.80, Magyar koronajáradék 99.15, Töröksorsjegy 60.10, Német márka azonnali szállításra 58.93, Német márka ultimóra 58.95.

Berlin, május 12. Ezüstjáradék 101.60, Osztr. aranyjáradék 102.90, Magyar aranyjáradék 102.75, Magyar koronajáradék 99.50, Osztrák hitelrészvény 223.25, Osztrák-magyar államvasut 151.75, Déli vasut 31.90, Bustiehrádi vasut 208.25, Osztrák bankjegy 169.60, Rövid lejáratu váltó Bécsre vagy Budapestre 169.60, Rövid lejáratu váltó Párisra 80.90, Rövid lejáratu váltó Londonra 20.49 1/2, Orosz bankjegy 216.75, Olasz járadék 91.10, Laura-kohó 194.75, Harpeni 187.—, Olasz központi vasut 130.60, Török sorsjegy 114.60, Elbevölgyi vasut 132.75.

Az utőtőzsdén: Osztrák hitelrészvény 223.40, Osztrák-magyar államvasut 151.75, Déli vasut 31.90, Magyar aranyjáradék 102.75, Disconto-társaság 197.20.

Páris, május 12. Uj 3% francia járadék 101.75, 3%-os francia járadék 102.85, 3 1/2%-os francia aranyjáradék 106.15, Osztrák aranyjáradék 102.40, Déli vasut elsőbbség 388.—, Alpesi bánya 363.—, Török dohányrészvény 280.—, Török sors-

jegy 108.—, Olasz járad. 91.55, Spanyol kölcsön 34.60, Meridional 664.—, Ouomanbank 556.40, Rio Tinto 667.—, Debeers 689.—, Eaststrand 118.50, Chartered 65.50, Randfontein 41.—, Osztrák földhitelintézet 1290.— Magyar aranyjáradék 103.—

Frankfurt, május 12. (Zárlat.) 4.2% papírjáradék 86.40, 4-2% ezüstjáradék 86.20, 4% osztr. aranyjár. 102.70, 4% magy. aranyjáradék 102.45, magyar koronajár. 99.45, osztr. hitelrészvény 302.87, osztr.-magyar bank 772.—, osztr.-magyar államvasut 307.—, déli vasut 63.87, elbevölgyi vasut 262.—, bécsi váltóár 169.61, londoni váltóár 20.495, párisi váltóár 80.95, bécsi bankvereim 227.62, villamos részvény 138.—, alpesi bányarészvény 112.—, 3% magyar aranykölcsön 89.50. Az irányzat csendes.

Frankfurt, május 12. (Utőtőzsdé.) Osztrák hitelrészv. 302.75, Déli vasut 64.—, Osztrák-magyar államvasut 306.50.

Hamburg, május 12. (Zárlat.) 4.2% ezüstjáradék 86.35, osztrák hitelrészvény 302.75, osztrák-magyar államvasut 766.—, déli vasut 151.—, olasz járadék 91.25, 4% osztr. aranyj. 103.15, 4 1/2%-os magyar aranyjáradék 102.60. Az irányzat tartott.

London, május 12. (Zárlat.) Angol consolok 111 1/2, déli vasut 7.—, spanyol járadék 34.7% olasz járadék 89.75, 4% magy. aranyjáradék 101.—, 4% rupia 62 1/2, Canada pacificvasut 86% leszámitolási kamatláb 3.75, ezüst 26 1/10. Az irányzat szilárd.

New-York, május 12. Ezüst 56 3/8.

IDŐJÁRAS.

A m. kir. meteorológiai központi intézet távirati jelentése 1898. május 12-én reggel 7 órakor.

Table with columns: Állomások, Légnyomás mm. 700 +, A hőmérséklet Celsiusban szárazon, Csapadékmm., Állomások, Légnyomás mm. 700 +, A hőmérséklet Celsiusban szárazon, Csapadékmm. Lists various weather stations and their readings.

A légnyomás minimuma még mélyebb lett a Norvégia fölött karát, nyomában a légnyomás nyugot felől emelkedően van. A maximum a Földközi tenger középső és keleti medencéjébe vonult vissza. Az idő Európa nyugati felében enné, itt a hőmérséklet is súlyosd valamelyest, míg az Adriától a Keleti tengerig szárazviharok emelkedtek. Hazánkban csak szorványosan voltak kisebb esők, a szelek déli-délnyugati irányúak, helyenként igen élénk; a hőmérséklet emelkedett. Egyelőre még enyhe idő várható, helyenként (főleg nyugaton és északon) esővel, később a szelek nyugatra fordultával hőmérséklet valószínű.

VIZÁLLÁS.

— Május 12-én. —

Table with columns: Folyó, Vízjárás, Vizállás reggel, Aradás v. apadás, Folyó, Vízjárás, Vizállás reggel, Aradás v. apadás. Lists river levels and tides for various locations.

Islet magyarázata: * = Japán víz; + = 0 felett; - = 0 alatt <- = áradás; > = apadás; ? = hiányos.

A szerkesztésért felelős: a főszerkesztő

AZ ORSZÁGOS HIRLAP APRÓ HIRDETÉSEI

Kiadóhivatal:

Minden szó 2 krajczár, vastagabb betűkből szedve 4 krajczár.

Kiadóhivatal:

VIII. ker., József-körút 65. szám.

Minden szövegnek közzétételére, levélbélyegeken vagy postautólevélre.

VIII. ker., József-körút 65. szám.

Ez a hirdető címét is közli a hirdetésben, vagy a választ postarendelettel, akkor minden közlés után még 30 krajczár kiegészítendő is fizetendő. — Csak az apróhirdetést postautólevélre küldeni, s a szöveget az utólevél szelvényére írni; esetleg különleges levélben is lehet a szöveget s a levéljegyeket beküldeni. Mindenki könyve kiadható az apróhirdetés árát.

APRÓ HIRDETÉSEK ÉS ELŐFIZETÉSEK

ORSZÁGOS HIRLAP

részére felvételnek kiadóhivatalunkon kívül (VIII. ker., József-körút 65.) a következő üzletekben:

- I. ker., Járnok-utca 22. **Dr. Balasovits György** nagytársaság
- II. „ Fő-utca 7. sz. alatt **Kisenbach Vilmos** fűszerkereskedése
- IV. „ Kecskeméti-utca 14. sz. **Szántó Már**, dohányüzem
- IV. „ Farsich-bazár **Déval József**, dohányüzem
- IV. „ Petőfi-tér 3. szám **Nemcsák A. J.** dohányüzem és újságüzem
- V. „ Nagykörön-utca 20. sz. **Löwinger Gyula** fűszerkereskedése
- V. „ Dorottya-utca 13. sz. **Weil Vilmos**, dohányüzem
- V. „ Váci-körút 6. szám **Morcs Janka**, dohányüzem
- V. „ Lipót-körút 22. szám **Wollák Zsigmond**, dohányüzem
- VI. „ Teréz-körút 54. szám **Brenner Miklós**, dohányüzem
- VI. „ Andrássy-ut 48. szám **Kohanczy Hanna**, dohányüzem
- VII. „ Erzsébet-körút 50. szám **Haisler Béla**, dohányüzem
- VII. „ Erzsébet-körút 7. szám **Fryd J.** dohányüzem
- VIII. ker., a Nemzeti színház bérlő **Károlyi V.** dohányüzem

s ugyane helyeken mindennemű felvilágosítások készségesen megadnak.

LEVELEZÉS.

- Abbazia.** Ma este érkeztem meg onnan és holnap a rendes helyen ötvölni várom. Ha esetleg külső akadémia miatt nem jöhet, kérem tudassa meliből velem és udvozli Ö. 4192-1
- Piros rózsá** évét ment a kívánt helyre. 4212-1
- Nagymező!** Szombaton este 8 órakor várom az üzlet előtt, köszönjön, ha elfogadom, bemutathatja magát. 1277-1
- Csanya** miért nem válaszol Vénuszának? 4210-1
- Sanzsan 18.** Olvastam soraidat. Tehát te megbocsátasz nekem, az igazán érdekes, mintha én valaha életben lettem volna valamit. Kérek, világossá térd, hogy mit vétettem neked és én akkor majd bocsánatot kérek téled, te is csanya Sanzsan. Különben, hogy vagy, igazán nincs időm, különben mindennap írnék, de ne vedd ezt oly szigorúan és te írj mindennap. Csókol számtalanszor Pepitta. 4194-1
- Xis szöke.** Hogy van maga kis kékszemű szöke hiba? Hát már nem is akar tudni arról a vasárnapi találkozásunkról, hogy még mindaddig nem értesített. Magácska igazán egy nagyon rossz kis lány és nem is érdemli meg, hogy olyan soká gondoljon magára a sorait váró Baránjára. 4194-1
- Nagymező-utcai barna.** Mintán tegnapi kihirdelésemet kizárólag kéhez kapta, kéremem oda terjed, sziveskedjék arra minden esetre válaszolni. Hatalan ajánlatom nem talán kegyre néll viszhangra, amit kétségbe vonok, ugy tessék azt is velem közölni, mihez tartás) végett. Szívesen udvozli Budapest. 4208-1
- V.... h. 70."** Ha én is ugy akarja, nekem semmi kifogásom ellene nincsen. Az magától értetődik, hogy minden felelősség öre haramlik. Találkozásra vőntokozólag értesitem, hogy részemről bármikor lehetséges a d. e. órákban. Udvozli Gyöngyvirág. 4200-1
- Angyalom!** Boldogságom leírhatatlan, az a tudat, hogy tegnap Erzségy csókot küldtél. 4182-1
- Márta.** Repéte anivé 23 matin et resterje: 2 jom. Espere un mot ou pourri vous voir. Adio. 1275-1

HÁZASSÁG.

- Nőstini óhaj** 25 éves rom. kath. vall. erdész, háziasan nevelésű, jól lehetőségek barna hajjal, 1-2000 ft hozományával. Levelek "Falusi barna" jelleg alatt e lap kiadóhivatalába intézendők. 4114-2
- Csinos barna** hölgy óhajit közelebbi úrral komoly házasság céljából megismerkedni. Levelek "Komoly barna" jelleg alatt e laphoz kéretnek. Csakis teljes névvel ellátott ajánlatok vétetnek figyelembe. 4174-2
- Ismeretség** búnyvában ez utov szeretne férjhez menni egy műveltségű, házias leány, kinek kelengyében kivi hozományja nincs, csupán hivatalnokhoz. Levelek "Boldog jövő" jellegével a kiadóba kéretnek. 1267-2
- Videki izr.** tanító 900 ft biztos évi jövedelemmel és lakással, nőtülési szándékkal ismeretséget óhajit kéri egy csinos hajadonnal, kinek némi hozományja van. Levelek "Mistafő" jelleg alatt e laphoz kéretnek. 4130-2

ALLÁST KERES.

- Gazdatiszt.** KI 20 éves korától gardesigban működő jó íráskorú, s 20 évi tapasztalattal, s nagyobb gazdasági tudással rendelkező, új minőségben alkalmazást keres azonnali bérlésre. Szíves megkeresésekre kéretnek Mohorára "Jó ember" címen. 3913-3
- Déltári sétákra** ajánlikozik, kis gyermek mellé intelligens fiatal asszony. Szíves ajánlatok M. S. jegygyel a kiadóhivatalba kéretnek. 4112-3
- Intelligens** ügyvezető, ki szeretne egy gyermekkel és gazdag megköpölyöshöz ért, ajánlikozik gyermek mellé, vagy szíves hasonló állást szeretne. 3909-3

- Egy okleveles gépész** uradalomnál, esetleg gézmalomnál állandó állást keres. Cím a kiadóhivatalban. 1289-3
- Fiatal** szép barna öz. nő óhajit házvezetői állást elnyerni. Jó bizonyítványai vannak és kitűnő író. Szíves megkeresést e lap kiadóhivatalába kér "Szeregy igény" jelleg alatt. 4202-3
- Egy cégvezető,** ki részlet üzletben hosszabb idő óta működik, hasonlóhoz vagy más megfelelő állást keres. Esetleg vállalkoz egy jobb üzlet képviselőt is. Agilis és ha analitizáló egyén. Szíves megkereséseket "Családapa" jelleg alatt a kiadóhivatalba kér. 4200-3

ALLÁST KAPHAT.

- Bonne** kerestetik egy 8 éves gyermek mellé. Ajánlatok d. u. 2-4 óra között. Cím a kiadóhivatalban. 4216-4
- Elárúsítónő,** alkalmazva volt, felvétetik egy nagyobb vidéki városban. Előnyben részesül, ki a magyar nyelven kívül francziául is beszél. Ajánlatok "Ügyes" jelleg alatt kéretnek e laphoz. 4184-4
- Házvezetői** állást nyert egy idősebb megbízható, mindenházi teendőiben járatos nő, ki a német nyelvet is beszéli, előnyben részesül. Ajánlatok "Kifogástalan" jelleg alatt a kiadóhivatalba küldendők. 4208-4
- Ügyes derékvarrónók** és tanulócsányok azonnali felvételnek. Cím a kiadóhivatalban. 4136-4
- Egy közjegyzői** hivatalban azonnali alkalmazást nyert egy szakszerű, szakszerű, feddhetlen, elő élethelyén minden segédjegyző, Áizelés hári 16 ft és teljes ellátás, ruhameas kivételével, Adóvégrehajtás alkalmával 2 ft napidíj. Okmányok a kiadóhivatalban megküldendők címre küldendők. 4180-4
- Falura** kerestetik házi tanító két gyermek mellé. Ajánlatok a kiadóhivatalba továbbít "Tanító 64" jelleg alatt. 4158-4
- Okleveles** gyermekkeresztendő kerestetik egy 8 éves kis leány mellé, kiz zongorában és hegedűben járatos, előnyben részesül. Ajánlatok a fizetés és egyéb igények megjelölésével "Okleveles" jelleg alatt e laphoz kéretnek. 4150-4
- Nevelőt** keresek 14 éves fiam mellé vidékre. Meghívántatik az elemi tantárgyak tanítása, továbbá franczia perfect beszélni. Fizetés: teljes ellátás és 1200 ft évente. Ajánlatok "Videkre" jelleg alatt e laphoz küldendők. 4198-4

OKTATÁS.

- Czimbalom-** tanító, ki még néhány órával rendelkezik, tanít az általa feltalált legkönnyebb tapmod szerint, ugy szintén cigányosan is, házmal és házon kívül. (Oránként 50 krajczár.) Cím a kiadóhivatalban. 4102-5
- Szabászatban** és női ruha varrásban alapos oktatást kaphatnak a családok származó intelligens hölgyek. Hol megmondja a kiadóhivatal. 3874-5
- A franczia** és német nyelv oktatására keresek egy tanítónőt kis leányom mellé, naponként 2-3 órára. Ajánlatokat kérem e laphoz intézni "Oktatás" címen. 4078-5
- Intelligens fiatal ember,** elfogad egy pár tanuló oktatására. Szíves megkereséseket a kiadóba kér "Kifügő" jelleg alatt. 4052-5

BIRTOK VÉTEL ÉS ELADÁS.

160-250 holdnyi birtokot keresek nagy kerttel, szép úri lakka, a főváros és vasút közelében. Ajánlatok "Vétel" cím alatt. 3886-6

HÁZ- ÉS TELEK-ELADÁS.

- Házvétel** Budapest valamelyik főutcájában szeretnék két éhszékkel, jó háromemeletes házzal venni kedvező feltételek mellett. Ajánlatokat "Komoly vevő" jelleg alatt a kiadóhivatalba továbbít. 4230-7
- Elköltözés** miatt óhajtom eladni újpesti házamat, mely a befejezett tőke 10%-át hozza. Közvetlen a villamos megállóhely mellett a legszebb helyen épült. Cím a kiadóban: 3734-7
- Egy 5 szobából** álló nyaraló kerttel, Bpesti úton vasúton egy órány távolságra fekvéssel, eladó. Cím a kiadóhivatalban. 3854-7
- Villát** keresek a Stefánia-úton 60-70.000 ft-ig. Közvetlenül díjaztatnak. Ajánlatok "Villa" jellegével ellátva e lap kiadóhivatalába intézendők. 4084-7
- Nyugdíjas** hivatalnok-családnak alkalmas falusi birtok eladó, Tordahasadék mellett, szonduz levegő, kitűnő ivóvíz, vasúthoz 15 percnyire. Útlat, 6 szoba, konyha, kamrák, istálló stb. 4 hold gyümölcsös, 4 hold luczernád, 5000 ft, miből 2500 bankkétér; van még kertileg mivelhető kitűnő szántó 40 becsold, 6000 ft-ig is eladó, Cím a kiadóhivatalban. 1273-7

ELADÁS.

- Honvédtiszti** atilla és oszák, majdnem új, olcsón eladó. Érdeklődők írjanak a kiadóhivatalba "30" jelleg alatt. 3864-8
- A fővárosban** egy jóforgalmu helyen egy három kamencés fűtő- és fűtő, pékség, hol naponta 8 ft. áru konyer is van forgalomban azonnali kiadó, Cím a kiadóhivatalban. 3902-9
- Egy ebédoldván** szövettel, behuzva olcsó áron eladó. Cím a kiadóhivatalban. 4122-8
- Butorok** igen díszes ebédoldván-butor költözés miatt magánkézbe kelésen eladó. Megtárhathó naponként 10-11 óra kávé. Cím a kiadóhivatalban. 4128-8
- Női biciklit,** jó állapotban azonnali megveszek. Ajánlatok a kiadóhivatalba intézendők "Módel" címen. 4094-8
- Teljesen új** kerékpár jutányos áron eladó. Megtárhathó 1/2-3/4-ig és este 7-9 óráig. Cím a kiadóhivatalban. 4198-8
- Alig** használt, teljesen jó karban levő kerékpár eladó. Cím a kiadóhivatalban. 3812-8
- Keztes üzlet** kitűnő forgalommal, betegeség miatt eladó. Venni szándékosok írjanak e laphoz. Helybirtok címen. 4043-8

VÉTEL.

- Kerékpár** keveset használt, jó tartomány, megvételre kerestetik. Cím a kiadóhivatalban. 3808-9
- A fővárosban** jó forgalmu helyen nagyobb pékség megvételre kerestetik. Cím a kiadóhivatalban. 3908-9

Kerékpár kerestetik sürgős vételre. Ajánlatok az ár megjelölésével "Attila" jelleg alatt a kiadóhivatalba küldendők. 4122-9

Veszek jókarban levő kerékpárokat. Ajánlatokat a kiadóhivatalba továbbít "Kerékpár 30" címen. 4082-9

Egy jóforgalmu és nagyobb kiterjedésű fűszerüzlet megvételre kerestetik. Cím a kiadóhivatalban. 3906-9

Jószereketű czimbalom kerestetik jutányos ár mellett, minél előbb megvételre. Ajánlatok "F. B. 21" jelleg alatt e lap kiadóhivatalába kéretnek. 4138-9

KIADÓ SZOBÁK.

- Tisztességes** családnál egy tisztességes idasszony lakást, esetleg teljes ellátást kaphat a József-utczában. Előnyben részesül oly hölgy ki egész nap elvan foglalva. Cím a kiadóhivatalban. 3972-10
- A Baross-utca** közelében a Saigetvári-utczában, különálló kis garzonlakás, amely egy kétalkos csinos szobából, előszobából áll, külön kapukapcsolással, butorral, vagy butor nélkül azonnal kiadó Cím a kiadóhivatalban. 3952-10
- Egy csinosan** butorozott szobába egy szobalára kerestetik. Bővebbet a kiadóban. 4000-10
- Kiadó** csinosan butorozott szoba, teljes ellátással. Cím a kiadóhivatalban. 4106-10
- Előkelő izr.** családnál a Váci-körúton, közel az Arany-János utcához, egy-két intelligens ur lakást és finom ellátást nyerhet. Cím a kiadóhivatalban. 4148-10
- Intelligens fiatal nő,** kinek szépen berendezett lakása van, keres idősebb intelligens lakótársnőt. Cím a kiadóhivatalban. 3798-10
- Lépcsőházból** nyíló elegáns butorozott szoba egy ur részére azonnal kiadó. Cím a kiadóban. 4110-10
- Egy szépen** butorozott szoba a Teréz-körúton, esetleg ellátással egy magányos nőnél kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 4108-10

LAKÁS KERESTETIK.

- A városligetben** óhajtok egy különbejárta szobát, butor, vagy a nélkül azonnal kivenni. Ajánlatokat az ár kitételével e lap kiadója "K. J." jellegre kérek. 4008-12
- A Népszínház** közelében keresek külön bejárta utcai szobát, intelligens családnál. Ajánlatokat az ár megjelölésével a kiadóhivatalba kérek "M. M." jelleg alatt. 4178-12
- Butorozott** tisztá szobát keres intelligens hivatalnok előkelő családnál, fűrdőszoba használatával és esetleg teljes ellátással. Leveleket a kiadóhivatal közvetít "Tiszta szoba" jelleg alatt. 4008-12
- V., esetleg a VI.** körúton, lehetőleg a Váci-körúton keresek egy elegáns utcai szobát. Csak jó kerestény családnál. Esetleg teljes ellátással. Leveleket a kiadóhivatalba kérek "Tikár" jelleg alatt. 4228-12

KIADÓ LAKÁSOK.

- Nagy helyiség** 1-5 emeleten, mely egy nagyteremből és több szobából áll, augusztus 1-ére, kiadó KÜLÖNBÖZŐ alkalmas tródnak, divatszalonnak, műhelynek, egyélt helyiségnek, előtérnek, magánkezelésnek, vagy nagy lakásnak. Bővebbet a kiadóhivatal utján megkudhatni. 3862-13
- A Bajza-utczában** kiadó két szép szoba magasföldszinten, nyaralásra igen alkalmas. Esetleg kert használatával. Cím a kiadóhivatalban. 4190-13
- Három utcai szobából** álló elegáns lakás augusztus 1-ére olcsón kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 4142-13
- Kiadó** 2 szoba, hálófülke, fűrdőszoba, veranda, eselődőszoba, konyhából álló lakás a Svábhegyen. Az ára az egész rutányra 500 ft. Cím a kiadóhivatalban. 4164-13
- Kétszobás** nyári lakás, mérsékelt áron kiadó. A ház külön áll, kis kert van előtte. Minden a be van fásítva. Kut van a háznál, kitűnő vízzel. Erzsébetfalva állomástól 15-20 perc. Cím a kiadóhivatalban. 4108-13
- Egy gyönyörű** szép szoba, konyha, éléskamra, szép fűtés és zöld udvar a nyári hónapokra kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 4170-13
- Nyári lakás** Visegrádon élénk helyen propeller-hajó-állomáshoz közel egy szép kertben fekvő kényelmesen és csinosan butorozott 3 szobából álló lakás ugy szintén szép konyha, veranda és pinze. Ára 200 ft. Cím a kiadóhivatalban. 3934-13
- Bérbéadó** Üllői-ut. Erkel. Pipa-utca sarkán nagy üzlethelyiség lakással 700 ft. 5 utcai szobás új lakás az Üllői-utca 1050 ft, más kisebb, nagyobb lakások mérsékelt bérrel. Cím a kiadóhivatalban. 6777-18

HITEL-PÉNZ.

Amortizációs kölcsönököt budapesti házakra és telkekre L. II. III. helyre 10, 20, 30, 40 és 50 évre; minden előzetes költés nélkül, közvetlen a legrovidebb idő alatt, olcsóval fűrészt hiteltörést, csakúgy utólagos honorigam fejében. Találkozó kiírva és kifizetési birkokiv szükséges. Értekezni d. u. 1-3-ig. Hol megmondja a kiadóhivatal. 350-14

KÖNYVEK.

- Veszek** jókarban levő előrendű írók műveit, jutányos áron. Ajánlatokat a kiadóhivatalba kérek "Kézipénz fizetés" címen. 3888-10
- Könyvtáram** berendezéséhez jó regényeket keresek megvételre kézipénz fizetés mellett. Leveleket az ár megjelölésével "Jó könyvek" jelleg alatt kérek. 4038-10
- Eladok** könyveket, világhírű írók műveit, olcsón. Cím a kiadóhivatalban. 1772-10

KIADÓ BOLTHELYISÉGEK.

Jrodának műhelynek, divatszalonnak, egyélt helyiségnek, előtérnek, magánkezelésnek, vagy nagy lakásnak alkalmas nagy helyiség 1-5 emeleten augusztus 1-ére kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 3962-17

KÜLÖNFÉLE.

- Elegáns** női ruhákat készit jutányos áron egy kitűnő varrónő. Cím a kiadóhivatalban. 3888-18
- A legjobb** magyar csinos és "Üstökös". Most sorra kélő pompás karizátszobák s nevesszobák íráskai és mére-mekai.
- Igen ügyes** varrónő munkát keres. Cím a kiadóhivatalban. 4080-19

A hitelszövetkezetek.

(Az országgyűlésből.)

A hitelszövetkezetek körül megindult vita ma körülbelül elérte a eszcspontját. Beszélt Apponyi Albert, beszélt Kossuth Ferencz és a kormány részéről megadta a szükséges felvilágosításokat Lukács László pénzügyminiszter. Hogy azonban a vita valami új momentumot vetett volna fel, azt nem lehet állítani. Apponyi nagyon szépen és higgadtan beszélt, szokás szerint. Kossuth is hit maradt magához, de mind a ketten csak abban a mederben mozgáltak, amelyet már előttük is megástak a szónokok. Nagyobb érdekessége csak annak a pár nyilatkozatnak volt, amelylyel a pénzügyminiszter a javaslat historikumát megvilágította. Mert ezekből kitűnt, hogy a kormány a javaslatot gróf Károlyi Sándor meghallgatásával csinálta meg s az a terve, hogy a Károlyi-féle szövetkezet-csoport legyen az új szövetkezeteknek a magva. És érdekes volt a pénzügyminiszternek az a kijelentése is, hogy a részleteknél több kifogásolt szakasz módosítására hajlandó.

A vita mindazonáltal meg el fog tartani szombatig s ha igaz, amit az ellenzék állít, a részletes tárgyalásnál is kibuznak egy hetet.

A mai ülés végén válaszolt báró Bánffy Dezső miniszterelnök Lukács Gyula interpellációjára a spanyol-amerikai háború dolgában. Válaszának az volt a lényege, hogy a monarchia semlegességének hangsúlyozására nem is volt szükség, mert a washingtoni incidens, melyet a lapok újságoztak, tisztára legenda s a semlegességi nyilatkozatot az Egyesült-Államok nem is követelték.

A Ház ebben a válaszban természetesen megnyugodott.

A képviselőház ülése.

Az elnök újabb feliratokat mutat be, amelyek a földadó leszállítása és a tőzsdéadó behozatala ügyében érkeztek. Majd báró Dániel Ernő kereskedelmi miniszter terjeszt be két viczinális javaslatot. Együttal bejelenti, hogy a budapest-promontor-nagytétényi vasutru vonatkozó javaslatot visszavonja, mert a főváros azóta megnyugodott a vasut létesítésében s így a javaslat egyszerű jelentéssel pótolható.

Aztán következik a napirend: az ipari és gazdasági hitelszövetkezetekről szóló javaslat tárgyalása.

Az általános vita.

Gróf Apponyi Albert bevezetésül a pénzügyi bizottságnak a szövetkezeti eszmével foglalkozó jelentésére tesz néhány észrevételt, azután rámutat az Európában látható szövetkezés fiziológiai és gazdasági jelenségeire. Magyarországon nyolcz év óta fejlődött a szövetkezeti élet, még pedig óriás módon, a gróf Károlyi aegise alatt. A sikeresen működő Károlyi-féle szövetkezet tíz milliót hozott forgalomba. Nagy hiba volna tehát, ha a társadalmi életből fejlődött e szerencsés alkotást szem elől tévesztené a kormány és tabula rasát csinálna. Nem csak olcsó hitel biztosításáról van szó és kell szónak lenni, ez nem merítendő ki a helyes gazdasági politikát, sőt adósság-csinálásra tanítani a népet, ez nagy politikai hiba volna. A kis existenciákat kimélni kell s a hitelnyújtással ott szolgálni, ahol erre valóban szükség van a megerősödés szempontjából, de ott aztán olcsó hitelt kell adni. Erősíteni kell az egyéni megbízhatóság értékét, az egymás kölcsönös ellenőrzése által s a szövetkezetek alakításánál főképp az új irányú társadalmi megítélést kell figyelembe venni. Erkölcsileg edző hatására a szövetkezeti életnek ép annyit súlyt kell fektetni, mint a gazdasági szempontokra. A rideg önségély alapján álló német szövetkezetek ily fölfogásban eleinte visszautasították az állami segítséget, de később bizonyos mértékig megbarátkoztak azzal.

Természetes, hogy a kisebb tevékenységi erővel bíró magyar társadalomban lehetetlen az állami

támogatás szükséges volta elől kitérni. Azok, akik a szövetkezeti ügyet nálunk idáig vezették, lehetetlennek tartják az állami támogatás nélkül való további nagyarányú, tehát szükséges fejlődést. A társadalmi tevékenységet azonban ne bűntsa meg az állami tevékenység. Maradjon a szövetkezet társadalmi intézmény: az állam csak ellenőrző segítő legyen.

Am e javaslat az egész szövetkezeti és az egész személyi hitelügynek államosítását jelenti. Államszocializmus e javaslat, amelynyiben a társadalmi erőket a maga járnába hajtja, de a maga földadatát, mint ellenértéket, igen szűkre szabja. Egy milliónyi segítség, ez a jogczim arra, hogy a kormány az ügy egész intézését magához ragadja. Ne dicselkedjen a kormány azzal, hogy más-nemű segítséget is nyújt, hisz ugyanazokat a kedvezéseket nyújtja csak, amelyeket megadott a tisztán nyereszkezesekre alapított pénzvállalatoknak is. E kedvezésekért a szövetkezetek nem adhatják meg magukat a kormánynak. Az államhatalom tulságos preponderanciája veszélyezteti az eddigi eredményeket s kivetkőzteti a szövetkezeteket valóságos erkölcsi és gazdasági jelentőségükből. A második szakasz monopóliumot ad a hatóságoknak szövetkezetek alakítására akkor, amidőn folytonos a panasz a miatt, mert győnge a magyar öntevékenység, akkor, amidőn tény, hogy ép a szövetkezeti ügy az, a melynek terén megfelelő öntevékenység fejlődött ki. Mi az, hogy a befektetett üzletrészeiken túl is egymásért szolidárisan felelős férfiak szövetkezetét más igazgathassa, a hatóságok tudniillik és nem ezek az anyagilag felelős férfiak? A szolgabíró a járásában alapítandó minden szövetkezetben igazgatósi tag lesz. Micsoda kényszerzubbony az, hogy a nép millióit egy krajczár kölcsönt sepi kaphatnak, ha a kormány azt nem engedélyezi. A 47. szakasz alkalmas lesz arra, hogy a társadalmi szövetkezeteket meglojtsa! Ez a szövetkezeti szellem megtagadása. A pénz hatósági monopólium, ez előtt állunk! A központi szövetkezetben egyedül maga a pénzügyminiszter fog dönteni. Ha mindezek csak tévedések és politikai cézből történtek: akkor a részleteknél a hibákat ki lehet küszöbölni. E reményben a javaslatot megszavazza.

Lukács László pénzügyminiszter előbb a Barta Ödön fejtegetésére relettál, bizonyítván, hogy azok részben a javaslat egyes szakaszainak félreértéséből származtak. Hajlandó azonban a miniszter a félreértésre alkalmas szolgálati szaksz helyesebb szövegezésére nézve a részlet tárgyalásnál módosítást nyújtani be. Barta és Komjáthy kevések tartják az állami segítés összegét; de mért nem jelennek meg oly forrási, amelyből nagy segítés adható. Fejtegeti, hogy a kibocsátandó kötvények kurzus-vesztésége nem fogja terhelni a rövid lejáratu kölcsönt vévő gazdát. Az árfolyamvesztéség husz évre elosztva, nem is lehet több egynegyed százalékánál. Gróf Apponyi Albert beszédére relettálva, hirdeti, hogy az állam a tisztán nyereségre dolgozó pénzvállalatoknak, ha adott is segítséget, de meg is szorította működésüket. A részletes tárgyalás során kívánja tisztázni azt a kérdést: minő legyen a központi igazgatásban a kormány befolyása? Biztosítja a Házat, hogy az alapítók az alapszabályok elkészítésénél gyakorolhatják majd jogaikat. Félreértésből érdenek Makfalvaynak a 47. §-ról tett kifogásai; mert e § alapján akar a kormány kedvezéseket adni a Károlyi-féle és a délmagyarországi szövetkezeteknek. Meltatlanul illetik a kormányt azzal a váddal, hogy az öntevékenységet el akarja nyomni, mert hiszen nagy összegekkel segítette az állam a Károlyi-féle szövetkezeteket. Az adott és illeket e örták ugyan, de ha a javaslatból törvény lesz s a Károlyi-csoport belép tagül az új szövetkezetbe, leírják az adott és illeket. E javaslat készítésénél meghallgatták gróf Károlyi Sándort is s a kormány arra gondolt, hogy a Károlyi-csoport legyen a magva az új szövetkezeteknek. Barta Ödön határozati javaslatában foglalt annak a kívánságnak, hogy a postatakarékpénztár felhímlmozódott pénzét váltók eszkomptálására fordítsák, semmi törvényes akadály nincs utjában, a kormány hajlandó is ily irányban működni. A jegybank ma is foglalkozik szövetkezeti váltók leszámlálásával, de ezt kötelezőnek kimondani nem lehet. A mezőgazdasági jelzáloghitel föl van véve a bank üzletei közé. Az egész határozati javaslat tehát fölösleges és mellőzendő. Sajnos, hogy az ellenzék kritikája diszkreditálja a javaslatot, pedig lényegben ok is csak helyeslik. A miniszter a javaslat elfogadását kéri. (Élénk helyeslés a jobboldalon.)

Kossuth Ferencz: Lukács pénzügyminiszternek ép ugy nem sikerült megczafolnia az eddig fölhangozott argumentumokat, mint azt bebizonyította, hogy a száz forint névértékű kötvény 97 forintos árfolyama nem veszteség. Pedig talán szükséges volna arról is gondoskodni, hogy súlyos válságban lévő mezőgazdaságunk helyesebb módon

segítségök. A libás módon adott hitel egyik oka annak, hogy gazdáink annyira eladósodtak. Ez a törvényjavaslat tulajdonképen az ellenzék elvénék és programuja egyik sarkalatos pontjának kisajátítása. De csak az elvet találja meg benne a függetlenségi párt, mert kivitelének módja magán viseli a kormány törekvéseinek és vágyainak bélyegét, a mely minden javaslatán visszatükröződik. Ez a kormány omnipotenciája. Sajnálatraméltó, hogy e tendenciát most is érvényesíti, amikor gazdáink súlyos bajaink ellene segítenünk. E bajok egyik legterheesebbike az, hogy némely helyen az adó felülmulja a földbirtok kataszteri tiszta jövedelmét. Ez egyenesen az eladósodás örvényébe kergeti a gazdákat. Ha a hitelt olcsóvá tesszük, még nem orvosoljuk a gazdákat minden baját, bár egyik nagy szükségét elégítjük ki.

De félt, hogy e nemes czélt összekapcsolják a pártpolitika czéljaival, amire számos alkalmat nyújt a javaslat. Az a befolyás, amelyet e javaslat biztosít a kormánynak, nem okolható meg azzal a segítséggel, amelyet a kormány ad, mert ez elenyésző csekély az eddigi szövetkezetek vagyonához képest. A javaslatot általánosságban elfogadják, de a részleteknél több módosítást fog ajánlani. (Tetszés a szélsőbalon.)

Az elnök öt perczeze felfüggeszti az ülést.

A választók névjegyzéke.

A szünet után Perczel Dezső helügyminiszter válaszol Molnár János interpellációjára a képviselőválasztók névjegyzékének kiigazítása tárgyában. A miniszter hangsúlyozza, hogy a volt urbéresek szavazati jogának tömeges törlése iránt érkeztek ugyan némely helyről panaszok, de későn érkeztek. A panaszok főképp a negyedteltek számításánál elkövetett visszasságokra irányultak. Rendeletet adott ki, amely a visszaéléseket előreláthatólag megszünteti. (Helyeslés jobbról.)

Molnár János és a Ház a választ tudomásul veszi.

A monarchia semlegessége.

Végül báró Bánffy Dezső miniszterelnök válaszol Lukács Gyula interpellációjára a spanyol-amerikai háború és Ausztria-Magyarország magartartása ügyében. A miniszterelnök válaszában kijelenti, hogy formaszertint semlegességi nyilatkozat megtételére nincs szükség. A monarchia mindkét hadviselő féllel barátságban van. Tetteiket tehát nem helyes megbírálni. Álláspontunk föltétlenül a semlegesség. Ezt fönn is tartjuk. Proklamációt kiadni azonban nem kell, ez ellenkezne az eddigi gyakorlattal. Kivétel csak a görög-török háborúnál volt, de ez szomszéd területen folyt le. Németország sem tett semlegességi nyilatkozatot. Hivatkozik a király tegnapi nyilatkozataira. Külön intézkedésre nincs szükség az Amerikával való barátságos viszony következtében. A háború megkezdése alkalmával mindkét fél kijelentette, hogy csatlakozik a párisi szerződéshez: így tehát kalózlevelet nem állíthatnak ki. Kéri a választ tudomásul vételét. (Helyeslés jobbról.)

Lukács Gyula feleletében emlékezteti a miniszterelnököt, hogy a monarchia a német-francia háború idején is tett semlegességi nyilatkozatot. Am, ha külügyi kormányunk fenn akarja tartani a legteljesebb semlegességi nyilatkozatot: mért nem teszi meg e nyilatkozatot amerikai honfúarsaink érdekében? akik ellen erős a yankeek animozitása s ezért aggódással néznek a háború elé. Miért küldik a „Mária Terézia“ hajót az amerikai vizekre, ha teljes a semlegesség? A választ tudomásul veszi.

Báró Bánffy Dezső miniszterelnök: Igaz, hogy félszázad alatt háromszor tettünk semlegességi nyilatkozatot, de mindhárom esetben szomszédos területen folyt a háború. Amerikai honfúarsainkról az újságokban hozott az a hír, mintha washingtoni követünktől az amerikai kormány a semlegességi nyilatkozatot követelte volna, nem igaz.

Lukács Gyula: Miért nem demontálták ezt a hivatalos lapok?

Báró Bánffy Dezső miniszterelnök: Minden jogosultságot nélkülözök hírekkel, kacsákkal nem érdemes foglalkozni, mert különben demontáló irodát kellene tartani. (Derűlttség.)

A Ház a választ tudomásul veszi.

MINDENFÉLE

Politikai darwinizmus. Lord Salisbury angol miniszterelnök egyik legutóbbi beszédében a politikai darwinizmus hívének vallotta magát. A népek két kategóriára oszlanak: életképes, folyton haladó, fejlődő és haldokló nemzetekre. Haldokló nemzetek azok, amelyek kormányrendszere egyre rosszabbodik, ahol a társadalom és a közigazgatás a korrupció melegágya s amelyek javulásra, egészség reformokra képtelenek. S miként az állat- és növény világban a letért való küzdelem kerülhetetlen törvényei szerint az erősek lépnek a gyöngék helyébe, úgy szorítják majd ki az életerős nemzetek a haldoklókat vagy foglalják el a birtokaikat, habár a napot, amilyen ez megtörténik, pontosan meghatározni nem lehet. Salisbury itt egész világosan Kínára célozott, de a spanyolok is megértették szavait. Most az egész spanyol nemzet életképességét bebizonyítani. De Salisbury szavai gondolkodóba ejtettek a francziákat is. Szenvedélyes ujságezőkkelben tárgyalják, vajjon a francziák Salisbury meghatározása szerint az életképes vagy a haldokló nemzetek sorába tartoznak-e. S ez a vitatkozás Franciaországban korántsem akadémikus jellegű, magát a nagy közvéleményt is módfelett izgatják az ilyen kérdések. Tíz év óta a legkitünőbb írók, publicisták hol komoly aggodalomtól ösztönözöttek, hol csupa feltűnési viszketegeből versenyeztek abban, hogy az angol-szász faj fölényét bebizonyítsák. Minden könyv újabb és újabb számszerű adatok világában mutatta be a „gloire” nemzetének a legutóbbi két évszázad során folytonos és megdöbbentő hanyatlását. XIV. Lajos idejében ötven millió ember képviselte a művelt Európát, tehát a civilizált világot s ezek között husz millió volt a francia. Mikor száz évvel később Oroszország is a nagyhatalmak sorába lépett, Európa 96 milliónyi lakosságában 26 milliót számláltak a francziák. Ma 38 millió francziát találunk Európának 340 milliónyi néptömegében. A francziák tehát, akik kétszáz év előtt földrészünk lakosságának 40 százalékát tették, ez alatt az idő alatt tizenegy százalékra süllyedtek. Még tanulságosabb a példa, ha Franciaországnak Németországhoz való viszonyát tekintjük. 1850-ben a két országnak a mai határok között teljesen egyforma volt a lakossága. Ma a németek kerek 15 millióval mulják fölül a francziákat, vagyis más szavakkal, Franciaország 45 év óta kilencszer vesztette el Elzász-Lotharingiát. A legutóbbi 3 év mindegyikében 2 millió némettel szemben csupán 900.000 francia jött a világra. Ha a mai népesedési viszonyok állandóan megmaradnak, úgy a 38 millió francia 1950-ben 76 millió némettel találja magát szemben. S ha Salisburynek igaza van, nagyon viaszatlan perspektívája nyílik meg előttünk a jövőre időknek. Ahelyett, hogy a világbéke felé közelednénk, az életerős és haldokló nemzetek rettenetes élet-halálharcának küszöbén állunk.

A világ gyapjutermeleése. Hivatalos statisztika adatok szerint az egész világ gyapjutermeleése 860 millió kilogrammra becsülhető 3 milliárd frank értékben. Ausztráliában és Új-Zélandban 75 millió juh van, melyek 100 millió kilogramm gyapjút adnak. A Jöremény-fok 15 millió kilogrammot szolgáltat, 50 millió frank értékben. La Platanak 100 millió juha van, melyek 150 millió kilogramm gyapjút adnak, 250 millió frankon felüli értékben. Az Egyesült Államokban 50 millió juh van és ezek körülbelül 250 millió kilogrammot szolgáltatnak. Az európai államok közül sorrendben Oroszország, Nagy-Britannia, Német- és Franciaország produkál legtöbb gyapjút. Franciaországban az utolsó 40 évben a juhállomány nagyon lepadt: ugyanis 35 millióról 22 millió darabra apadt le. India, Közép-Ázsia és Kína évi gyapjutermeleése 150.000.000 kilogrammra becsülhető. Az Ausztráliában, Új-Zélandban, Fokföldön és a La-Platában termelt gyapju legnagyobb része London, Liverpool, Havre, Marseille, Bordeaux, Dunkerque, Genua, Anvers és Bréma kikötőibe kerül.

A MILLIOMOS.

Angol regény.

(19)

Írta: CROKER M. B.

A sereg vezetője azt mondta, hogy a sok podgyász két sáhibé, aki Nath-Talban lakik. — Mennyi máha! kiáltotta Brand Sara, aki apróra végigvizsgálta minden egyes ember terhét. Nézd csak Honor ezt a csinos toilette-asztalt és a szép kosarat! Őt táská mindannyi Waring C. jelzéssel és mind kitünő bőrből. Abban a nagy bőröndben, melyet két ember cipel, a nyereg és a lószerszám. Ismerem a formáját.

— Nem gondold néni, hogy föltartoztatjuk az embereket? kérdezte Honor.

— Kedves gyermekem, majd még te is rájössz arra, hogy a kuli semmit se szeret jobban, mint azt, ha utjában feltartoztatják. Ezek az emberek sohasem sietnek, én pedig érdeklődöm a fiatal ember iránt. Szeretném tudni, honnan jön és hol járt már.

— Ezután hangos parancsot adott az egyik kulinak, aki hátat, melyre táská volt ráerősítve, engedelmesen feléje fordította. A táská tele volt fölrásokkal és szállodák czimeivel, melyeket az öreg hölgy hangosan olvasott.

— Istenem, hiszen ez az ember már a fél világot bejárta, sőt Kalkuttában a kormányzósági épületben lakott! kiáltotta, miután az olvasást befejezte. Bizony, Honor, mégis csak szép dolog a pénz!

— Ezután jelt adott a jampanniknak, hogy folytassák az utat. Nemsokára utolértek két kullit, akik szerény máhával voltak megrakva és akiknek megállítást Brande asszony nem tartotta szükségesnek.

— Valószínűleg a milliomos szegény rokonának a podgyásza. J. M. van rajtok és meglehetősen kopottak. Csak egy táská és két koffer. Mindjárt látja az ember, hogy szegény ördög a tulajdonosuk.

Honor nem felelt. Gyanítani kezdte, hogy ő már ismeri ezt a szegény ördögöt. Nem is lepte volna meg, ha kisl, hogy éjjeli utjának kísérője és a szegény unokaöcs, aki most Nath-Talban várja ezt a szerény podgyászt, egy és ugyanazon személy.

Brande néni jókedve annál nagyobb lett, minél magasabba jutottak a hegyre. Hiszen Nath-Talban egy milliommossal fog megismerkedni és ezt az ismeretséget felhasználhatja veszélyes versenytársnőjének megzavarására. Mind a két urat egy-két napra vendégül akarta meghívni, azután közösen folytatták volna utjukat és ezzel Langrishe Idát minden tekintetben ugyancsak lefozta volna!

XIV.

Amikor a nap leszállott a látóhatárra, a hold már feljött az égre és megvilágította a hegyi tó szabálytalan partján kanyargó, cseresznyefákkal szegélyezett utat, melyen az utasoknak most haladniuk kellett, míg végre az ut egyik hajlásánál, Sara néni meglegedetten mondotta:

— Nézd, Honor, itt van előttünk a ki-világított póstaház! Bizonyára te is örülsz annak, hogy végre ennyivalót kapsz, mint én.

Az a két férfi, aki a póstaház verandáján ült, szintén nagyon hálás lett volna, ha becsületes étkezésre lett volna kilátása; de ilyen kilátásról, sajnos, szó sem lehetett, mert a ház tele volt katonákkal és a konyhát lefoglalta a szakácsa egy hurra mem sáhibnak, egy hatalmas európai asszonynak, akinek megérkezését minden pillanatban várták.

Ezek az utazók Waring kapitány és Jervis Mark voltak, akik az előbbi mindig ugy mutatott be, mint unokaöcsesét, jóllehet Mark eleinte tiltakozott a közeli rokonság ellen.

— Majdnem megveszek az éhségtől! mormogta Waring. Tíz óra óta nem ettem egyebet, csak egy kemény tojást.

— Azt tanácsolom önnek, tegyen úgy, mint az indusok, ha éheznek és nincs mit enniük, dohányozzék! felelte a másik a részvét minden jele nélkül. Különben szorosabbra húzhatja a derékövét. Nem fog önnek ártani, ha kissé éhezik. Amugy is nagyon elhizik.

— Szeretném tudni, adna-e nekem valamit ennem a várt jó asszony, ha odaülnek a

lépesőre és a nyakamba akasztanék egy táblát, melyen ez áll: Meghalok az éhségtől. Az éhezés már nyugában véve is kellemetlen dolog; de az ő bárányüjtjének kellemes illata csak növeli kínjaimat.

— Azt hiszem, csak mutatnia kell magát, hogy azonnal meghívja az asztalához, mert amint hallom, az illető asszony maga a megtestesült vendégszeretet és a legjobb szakács az övé.

— És kitől kapta ön ezeket az érdekes híreket?

— Attól a fiatal szélkakastól, aki ma délután erre ment. Csak a hölgy nevét felejtettem el megkérdezni.

— De itt jön már! mondotta Waring, Markot félbeszakítva. Az egész szolganépség izgatott. Igazán fontos személyiségnek kell lennie és máris nagyon becsülöm őt. Ha meghív asztalához, szerelemre gyulladok iránta. Hát ön mit gondol, Mark?

— Ha az ön helyében volnék, inkább a fiatal hölgybe szeretnék bele!

— Hogyan láthatja ekkora távolságból és ilyen világítás mellett, hogy fiatal hölgy van vele? Ahhoz valóságos macskaszem kell.

— Macskaszemem nincs, de jó fülem van. Az előbb hallottam, amikor a szakács azt mondotta a khitmatárnak, a szolgának, hogy az egyik teríték a miss sáhib számára való.

— Hiába, a jó megfigyelő aranyat ér! mondotta Waring. De hiszen itt vannak már! folytatta halkán, épen amikor az emberek, nagyokat szuszogva, letették Brande anyót.

(Folytatása következik.)



Több kiállítási éremmel kitüntetve

Budapesti Jalousia és ablakredőnygyár

Justus Sándor és fia

Andrássy-ut 60. sz. Csengery-u. sarkán.

ajánlja

gördülő faredőnyeit

accélpánttal vagy levederrel összekötve.

szabadalmazott hengerszerkezetével!

és minden szakba vágó gyártmányait. Árjegyzék vagy költségvetés ingyen és bérmentve. Telefon 28-08.

Dr. Högyes-féle

az egész világon szabadalm. hygienikus asbest talpbetét

Egy talpmű, mely hosszas kísérletek és fáradságok eredménye hivatva van, hogy az emberi test legényesebb részét megóvja a megfázástól. Nincs többé tyúkszem, bőrkeményedés, lábfejtérés, lábégés, meg van védve hideg vagy meleg és tábizadás ellen az, ki cipőjét Dr. Högyes-féle szabadalmazott Asbest talpbetéttel látja el. Csuzhan szennyvíznek és kőüregre ingerülteknek megbecsülhetlen értékű. Az asbest talpbetét kitünőségét legjobban bizonyítja, hogy a cs. és kir. közös hadseregnek és a m. kir. honvéd seregnek eddig 22300 pár szállított. Ára páronként 1 ft 20 kr., gyermekeknek 80 kr. Szétküldés csakis utánvéttel. Felvilágosítások és prospectusok ingyen.

Általános Ábester-nyár betét társaság Budapest, VI., Sáv-utca 18. — Bécs, I., Frcuz József-utca 7.

Ismételtárusított keresztetnek. 797

A tavaszi és nyári időszakra való tekintettel

Árúháram oly annyira van felhalmozva cipősárakkal, hogy képes vagyok a tekintetben minden kívánalomnak eleget tenni. Áram oly elénk, hogy valóban bámulatos.

Férfiaknak.

Czugas cipő, egy darab pitting bőrből	2.-
Borjúbőr belétes cipő	2.50
Borjúbőr, keziyübr-szárral, elegáns	3.50
Dívatos barna színű, borjúbőrű cipő	4.-
Dívatos barna színű czugas cipő	4.-
Dívatos színű barna borjúbőr, elől kapcsolos cipő	4.50
Dívatos zöld színű előlkapcsolos cipő	4.50
Dívatos színű barna félczipő	3.50
Kezdőcipő, világosbőr vagy keziyübr szárral	4.50

Hölgyeknek.

Női kesztyű czugas cipő, 16 cm. magas selyem czug	2.50
Czugas cipő	2.-
Dívatos színű barna fűzős angol cipő	3.50
Dívatos színű barna gombos angol cipő	3.50
Dívatos zöld színű előlkapcsolos cipő	3.50
Női zargabőr gombos cipő 10-12 gombmagas 4. frtzealon-lakkal	4.-
Dívatos színű barna félczipő	2.40
Zargabőr regatta-cipő, kötött való	2.40
Lautilin regatta-cipő, kötött való	2.20
Óriási vállaztók mindennemű dívatos barna és zöldszínű, valamint fekete bőr gyermek-, gombos- és fűzős-czipőkben. - Vidéki rendelések pontosan eszközöltetnek több száz dívatos ábrákall állatott. Árjegyzékem ingyen és bérmentve. Tisztelettel	288

AGULÁR EDE Budapest, Erzsébet-körút 6.

a New-York palotával szemben.

A budapesti értéktőzsde hivatalos árjegyzései 1898. május 12-én.

Main table containing financial data for various categories: I. Államadósság, II. Más közkölcsonők, III. Záloglevelek és kölcsönkötvények, IV. Elsőbbségi kötvények, V. Bankok részvényei, VI. Takarékp. részvényei, VII. Biztosító-társ részv., VIII. Gőzmalomok részv., IX. Bányák és téglagy. r., X. Vasművek és gépgy. r., XI. Könyvnyomdák r., XII. Különféle vált. részv., XIII. Közleked. vált. részv., XIV. Sorsjegyek, XV. Pénznemek, XVI. Váltók árfolyamai (látra), XVII. Határidőre kötött értékp., and XVIII. Lezároló árfolyamok május 10-rol.

SZÍNHÁZAK.

Budapest, péntek, 1898. május 13-án.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Évi bejelentés. Hely. bérlés...

A Rejtett arc.

Vígjáték 4 felvonásban. Írta: Blumenthal Oszkár. Fordította: Adorján Sándor.

Személyek:

- Mengers Katty leánya, Mengers Sarolta, Drontheim Otto, Koberstein, Maltitz, Csapari, Szidonia, Alice leánya.

Kezdeté 7 1/2 óraker.

NÉPSZÍNHÁZ.

Blaha Lujza szöveg mint vendég.

1848.

(Hadak utja.)

Látványos, zeneszámú előjátékkal. 11 képernyő. A népszínházi dírtörvény megváltozása iránt és zenéjét szerzőt Váro-törvény.

Személyek:

- Petőfi Sándor, Vasvári Pál, Irinyi József, Zakar Gergely, Egy ur hölgy, Egy polgár, Egy hölgy, Gróf Bathányi, Gróf Széchenyi, Koesuth, Eszter, Dárkó Mózes, Débor, György, Laczko, Pistuka, Balta János, Antos plébános.

Kezdeté 7 1/2 óraker.

VIGSZÍNHÁZ.

688. szám. 688. szám.

Mozgó fényképek.

Bökhöz 8 felvonásban. Írták: Blumenthal Oszkár és Kadetburg Gusztáv. Magyarosította: Heltai Jenő.

Személyek:

- Kapor Kálmán, Mariska, Göncz Bálint, Róza, Kázar Vilma, Faján Tibor, Menszky Boris, Ladányi Alajos, Gombos, Julis.

Kezdeté fél 8 óraker.

MAGY. KIR. OPERAHÁZ.

Zárva.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Loie Fuller k. a. mint vendég.

A gésák

vagy Egy japán tanács-társulat.

Funkciójuk 3 felv. írta Owen Hall. Ford. Faj J. B. és Nakai E. Zenéjét szerzőt Sányi J.

Személyek:

- Hegyaló, Honville, Cunningham, Grinaton, Stanley, Downey, Bolton, Yun-Cai, Imari markí, Minouza, Horvath, Aranyvirág, Himbe, Aranyharka, Buljacska, Lady Wynne, Mary Worthington, Edith Grant, Molly Seamore, Kate Paulton, Katana, Tokimisi, rendőr, Nami, japán leány, Egy kuli.

Loie Fuller kasszony, a szereplő táncz felkészítője a II. felvonásban eredeti japán tánczot jejt. A szereplő tánczot pedig a darab végén mutatja be.

Kezdeté fél 8 óraker.

KISFALUDY-SZÍNHÁZ

Ó-BUDÁN.

Igazgató: Fojér Dezső.

Deborah.

Dráma 4 felvonásban. Írta Mosenthal. Fordította Somolki.

Kezdeté 7 és fél óraker.

BUDAI SZINKÖR.

Quasimodo,

a notre-dame-i templom harangozója és Eszmeralda, a szép cigányleány.

Népi dráma 5 szakaszban.

Kezdeté 7 óraker.

Színházi műsorok.

Table with 8 columns: Szombat, Vasárnap d. u., Este, Feszeli Színház, M. kir. Operaház, Vigaszínház, Népszínház, Magyar Színház, Budai Szinkör, Kisfaludy Színház.

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE. Budapest, V., Alkotmány-utca 31. sz. Az Adriance, Platt & Co. A V. VERMOREL-féle. „ADRIANCE” „Éclair” peronospora-fecskendőinek magyarországi kizárólagos képviselője.



Kincsem szab. készülék a kerékpározás tanulására. KAYSER kerékpárok.

Demóni és Angyalnál Budapest. Andrassy-ut 50. csakis itt kapható a m. kir. szabadalmazott „Kincsem” tanuló-készülék és Budapesten csakisami iskoláinkban használtatik.

Nagy javított hely, gyors és pontos készítés. Mindenemű alkalmasságok és kellékek nagy választék. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

„Veri Well” kerékpárművek. csakis a 20 osztályú kerékpárok gyártanak a legjobb anyagból. Blau József, Teréz-körút 23. sz. Bécében: L. Baumann, VI/2. Millergasse 6/F.

HÖLGY-ÓVSZER. Antisepticus és hygienicus. Tejjel hígított hatással, használható kimótos és nem kelének több szemüvegyöntés és ártalmas gumi vagy spongya-cikk. László József gyógyszerésznél. Budapesti főraktár: Kerpel, Fehér u. gyógyszer-tára, V. Lipót-körút 23. Telefon: 2317.

A „Miskolczi Hitelintézet” áru- és terményraktáraiban az ezidei VI-ik évi gyapju-vásár beraktározással egybekötve 1898. évi június hó 15-ik napján tartatik. Részletes felvilágosítással szívesen szolgál. A „Miskolczi Hitelintézet” részvénytársaság igazgatósága.

A Magyar Asphalt-részvénytársaság Budapest, Andrassy-ut 30. sz. elvállalja jótállás mellett, legelőcsöbbsen 940 Aszfaltburkolatok fektetését és nedves utakhoz, pincék stb. gyökörök szárazza tételét. TELEFON.

Török Attila és Társa Uvegfestési és edzési műterem Budapest, IX., Ferencz-körút 18. szám. Ajánlják műtermüket mindenemű üvegfestési és edzési munkák elvégzésére, melyek művészi kivitelnek a leggyorsabból a legzárdaigabb kivitelig. Vázlatokkal és költségvetésekkel mindenkor szívesen szolgálunk. 988 A legjutányosabb árak.

TITKOS BETEGSÉGEKET, húgyvesztéseket és sebeket, az önfertőztetés utóhatásait, az elgyengült férfierő, magömlések, a bujakör utókövetkezményeit, nőknél fehérfolyást, bérmentve oldókat is, valamint mindazon női betegségeket, melyeknek a magtalanosság egyik főokozója és bérmentve gyógyítható új gyógymód szorlat, biztos sikerrel, gyorsan és alaposan Dr. GARAI ANTAL orvos, sebész, szemész- és szülész-tudor, v. cs. kir. orsz.-főorvos Budapest, belváros, IV. ker., Kigyó-utca 1. szám. II. emelet. Bejárat a lépcsőnél. Rendel naponta délelőtt 10 órától egész délután 4 óráig, este 7 órától 9 óráig. Díjazott levelekre legnagyobb figyelemmel válaszolnak és gyógyszerükről is gondoskodva lesz. Nőknek külön vöröterem. Ugyanott megjelent és a szerzőnél Dr. GARAI ANTAL-nál megrendelhető. NÉPSZERŰ UTUMATÓ. (már a 12-ik kiadásban megjelent) a nemzeti betegségek és azok egyszerű gyógykezeléséhez című könyv, volt ára 2 frt 50 kr., most csak 90 kr. A könyv jól becsomagolva lesz elküldve, 1 frt beutalás mellett bérmentve, vagy 90 kr. utánvét mellett. A könyv tartalma: I. Az ivarszervek leírása. II. A női élet fejlődése. III. Az önfertőztetés s az őjleli magömlések. IV. Húgyhókatár (tipper) és húgyvesztések. V. A bujakör (siphilis) A Asvétel. VII. Elgyengült férfierő VIII. Női magtalanosság. IX. Az ivarszervek megbetegedéseinek főtünetje: a prosztitid.

Vendéglő-megnyitás Ós-Budavárban Van szerencsénk a nagyérdemű közönség becses tudomására adni, hogy Ós-Budavárban a volt Karikás-féle nagyvendéglőt bérbe vettük és azt május hó 15-én megnyitjuk. Mindent elkövettünk, hogy a helyiség kényelemmel legyen berendezve és kiváló gondot fordítunk a konyhára, hogy izletes magyar ételek és kitűnő itatok kiszolgálása által rendes városi árakon a n. é. közönség meglegedését kiérdemeljük. Naponta Banda Marcsi és fiai zenekara fogja a n. é. közönséget mulatolni. Szíves pártfogásért eszedeznek kiváló tisztelttel. Patzer György és Hegesi József.

Tavaszi kalapok. Legnagyobb választékban és legegységben kivitelben mérsékelt árakon. A. LEGRAND. IV. ker., Váci-utca 25., I. em.

TOTIS kerékpár-tözsége. Erzsébet-körút 58. szám, Király-utca sarkán. Használt kerékpárok vétele, tisztán és becsesre új gépekre javító- és kiegészítő-intézet. Nyomatott az O RSZÁGOS HIRLAP” körforgógépén. Budapest, VIII., József-körút 65. szám.